

REVISTA BIBLIOTECILOR *
REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA
BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR *

REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXV • MARTIE 1972

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

REVISTA

BIBLIOTECILOR

NR. 3

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXV

Nr. 3

MARTIE 1972

S U M A R

R. B. : În fața bibliotecilor comunale — sarcini de înaltă răspundere comunistă	129	Constantin NEGULESCU, Adela IUREA și Ana LÖWENSTEIN : Structura, ponderea și locul de publicare a literaturii de biblioteconomie (1966—1970). Cercetare statistică	160
ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII „Cărți pentru toți“		Sara MARIN : Din Reghin...	160
Constantin NUȚU și Ion STOICA : Biblioteca centrală universitară din București în Anul internațional al cărții	130	A. T. : În spiritul eticii comuniste. Bibliografie de recomandare în atenția educatorilor și a tinerilor cititori	165
Sub semnul Anului internațional al cărții (ecouri din București și Sibiu)	133	Cronica	170
Mărturisiri despre carte de Virgil Cândea (Convorbire consemnată de Livia Bacăru)	134	Istoria cărții și a bibliotecilor	
Lya BENJAMIN : Calea de editare și difuzare a cărții marxist-leniniste în anii ilegalității (1924—1944)	139	Peter ATANASOV : Tipografia din București a ieromonahului Lavrentie	171
Ioana TAUTU : Cartea — o prezență în cluburile pentru tineret	142	Biblioteci de peste hotare	
Elisabeta DOBRIN și Val. ALEXANDRU : Lectura tinerilor și mediul inconjurător. Anchetă în rîndul a 101 liceeni	146	Gelcu MAKSUTOVICI : Bibliotecile din R. P. Albania. Note de călătorie	176
Bibliotecarii cu muncă obștească au cuvîntul : MARIA VÎNĂTORU de la punctul de împrumut din Borošteni, comuna Peștișani, județul Gorj	158	George SEBASTIAN : Cronica Anului internațional al cărții — 1972	178
		De peste hotare	180
		★	
		Lucrări de specialitate	181
		Fișier	185
		Calendar (aprilie, mai, iunie 1972)	190
		Jocuri distractive	192

ÎN FAȚA BIBLIOTECILOR COMUNALE— SARCINI DE ÎNALTĂ RĂSPUNDERE COMUNISTĂ

În primăvara acestui an s-au împlinit 10 ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în țara noastră. Rezultat al unui îndelungat proces revoluționar, victoria socialismului la sate a marcat generalizarea relațiilor de producție socialiste în întreaga noastră economie.

În preajma împlinirii unui deceniu de la înfăptuirea acestui mare eveniment istoric, s-a întrunit la București cel de-al II-lea Congres al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție care a făcut bilanțul profundelor transformări care au avut loc, de la încheierea cooperativizării, în viața satelor, a analizat problemele referitoare la dezvoltarea agriculturii în lumina prevederilor Congresului al X-lea al P.C.R.

În cuvântarea sa, prezentată la Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o analiză multilaterală a transformărilor revoluționare istorice petrecute în viața țărănimii, o amplă trecere în revistă a realizărilor în agricultura socialistă, a sarcinilor actuale și de perspectivă pentru dezvoltarea acestei ramuri de bază a economiei românești într-un ritm înalt și rapid.

În cuvântarea secretarului general al partidului s-a subliniat că „introducerea cuceririlor științei în agricultură, ridicarea nivelului de pregătire profesională și politică a țărănimii, munca educativă pentru formarea conștiinței sale socialiste sînt condiții de bază pentru înfăptuirea programului partidului privind dezvoltarea generală a vieții satelor”.

Care este contribuția bibliotecilor la înfăptuirea programului complex de formare, de modelare a conștiinței țărănimii, la munca educativă de calificare profesională, la informarea sau mijlocirea informației cooperativelor, tehnicienilor, agronomilor? Care este rolul lor în ridicarea nivelului de conștiință a populației dar și în asigurarea condițiilor optime de recreare prin lectură.

Acum zece ani, într-un articol publicat în *Căluza bibliotecarului* *), se scria: „Istoria profundelor transformări care au avut loc la sate în acești ani cuprinde și un capitol strălucit al revoluției culturale. Etapele eliberării satului de mizerie, foamete, exploatare au fost tot atitea etape ale lichidării ignoranței, inculturii, au reprezentat trepte ale transformării concepțiilor, convingerilor, moravurilor a milioane de țărani.

Cartea — cuvîntul luminos al partidului — a fost în acești ani arma principală a activiștilor de partid, a propagandiștilor, agitaților, conferențiarilor, cadrelor didactice, care au dus o muncă neobosită pentru convingerea țărănimii muncitoare. Tărănimea, autorul colectiv al frumuseților neasemuite ale folclorului, a descoperit cu ajutorul cărții frumusețea artei și literaturii, a învățat să-și facă viața mai frumoasă”.

Acum, după zece ani, în fiecare comună funcționează o bibliotecă comună. Ele difuzează anual peste 22 de milioane de volume la care se adaugă cîteva milioane de volume citite în bibliotecile școlare. Raportate la ansamblul populației, aceste cifre nu sînt spectaculoase, dar ele atestă faptul că, în munca țărănilor, în viața lor de fiecare zi, cartea și-a asigurat un loc permanent, lectura s-a materializat în felul lor de a munci, de a gîndi, de a se comporta.

În actualul cadru social-politic, cultural, profesional al satului socialist, exigențele muncii de propagandă a cărții sînt calitativ superioare.

A venit timpul să examinăm diferitele componente ale activității bibliotecare la sate la nivelul acestor exigențe.

Corespund mărimea și compoziția colecțiilor bibliotecilor multiplelor cerințe de educare, de instruire, de perfecționare?

Marea biruință. În : *Căluza bibliotecarului*, 15, nr. 5, mai 1962, p. 2-6.

Există documentație pentru toate domeniile, pentru toate preocupările profesionale, inclusiv cele intelectuale? Și dacă nu există, sint create condiții ca biblioteca comunală să mijlocească serviciile altor biblioteci? Există un plan pentru atragerea sistematică — nu prin campanii — a populației la lectură? Este integrată biblioteca în viața cooperativelor agricole nu numai în sensul că procură și oferă cartea agrotehnică (de exemplu), dar și în sensul că este solicitată și sprijinită să participe la toate programele privind creșterea producției agricole. „Trebuie să se înțeleagă bine că — spunea secretarul general al partidului, la Congresul U.N.C.A.P. — cultivarea plantelor și creșterea animalelor cer cunoștințe teinice“... „Lucrătorii din agricultură trebuie să posede cunoștințele necesare pentru a fi să aplice diferențiat cuceririle științei.“

Propaganda cărții agricole la un asemenea nivel, orientarea lecturii de specialitate nu se rezolvă numai cu expoziții, bibliografii de recomandare ci prin orientarea dată de specialiștii din agricultură, care trebuie „să patroneze“ toate acțiunile bibliotecii în acest domeniu, începând cu avizarea comenzilor de carte și pînă la orientarea cooperativelor spre bibliotecă, spre cartea necesară. Problema se pune identic și pentru literatura de specialitate din alte domenii.

Punerea de acord a conținutului lecturii cu cerințele sociale, creșterea ponderii lecturii informative, instructive, de specialitate în raport cu lectura recreativă nu se pot realiza doar prin recomandări „de schimbare a procentajului“. Trebuie întreprinsă o analiză sistematică a factorilor care determină (latent dar obiectiv) noi interese de lectură, cărora trebuie să le corespundă o întreagă politică de completare. Un plan de propagandă a cărții, elaborat, în perspectivă, sub îndrumarea comitetului de partid comunal și în colaborare cu toți acei factori care nu pot să rezolve sarcinile lor educative, economice, sociale fără a recurge la carte, ar reprezenta un real ajutor în exercitarea funcțiilor sociale ce-i incumbă bibliotecii. N-ar fi lipsit de interes să se studieze experiența bibliotecilor comunale care au un consiliu de conducere sau un colectiv de sprijin format din cooperatori și intelectuali cu prestigiu, care știu ce să ceară bibliotecii și cum să o ajute.

În fond, nu ne lipsește pentru reușită decît un singur lucru: în condițiile satului socialist și ale unei agriculturi plănificate, ale unei munci educative care se desfășoară după un plan, să existe și un plan de perspectivă pentru dezvoltarea activității bibliotecilor din satele noastre.

R.B.

ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

Biblioteca centrală din București internațional

1. Ce semnificație credeți că poate fi atribuită de către o bibliotecă de învățămînt superior deiziei Anului internațional al cărții — Cărți pentru toți?

2. Asigurarea documentației necesare principalilor beneficiari — studenți și cadre didactice — este de bună seamă menirea de bază a unei biblioteci universitare. Sarcinile complexe pe care construirea societății socialiste multilaterale dezvoltate le ridică în fața omului contemporan presupun înarmarea acestuia nu numai cu cunoștințe de ordin profesional, dar și cu o cultură generală armonioasă. În acest sens, cultivarea deprinderilor de lectură în rândurile tineretului studios ni se pare a fi o sarcină într-un fel tot atît de importantă ca cea la care ne-am referit mai sus. Ce ne puteți spune despre preocupările dv. în această privință?

3. În condițiile revoluției tehnico-științifice — așa cum sublinia și secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntul rostit la mîtingul prilejuit de deschiderea acestui an universitar — a devenit o necesitate de prim ordin ca învățămîntul să fie cît mai receptiv față de tot ce e nou în

1 În primul rînd trebuie spus că desemnarea anului 1972 ca An internațional al cărții constituie o recunoaștere a imensei valori sociale a cărții, a perenității cuvîntului scris într-o lume în care formele de comunicare s-au multiplicat iar intensitatea circulației infor-

„Cărți pentru toți“

universitară în Anul al cărții

științele teoretice și aplicative, de unde și obligația pentru bibliotecile aferente de a-și menține colecțiile la un nivel de permanență actualitate. Totodată a devenit și mai pregnantă cerința ca studenții de azi, specialiștii de mâine, să dobândească o dată cu cunoștințele de bază ale profesiei alese și știința de a se informa, cheie a educației permanente. Care sînt după părerea dv. sarcinile unei biblioteci universitare în această privință și, concret, ce ați întreprins sau intenționați să întreprindeți în acest an?

4. Educația politico-ideologică și moral-cetățenească — fațete esențiale ale educației comuniste și sarcini de bază ale învățămîntului de toate gradele din țara noastră — își găsesc desigur expresia și în programul de activitate al Bibliotecii centrale universitare. Care sînt cele mai notabile preocupări pe această linie?

5. 1972 nu este numai Anul internațional al cărții, ci și anul în care Uniunea Tineretului Comunist din țara noastră își aniversează semicentenarul. Avînd în vedere că cei mai mulți dintre beneficiarii săi fac parte din rîndurile uteciștilor, cu ce va fi prezentă Biblioteca centrală universitară din București la această sărbătoare?

mațiilor a crescut coplesitor. Stabilirea acestui moment de prelungită reflecție asupra misiunii cărții dă un răspuns direct tuturor celor care pronosticau dispariția cărții și reafirmă necesitatea complementarității în comunicare. Prin virtuțile sale specifice, cuvîntul scris

rămîne o minunată cale de transmitere a experienței și ideilor, favorizează reflecția și însușirea creatoare, are valențe profund formative, răspunzînd nu numai imperativelor contemporane ci și preceptelor viitorului, atît cît pot fi ele desprinse astăzi. Cît privește deviza cărții pentru toți sub care se desfășoară Anul internațional al cărții, ea este atît de generoasă încît, la nivel diferit și cu obiective specifice, poate fi adoptată de orice bibliotecă, indiferent de profilul și mărimea acesteia. Pentru o bibliotecă universitară, de pildă, deviza nu e mai puțin actuală decît pentru o bibliotecă publică dintr-o regiune îndepărtată. Înțelegerea misiunii catalitice a informației în lumea universitară și, implicit, a bibliotecii, ca principal nucleu al întregului sistem informațional universitar, pe de o parte, și necesitatea acoperirii solicitărilor unor beneficiari de o mare diversitate, pe de altă parte, transformă circuitul cărții într-un proces complex, bazat pe o activitate științifică de depistare, selecție și prelucrare analitică. Cărți pentru toți nu este numai o deviză cantitativă cum ar putea să pară.

2. Implicată în procesul formativ complex care se desfășoară în învățămînt, biblioteca universitară nu are numai misiunea de a se integra sarcinilor instructive și de cercetare științifică din instituția de învățămînt superior. Aceasta este numai una din atribuțiile sale. Ca depozit al ideilor și experienței multilaterale a oamenilor biblioteca este legată în egală măsură de formarea orizontului de cultură al tinerilor specialiști, de educația devotamentului și dragostei pentru țară, de atingerea înalților trepte ale umanismului socialist. Prin însăși prezența sa, o mare colecție enciclopedică invită la pondere și armonie. Ea trebuie să satisfacă întotdeauna setea de cunoaștere și de frumos a tineretului, să promoveze nu numai teoreme și precepte, ci și valori și modele. Pornind de la prețuirea acestei misiuni educative, Biblioteca centrală universitară București a dezvoltat o rețea de centre de împrumut a căror activitate se va intensifica în acest an. Organizate pe principiul teritorial, în funcție de rețeaua universitară, cele patru centre de împrumut la care au acces toți studenții universității, pe grupe de facultăți, reprezintă o experiență superioară celei din anii trecuți, cînd dispuneam de un singur centru, mai puțin frecventat de studenții facultăților mai îndepărtate. Centrele actuale sînt înzestrate cu colecții bogate de literatură beletristică și ideologică și au un program extins care permite accesul tuturor studenților, indife-

rent de modul în care este organizat programul lor cotidian. La peste un an de la reorganizare, centrele de împrumut și-au demonstrat din plin necesitatea. Sarcina noastră este ca în viitor să găsim posibilități de modernizare a activității lor.

3 Educația beneficiarilor informării a devenit într-adevăr una din problemele importante ale mișcării științifice, tehnice și artistice contemporane. Proliferarea documentelor pînă la cantități dezarmante și inhibitorii, pe de o parte, și complicarea însăși a instrumentelor și mijloacelor de informare, pe de alta, fac necesară o politică permanentă de dezvoltare a deprinderilor și tehnicilor de muncă intelectuală. Pentru studenți, ca viitori specialiști într-o lume în schimbare care invalidează permanent o anumită parte din cunoștințele căpătate, stăpînirea elementelor de autodaxie reprezintă premisa esențială pentru păstrarea condiției lor de specialiști. Ne preocupăm aceste probleme cu atît mai mult cu cît în ciuda recunoașterii caducității structurilor și a necesității educației permanente nu s-au găsit pînă acum forme organizate și stabile de educație a studenților ca beneficiari ai informării. Încă de la începutul anului universitar 1971/1972, am încercat să dăm un conținut mai bogat acțiunii de orientare a studenților dîn primul an în utilizarea bibliotecilor, cunoscută sub numele de *Zilele bibliotecii*. S-a editat, astfel, un set de materiale metodice, care reflectă organizarea bibliotecii, serviciile oferite, cuprinde îndrumări de utilizare a cataloagelor și de întocmire a bibliografiilor, indică cele mai importante lucrări de referință pentru studenții anului I. Diferențiat în funcție de specificul facultăților, materialul a fost difuzat fiecărui student și s-a bucurat de o bună primire. În cursul acestui an vom îmbogăți în continuare conținutul manifestării încercînd să folosim în acțiunea de orientare și îndrumare unele mijloace audio-vizuale și, în același timp, să transformăm întreaga activitate de educație a studenților ca beneficiari ai informării într-o preocupare permanentă. De altfel în cadrul manifestărilor legate de Anul internațional al cărții vom organiza un simpozion pe tema *Biblioteca universitară — laborator de muncă intelectuală* ale cărui concluzii, sperăm, vor adînci cunoașterea și experiența noastră și în domeniul educației beneficiarilor.

4 Se știe că datorită unor condiții mai bune (colecții, specialiști) Biblioteca centrală universitară București s-a remarcat de mult printr-o activitate

de informare mai susținută în domeniul științelor sociale și umanistice. Numeroase cercetări bibliografice de amploare pe teme de interes actual au răspuns direct unor preocupări stringente în activitatea politico-ideologică. Acestora li s-au alăturat vitrine și expoziții cu publicații curente organizate în cadrul fiecărei unități, buletine de informare specializate etc.

În acest an, ca urmare a recentelor documente de partid și de stat, întreaga activitate a bibliotecii privind educația politică și ideologică a studenților a cîștigat în amploare și profunzime. Edităm, astfel, lunar, un buletin de creștere a colecțiilor în domeniul științelor sociale, ne-am propus elaborarea unor cercetări bibliografice pe temele: „Determinismul filozofic și social”, „Conștiința socialistă”, „Conducerea științifică a societății socialiste” și urmăm cu perseverență dotarea corespunzătoare cu lucrări politice și ideologice a tuturor unităților din rețeaua noastră, indiferent de profilul lor. În general, în acest an, biblioteca dispune de condițiile necesare pentru a așeza pe o treaptă superioară întreaga activitate de documentare și de informare în domeniul social-politic.

5 Ca instituție universitară, Biblioteca centrală participă cu mijloacele sale specifice la toate evenimentele care au loc în viața universitară. Semicentenarul U.T.C., moment de evocare a glorioaselor tradiții revoluționare și de luptă ale tineretului nostru, este pentru studenți și un prilej de emulație științifică și înalt devotament patriotic. Biblioteca va încerca să participe la toate formele de activitate care impun prezența cărții, a documentelor. În toate unitățile se vor organiza expoziții de publicații care să oglindească eroismul tineretului comunist, în trecut pe baricadele luptei revoluționare, azi pe șantierul construcției socialiste.

Biblioteca va asigura, de asemenea, documentarea necesară pentru diversele simpozioane și cercuri științifice care se vor organiza cu acest prilej.

Anul internațional al cărții trebuie să reprezinte pentru biblioteca noastră un prilej de mobilizare multilaterală și de afirmare a imensului său potențial informațional și educativ. Ne vom strădui în acest sens.

Conf. dr. **Constantin NUTU**
director al B.C.U. București

Ion STOICA
director-adj. al B.C.U.
București

SUB SEMNUL ANULUI INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

Marcată pregnant de importanța acestei acțiuni de nivel internațional, activitatea bibliotecilor noastre își dezvăluie noi posibilități de îmbogățire a mijloacelor de propagandă a cărții la nivelul exigențelor contemporane.

Planurile întocmite într-un spirit judicios, corespunzând posibilităților care stau la îndemna bibliotecilor publice și urmărind totodată valorificarea tuturor resurselor interne, neglijate în parte pînă acum, cuprind acțiuni diverse, de mai mare sau mai mică amploare, ce au drept scop final implantarea cit mai adînc și firească a cărții în viața oamenilor.

O parte din obiectivele prevăzute au devenit acțiuni concrete, altele sînt în curs de realizare, toate însă pot fi caracterizate ca deosebit de interesante, conform exigențelor ce derivă din rolul bibliotecii în viața cultural-educativă.

Consemnăm, în continuare, relații primite de la cîteva biblioteci.

București

Din partea Bibliotecii municipale „Mihail Sadoveanu” aflăm următoarele:

„Planul, prin obiectivele incluse, reflectă preocuparea noastră pentru a oferi cititorilor în cadrul acestui an condiții mai bune de lectură, o informare mai lesnicioasă asupra fondurilor bibliotecii, acțiuni cu cartea de un bun nivel calitativ, pentru îmbunătățirea pregătirii profesionale a bibliotecarilor și stimularea lor în activitate. Colectivul bibliotecii lucrează la întocmirea unui catalog selectiv (3 000 de titluri) care să reflecte o parte din bogăția colecțiilor bibliotecii, unui ghid al bibliotecilor publice din București și unor bibliografii (*Profesia — brătară de aur, Arta de a citi, Cărți ce nu pot lipsi din lectură dv.*). Cititorii copii vor fi antrenați să participe la expoziții plastice cu lucrări inspirate din lecturile lor, expoziții ce se vor organiza în incinta bibliotecilor.

Lunar, vor fi organizate întâlniri ale bibliotecarilor cu cititorii în scopul cunoașterii personalităților care și-au dedicat viața cărții, bibliotecii.

În scopul cunoașterii situației reale a lecturii publice în cuprinsul municipiului nostru, ne-am propus efectuarea unei anchete privind sfera de cuprindere a locuitorilor în lectura publică și componența, pe profesii, a masei de cititori, analiza a trei zile din activitatea fiecărei biblioteci publice bucureștene (componența cititorilor și componența cărților citite), iar pe baza materialului strîns cu prilejul acestor anchete vom organiza o sesiune de referate.

Toate bibliotecile publice din capitală vor intra, începînd cu data de 1 mai a.c., într-o întrecere la capătul căreia cea mai bună dintre ele va primi titlul de „Bibliotecă cu activitate model”.

N. PASCU

Biblioteca municipală
„Mihail Sadoveanu”
din București

Sibiu

Sub auspiciile Bibliotecii municipale „Astra” a luat ființă un cerc de bibliofilie al cărui membri — elevi, studenți, cadre didactice, bibliotecari, oameni ai muncii de cele mai diverse profesii — au posibilitatea să-și lărgească și să aprofundeze cunoștințele lor despre istoria cărții și a tiparului, despre literatură în general.

În cadrul ședințelor lunare (prima a avut loc în luna februarie cu tema „Începuturile tiparului în țara noastră”) ale cercului de bibliofilie, oameni de specialitate din București, Brașov, Sibiu etc. vor prezenta expuneri privind variatele aspecte ale bibliofiliei (publicațiile ilegale ale partidului, ex libris, ilustrații de carte de-a lungul vremurilor la noi și în alte țări, legătura artistică a cărții etc.), expuneri care vor fi însoțite de micro-expoziții pe aceleași teme.

Membrii cercului de bibliofilie se vor bucura de sprijinul și de asistența de specialitate a lucrătorilor bibliotecii în depistarea și determinarea cărților vechi și rare, în constituirea de colecții de carte cu autograf ș.a.m.d.

În cursul lunii februarie, Biblioteca „Astra” a organizat, în sălile Casei de cultură a tineretului, expoziția *Cele șapte zile ale creației*. Cuprinzînd aproape 180 de titluri de cărți în limbile română, germană și maghiară, expoziția a fost concepută într-o formulă complexă în care cartea, reproducerea de artă, confe-

rința, filmul artistic și documentar au convers întru lămurirea aceluiași probleme.

La deschiderea expoziției — care a avut loc în prezența tovarășului I. Sitzler, secretar al Comitetului municipal de partid și la care au participat activiști de partid și de stat, cadre didactice, zia-riști, oameni de cultură, muncitori din întreprinderile sibiene, studenți și elevi — prof. univ. dr. Paul Popescu-Neveanu de la Universitatea din București a conferențiat despre „Antropogeneză și evoluția umană în mitologie și în viziunea realist-științifică“.

Vizitatorilor expoziției li s-a înmănat o bibliografie tipărită, alcătuită în acest scop de serviciul de informare bibliografică al bibliotecii, bibliografia constituind în același timp și un catalog-program al expoziției.

În cursul celor două săptămâni, expoziția și manifestările organizate în cadrul ei (conferințele susținute de prof. univ. dr. doc. Alexandru Tănase, directorul Institutului de filozofie din București, prof. univ. dr. doc. Gheorghe Chiș, directorul Observatorului astronomic din Cluj, prof. Ana Năfrămăiță, președinta Societății de științe biologice a Academiei R.S.R. — filiala Sibiu, prof. Nichifor Todor, secretarul Societății de științe matematice a Academiei R.S.R. — filiala Sibiu, precum și filmele artistice și documentare proiectate) s-au bucurat de afluența a peste 2 000 de oameni ai muncii.

Mircea AVRAM
Biblioteca municipală
„Astra” din Sibiu

MĂRTURISIRI DESPRE CARTE

de
VIRGIL CÂNDEA

RED.: Considerați că în epoca noastră de suprasaturare cu informații pe calea mijloacelor de comunicare în masă cartea își va menține rolul pe care l-a avut de-a lungul secolelor?

VIRGIL CÂNDEA: Explozia informației în epoca modernă și contemporană nu poate determina modificări fundamentale în rolul cărții ei, dimpotrivă, poate să-l dezvolte, asigurând acesteia un loc și mai mare în formarea și în activitățile omului de astăzi. Sunt anumite funcțiuni specifice cărții pe care nici un alt mijloc de difuzare a comunicațiilor nu le poate înlocui. Mă refer la carte ca suport de meditație, sau ca mijloc de delectare, ceea ce presupune o întimitate în receptarea informației și o posibilitate de revenire asupra ei imposibil de asigurată pe calea mijloacelor audio-vizuale. O emisiune radiofonică sau televizată, sau chiar presa, sunt instrumente de comunicare în posesia cărora ne aflăm scurt timp, și fără posibilitatea de a reveni când vrem și în condițiile cele mai comode asupra informației primite odată.

Deci cartea de căpății, cartea care o păstrăm cu noi și la care ne referim adesea, cartea mare care ne-a influențat viața sau ne-a fixat coordonatele principale ale evoluției noastre intelectuale, acest gen de carte își va păstra pentru totdeauna rolul împlinit până acum. Nu văd ce alt mijloc de informare modernă i-ar putea lua locul. Așadar cartea va rămâne în continuare mijlocul prin excelență de transmitere a cunoștințelor și iată de ce anul acesta, de pildă, când UNESCO vrea să concentreze atenția lumii culturale din toate țările asupra funcțiunilor științifice, culturale și educative ale scrisului, a fost numit „Anul

*E. Triolet și L. Aragon —
exlibris de H. Matisse*

internațional al cărții". Deci cartea a fost din nou proclamată drept etalon al mijloacelor de informare. Și cred că pe bună dreptate, datorită tocmai funcțiilor amintite.

Pentru că am vorbit de „Anul internațional al cărții”, așa vrea să sublinieze importanța mare a acestei acțiuni atît pe planul unei culturi naționale, cît și pe plan internațional.

Importanța pe plan internațional constă într-o încercare conjugată de a egaliza programele de dezvoltare a lecturii și a utilizării multilaterale a cărții în toate țările. Popoarele lumii sînt departe de a fi atins un nivel egal de progres cultural. În unele țări difuzarea cărții nu mai reprezintă o problemă la ora de față, dar în altele această problemă se pune cu mare acuitate pentru că e vorba de abia de construirea revoluționară a unor culturi încă tinere.

Cu toate acestea, atît în țările în curs de dezvoltare cît și în țările foarte dezvoltate, problema „Anului internațional al cărții” mi se pare a fi la fel de importantă. În prima categorie de state, acțiunile prevăzute de programul internațional al acestui an vor facilita, fără îndoială, în bună măsură, obținerea de cărți bune, de traduceri bune din literatura universală sau din producția științifică a țărilor înaintate, vor facilita producția de cărți și organizarea lecturii colective sau individuale printr-o difuzare mai eficientă a cărților. În țările dezvoltate, problema „Anului internațional al cărții” trebuie să fie, după mine, aceea a reconsiderării rolului lecturii și astfel a acreditării rolului fundamental al cărții în viața fiecăruia. Viața modernă exercită asupra omului o asemenea presiune, încît el este din ce în ce mai puțin disponibil pentru lectură, așa cum o concepem noi în mod tradițional. Individul este solicițat de alte mijloace de informare, este atras de cinematograful, de televiziune, de radio, de atîtea alte forme de transmitere a culturii. Pentru meditație, pentru reflecție, pentru însușirea — să spunem — profundă, sistematică și definitivă a valorilor cuprinse în cărți, pentru o asemenea activitate timpul nostru este din ce în ce mai redus. Este vorba deci ca printr-o operă foarte subtilă de mare incidență, și intelectuală și estetică în același timp (mă refer deci la studii sau la articole care să fie scrise de personalități majore ale fiecăreia din aceste culturi înaintate), omului contemporan să i se atragă din nou atenția asupra apelului mai frecvent pe care trebuie să-l facă la carte.

Pe planul unei culturi naționale „Anul internațional al cărții” aduce două avantaje: pe de o parte, un mare prilej de

integrare a tradițiilor cărții din țara respectivă în tradiția mondială a difuzării cărții. Aș vrea să sublinieez că ni se oferă o excelentă ocazie nouă, românilor, ca anul acesta, cînd toată lumea este atentă la carte, la istoria ei, la felul cum a fost ea difuzată, să încercăm să valorificăm și mai tare contribuția majoră pe care tiparul și cartea românească au avut-o în răspîndirea culturii europene în toată Peninsula balcanică sau în Orientul Apropiat. Mă refer la faptul că tiparnițele noastre au lucrat pentru o serie întreagă de alte culturi — georgiană, arabă, grecească, bulgară, albaneză —, la funcția mare pe care existența acestor tiparnițe și a acestor facilități de la noi au avut-o în dezvoltarea culturilor la care m-am referit, la data veche a întemeierii tradiției tiparului la noi în țară sau, de asemenea, la varietatea și abundența cărților produse la noi și la rolul mare pe care l-au jucat ele în formarea culturii noastre moderne și contemporane. Este bine ca atunci cînd vedem foarte multe țări ale lumii integrîndu-se într-un program internațional printr-un rolul cărții și la dezvoltarea acestui rol, românii să fie prezenți, atrăgînd atenția asupra contribuției aduse pînă astăzi și asupra posibilităților pe care le oferă tradiția noastră cărțurăască pentru viitor.

Pe plan strict național, acest an internațional al cărții ne oferă de asemenea prilejul să medităm asupra rostului cărții în propria noastră cultură. Foarte multe lucruri s-au făcut, cartea este din ce în ce mai accesibilă la noi, chiar foarte accesibilă în momentul de față, nimeni nu se poate simți, ca altă dată, frustrat de beneficiile pe care i le oferă ea. Dar tocmai datorită întocmirilor noi ale societății noastre și a organizării noi a culturii românești, trebuie să încercăm ca în ce privește producția, difuzarea, folosirea curentă a cărții, să răspundem exigențelor contemporane. Aceasta înseamnă deci o atenție mai mare asupra a tot ce este legat de creația, de păstrarea și de folosirea cărților. Atenție mai mare la problemele editoriale, la problemele tehnice ale producției de cărți, la aprecierea tirajelor. Avem dificultăți frecvent semnalate în presa noastră. Mă refer, de pildă, la articolele recente ale acad. Grigore Moisil în legătură cu dificultatea enormă pe care o resimte orice cititor de a nu-și putea procura din librării cărți apărute cu cîțiva ani în urmă. Se știe că, la noi, o librărie nu păstrează cărțile decît un interval precis de timp, după care le înlocuiește cu altele nou apărute. Nu există la noi librării specializate în literatură, artă, în fizică, în matematică, librării care să-ți ofere

oricînd o carte de bază apărută acum zece ani. Lucrul acesta nu mai este posibil decît prin anticariat, evident, dacă ai șansa să găsești cartea. Nu se fac, de asemenea, studii destul de adîncite asupra reeditărilor, asupra necesității de a retipări o carte cînd ea s-a dovedit a fi foarte valoroasă. Contactele dintre edituri și cititori, cu tot buletinul *Cărți noi*, cu toate anchetele care se fac înaintea stabilirii planurilor editoriale, sînt încă defectuoase și nu îngăduie să se ajungă la rezultatele scontate. Aceasta și ducă la faptul că unele cărți fără mare valoare apar în tiraje mari, altele, dimpotrivă, de reală utilitate se publică în tiraje mici și dispar repede din librării. Cunoaștem destinul cărților la noi, unele care umplu vitrinele timp de luni de zile iar altele care, dimpotrivă, pentru că sînt foarte cerute, se vînd în cîteva zile. Există o inversă proporționalitate între prezentarea unei cărți în vitrina librăriei și calitatea ei. Paradoxal, cu cît sînt mai puțin în vitrină, cu atîta cartea este mai valoroasă.

O a doua problemă este aceea a formației librarilor. Acest profesionist al difuzării cărților trebuie să-și pună, în afară de problema vînzării, și problema unui contact cu cititorul. A existat, în vechea noastră tradiție, tipul de librar care era un consultant al cititorului, îi dădea indicații, știa bine ce cărți are în rafturi, iar în cazul că nu avea o carte putea să propună o altă din același domeniu, sau să amplifice informația și bibliografia imediată a cititorului. La ora de față librarul își pune mai degrabă probleme comerciale și astfel cartea se rezumă pentru el la o marfă oarecare ce trebuie repede vîndută. În acest sens deci, cred că o mare, o foarte mare atenție ar trebui să fie depusă pentru formarea librarilor ca specialiști în difuzarea cărților și, evident, în selecționarea acestor specialiști conform sistemului unor librării profilate.

O altă problemă, firește, este aceea foarte gravă a bibliotecilor, în care realizări mari au fost obținute după Eliberare, dar în care încă foarte multe lucruri rămîn de făcut. E greu de dezvoltat în cîteva cuvinte un program pentru bibliotecile noastre, însă cred că tot ceea ce privește organizarea lor, formarea bibliotecarilor, și statutul lor profesional, participarea bibliotecarilor la viața cărții din momentul în care ea este concepută ca unitate editorială și pînă în momentul în care ajunge în mîinile beneficiarilor, toate aceste probleme cred că trebuie reconsiderate.

În ceea ce privește funcția bibliotecilor, merită să fie amintit și faptul că studiile sociologice efectuate în țările înaintate

din punct de vedere al culturii cărții dovedesc că peste 50 la sută din populație nu citește cărți după terminarea școlii, iar numărul cititorilor de cărți obișnuiți, care citesc zece cărți anual sau mai mult, este relativ foarte mic.

Sondajele sociologice și studiile făcute la noi conduc spre aceleași concluzii. Nu trebuie să uităm că, în ciuda tirajelor impresionante de cărți de la noi, o carte editată în 100 000 de exemplare ajunge în mîna a 0,5—1 la sută a populației. Rolul bibliotecilor ar fi să facă, în acest an și în cei care vor urma, ca toate cărțile să fie virtual accesibile tuturor cititorilor. Aceasta, pe lîngă problemele de aprovizionare, de calificare a bibliotecarilor, de stimularea lor, înseamnă și multe măsuri organizatorice pentru consolidarea și lărgirea rețelei de biblioteci publice.

RED.: *Ce rol îi prevedeați cărții în viitor?*

VIRGIL CÂNDEA: Repet că în esență același. Nu vîd de ce explozia informației, deci abundența de cunoștințe pe de o parte, iar pe de altă parte apariția unor forme noi de transmitere a cunoașterii, ar trebui să reducă rolul cărții în viața fiecărui dintre noi. Prevăd cărții mai întîi o difuzare atît de largă încît va permite tuturor accesul ușor la totalitatea cunoștințelor definitive (acelea care rămîn după ce au fost verificate și înlăturate ipotezele greșite, iar teoriile neviațibile, necorespunzătoare exigențelor omului modern au dispărut), deci la cărțile care rezumă, păstrează, concentrează experiența umană general acceptată și adăugată pentru totdeauna în tezaurul universal de cunoștințe. Întrevăd epoca fericită în care oricine va putea, cu cheltuieli mici, să-și procure repede operele de seamă ale literaturii universale și aceasta în orice limbă, deci conform posibilităților lui de receptare, în ediții, accesibile ca preț, frumoase ca înfățișare, poate reduse ca volum, în asemenea măsură încît fiecare să-și poată forma o bibliotecă de bază personală conform opțiunilor lui și conform velleităților sau nevoilor sale imediate.

În al doilea rînd, cred că tocmai confruntarea cărții cu noile mijloace de informații va reuși să determine pe omul contemporan să reconsidere rolul cărții în viața lui personală. Aceasta va trebui să ducă la o înălțare a rolului cărții în raport cu celelalte mijloace de informare. Să fac o comparație. În evul mediu, omul obișnuit era, pentru majoritatea informațiilor lui, dator informațiilor primite oral. El putea obține astfel o anumită viziune asupra lumii, fie ea și aproximativă, rudimente de morală, norme de comportament în societate, cunoștințele

necesare luptei pentru existență și așa mai departe. Dar nu-i mai puțin adevărat că în același timp, când cunoașterea scriului îi îngăduia să aibă un contact cu cartea, momentul căpăta pentru el o cu totul altă solemnitate și astfel, referirea la informația primită prin carte și filtrată prin reflecția lui, prin meditație, deci printr-un travaliu intelectual personal îi dădea o conștiință superioară a îmbogățirii cunoștințelor și a perfecționării lui spirituale. Cred că lucrul acesta va fi valabil și pentru viitor. O să distingem din ce în ce mai mult între cartea serioasă și cartea de simplu agrement, informația pasageră și cunoștințele definitiv dobândite și cred că o să devină o normă pentru omul contemporan să-și rezerve o parte cât de minimă din programul lui zilnic, săptămânal sau anual pentru lectură, pentru lectura propriu-zisă. Vor apare poate și tehnici noi ale lecturii incluse sistemului de educație modern, tehnici care ar trebui de pe acum să ne preocupe asupra felului cum trebuie să citim și cum trebuie să tragem tot folosul dintr-o carte. Există unele începuturi în sensul acesta, mă refer la sistemul rapid de lectură în *diagonală* a unei pagini, sistemul de a obține cât mai repede informația dintr-o carte. În unele țări sînt organizate cursuri speciale care-l obișnuiesc pe omul foarte ocupat să parcurgă repede literatura din domeniul lui de specialitate. Dar alături de acest mod de lectură rapidă — util și pentru eliminarea cărților inutile care ni se propun —, se impune învățarea lecturii sistematice, răbdătoare, capabilă să ne permită obținerea a tot ce este valoros, a tot ce trebuie reținut dintr-o carte.

Se va schimba cartea din punct de vedere material? Da și nu.

Să nu uităm că în afară de exigențele tehnice ale reducerii volumului cărții, folosind o hîrtie mai subțire, coperti sau legături mai suplă, există și exigențe artistice față de carte. Nu cred că omul se va dispensa vreodată de carte ca obiect de artă. Desfătarea de a avea în mîini o carte frumoasă cu reproduceri în culori, cu o hîrtie bună, cu o literă elegantă, ne va rămîne în continuare, așa cum se cultivă toate genurile de artă. Cartea ilustrată, cartea frumoasă va ocupa în continuare un loc important în arta grafică și nu cred că omul contemporan se va dispensa de această bucurie estetică numai pentru a avea o carte mai ușor de păstrat în rafturi sau mai ușor de minuit. Îi întrevăd deci cărții, pentru multe veacuri de aici înainte, un rol comparabil cu acela pe care l-a avut pînă acuma. Singurul lucru care se va schimba este că în toate culturile va dispărea ceea ce reprezenta altădată mono-

pol al cărții sau dificultate de acces la ea.

RED.: *Care a fost cartea sau cărțile cu cea mai mare influență în formația dv.?*

VIRGIL CÂNDEA: Preocuparea mea principală este aceea de istorie a ideilor românești în epoca medievală, așa dar cărțile care m-au îndrumat către acest domeniu, și care în felul acesta au contribuit mai mult la formația mea, fac parte din două categorii. Mai întîi, lucrările de bază din culturile în care istoria gîndirii și ideilor medievale era deja acreditată. Ele mi-au cultivat dorința mare ca într-o zi să existe și în cultura noastră cărți comparabile. Este vorba, așa dar, de mari lucrări de istorie a gîndirii și culturii în general. Seria lor e mare și mă rezum la admirația pe care mi-au stîrnit-o lucrări ca acelea ale lui Werner Jaeger, Johan Huizinga, Erwin Panofski, Ernst Cassirer sau privitoare la istoria ideilor din antichitate și evul mediu, pînă la Renaștere, cu severitatea lor de cugetare, cu amploarea informațiilor, cu profunzimea documentației, cu sistematizarea aproape perfectă care îți îngăduie să întregești un mare fenomen din elemente puține și foarte risipite. Insist deci asupra impresiei pe care mi-au făcut-o aceste cărți sub raportul lor științific și în același timp asupra încrederei mari pe care mi-au dat-o că și din elementele rare sau risipite ale unei alte culturi, aceea românească, se va putea într-o zi obține o viziune majoră asupra înaintașilor noștri, asupra felului în care gîndeau ei și asupra contribuției lor la cultura universală. Pe de altă parte, ceea ce a contribuit în excepțională măsură la preocupările mele de astăzi și la modul în care le desfășor este contactul asiduu cu scrisul vechi românesc. Am fost și rămîn incredințat că pentru regăsirea fizionomiei interioare a românilor de altădată, a ideilor care le-au condus acțiunile și creațiile, a marilor idealuri care le-au animat viața, studiul direct, metodic, făcut cu interes și cu o pasiune care negreșit se dezvoltă prin chiar acest studiu al vechilor cărți și manuscrise românești, este fundamental. Aceste cărți, începînd cu cronicarii sau și mai vechi trebuie citite cuvînt cu cuvînt, cu preocuparea de a înțelege bine limba oamenilor de atunci, felul lor de a scrie, opțiunile lor intelectuale, pentru a putea reconstitui prin scrisul lor toată viața interioară a bătrînilor noștri cărturari. Asemenea cărți mi se par a fi o punte salutară, miraculoasă între noi și cei dinaintea noastră.

Deci, pentru a rezuma, cărțile clasice produse de știința mondială în domeniul

istoriei ideilor și textele înseși, documentele înseși ale vechiului scris românesc m-au format și continuă încă să mă formeze.

RED.: *Lectura căror cărți a produs o eventuală cotitură în viața dv. spirituală?*

VIRGIL CÂNDEA: Mi se pare că viața interioară a fiecăruia dintre noi este formată din multe aproximări ale evoluției noastre, așa încât n-aș putea să mă refer numai la câteva cărți. Firește că mari revelații am avut citind o serie de autori mari din literatura universală. De la Dante pînă la Dostoevski m-au impresionat operele care descriu aventura spirituală a omului în luptă cu mediul sau cu el însuși, capabil să se ridice prin studiu, reflecție și efort din tagma „umiliților și obidiților” pe treptele înalte ale cunoașterii și perfecțiunii interioare. Pentru activitatea mea științifică, înținirea uluitoare cu varietatea și abundența operei lui N. Iorga a însemnat, firește, o cotitură, în sensul incitării la cercetare harnică, multilaterală și eficientă, la scris integrat în problematica societății contemporane și răspunzînd așteptărilor ei. Iată autorii din această categorie pe care i-aș putea numi.

RED.: *Ce cărți considerați că nu trebuie să lipsească din lectură generațiilor tinere?*

VIRGIL CÂNDEA: E greu de schițat aci un program de lectură pentru generațiile tinere, dar cred că se pot defini câteva categorii de cărți fără de care formația cuiva ar fi incompletă. Mai întîi, cărțile fundamentale. Ce înțeleg prin cărți fundamentale? Operele acelor gînditori sau oameni de știință sau creatori de valori estetice care corespund cel mai mult necesităților spirituale și materiale ale unei epoci. Tînărul trebuie să cunoască literatura fundamentală, acceptată ca atare, de umanitatea din vremea lui. Cum omul nu poate trăi în afara epocii sale este strict necesar ca aceste opere fundamentale să formeze prima substanță intelectuală asimilată de un tînăr. Pentru societatea timpului nostru se știe care sînt aceste cărți în fiecare din domeniile mari de activitate, care sînt deci cele mai importante opere în ceea ce privește sistemul nostru de gîndire, etica noastră, valorile artistice pe care le cultivăm, și, de asemenea, în ceea ce privește orientarea noastră științifică sau nevoile noastre de ordin tehnic.

În a doua categorie trebuie să intre cărțile de bază ale specialității pentru care se pregătește, ale sectorului de activitate pentru care se formează tînărul. Lista acestor opere trebuie să fie bine

studiată, bine integrată în sistemul de învățămînt și educație, pentru că nu este suficient să citești numai ultimul tratat, să spunem de științe naturale, ci, dacă vrei să faci științe naturale, să-l fi citit pe Humboldt și pe Linné, să fi studiat, deci operele fondatorilor domeniului de cunoștințe respectiv. Nu cred că este suficient pentru a te specializa într-o ramură a literaturii universale să fi citit cel mai bun tratat în materie, sau să fi parcurs repede, obținînd cunoștințe suficiente despre operele mari ale acelei literaturi. Adevărul este că trebuie să le fi citit cu atenție, dacă se poate chiar așa cum le-au citit și înțeles contemporanii, adăugînd, firește, experiența lumii științifice de cînd au fost scrise operele respective și pînă astăzi.

Dar tînăra generație trebuie să deprindă și modul de studiere adecvată și profitabilă a cărților fundamentale. Cred că ceea ce trebuie cultivat în tînăra generație este tocmai căutarea acestor lucrări fundamentale, capacitatea de a distinge între ceea ce este foarte recent și, firește, prin aceasta chiar, foarte important în domeniul care îl interesează, dar și de a nu neglija cartea clasică a domeniului său.

În căutarea acestor cărți fundamentale și deci în preocuparea generală de formare prin carte a tînerei generații, două convingeri trebuie să stăpînească atît pe tineri cit și pe aceia care îi îndrumă. Pe de o parte, convingerea că nu există domenii de preocupări și activitate în care cineva să nu se poată forma pentru că mai toate domeniile cunoașterii au fost deja străbătute de om, de mari înaintași care ne-au trasat căi degajate, pe care putem cu siguranță înainta și prelungi cu mult curaj. Pe de altă parte, conștiința faptului că, indiferent de specialitatea pe care și-o alege tinerii, există un important fond comun al formației lor. Pregătindu-se să devină profesor, inginer, creator în domeniul artei sau al literaturii, tînărul rămîne un interlocutor, un tovarăș de acțiune și de creație cu contemporanii săi. Iar această posibilitate de dialogare permanentă cu cei din jur și în același timp de integrare a contribuției creatoare a fiecăruia la un monument sau înfăptuire generală, nu se poate face decît prin existența fondului comun la care mă refeream. Atenția, deci, trebuie să poarte în egală măsură asupra unei formații de cultură generală, cuprinzînd valențele de ordin filozofic, etic, politic ale societății, viziunea comună asupra lumii care unește pe toți membrii unei colectivități umane la un moment dat.

Convorbire consemnată de
Livia BACĂRU

Calea de editare și difuzare a cărții marxist- leniniste în anii ilegalității (1924 - 1944)

Lya BENJAMIN

Înarmarea comuniștilor cu concepția revoluționară marxist-leninistă, lupta pentru eliberarea maselor largi de sub influența ideologiei burgheze este și a fost o sarcină de căpetenie a partidului nostru comunist încă de la întemeierea sa.

Rolul cărții în autoinstruire și în instruirea altora, preocuparea pentru formarea unei culturi marxiste, pentru însușirea învățăturii lui Marx, Engels, Lenin, în strînsă legătură cu sarcinile practice ale luptei revoluționare, acest proces complex, constituie un capitol deosebit de interesant, cu implicații mai largi, al istoriei culturii noastre.

În cele ce urmează ne vom referi numai la un aspect al acestui proces și anume la acela al editării și difuzării cărții marxist-leniniste, lecturii și studierii ei consacrandu-i-se alte articole.

După anul 1924, o dată cu ilegalizarea Partidului Comunist Român, editarea sau procurarea în general a cărții marxiste necesară dobîndirii unei culturi marxiste nu era deloc o misiune ușoară: cartea de acest fel putea oricînd deveni un „corp delict”, un motiv de arestare sau condamnare. Cu toate aceste riscuri, literatura marxistă se difuza și în ilegalitate nu numai prin articole sau studii apărute în presa ilegală sau semilegală dar și sub formă de cărți și broșuri.

Căile de procurare a cărții marxiste erau diferite: în primul rînd funcționau edituri și tipografii ilegale ale P.C.R.; apoi comuniștii și cercurile progresiste s-au folosit și de diverse modalități legale pentru a asigura o circulație cît mai largă a lucrărilor lui Marx, Engels, Lenin. Sursele legale erau foarte importante deoarece condițiile tipografice ilegale nu permiteau scoaterea unor lucrări mai voluminoase. În editurile ilegale apăreau de regulă broșuri axate pe sarcinile politice imediate ale partidului comunist. Astfel în anul 1931 începe să apară în editura ilegală a P.C.R. o colecție de broșuri intitulată „Biblioteca leninistă”. Editarea acestei colecții urmărea popularizarea concepției leniniste prin cîteva probleme fundamentale legate de politica și structura organizatorică a partidului de tip nou. Au fost selecționate articole din lucrările lui V. I. Lenin ca: *Ce-i de făcut?*, *Stîngismul, boala copilăriei comunismului și altele*; articolele respective au fost grupate pe cîteva teme și publicate în broșuri intitulate: *Chestiunea organizatorică*, *Chestiunea agrară*, *Chestiunea națională*, *Războiul și socialismul* etc. Editarea acestei serii de broșuri în anul 1931 era în strînsă legătură cu pregătirea de către P.C.R. a Congresului al V-lea al partidului care, după cum se știe, urma să elaboreze strategia și tactica partidului comunist pentru o întreagă etapă istorică. În anii care au urmat după Congresul al V-lea s-au mai editat în condiții ilegale, tot sub formă de broșuri, culegeri de articole de V. I. Lenin în legătură cu problema națională, iar în 1937 a apărut într-o a doua ediție *Stîngismul, boala copilăriei comunismului*. În anul 1938, după apariția în U.R.S.S. a *Cursului scurt de istorie a P.C. (b) al Uniunii Sovietice*, sînt publicate și la noi în țară două capitole din această lucrare în două broșuri separate și anume: rezumatul lucrării lui V. I. Lenin *Cele două tactici ale social-democrației* și o altă broșură, intitulată *Materialismul dialectic*, cuprinzînd caracteristicile fundamentale ale materialismului dialectic și istoric. Ambele broșuri au apărut cu copertă falsă, formatul fiind ceva mai mare decît foia de țigară.

Evenimentele politice extrem de încordate obligau partidul comunist, mai ales spre sfârșitul deceniului 4, să se preocupe mai mult de editarea unor broșuri care cuprindeau indicații concrete cu privire la sarcinile tactice imediate ale P.C.R. Dar și aceste broșuri aveau la bază întotdeauna indicațiile teoretice ale lui Marx, Engels și Lenin, cuprinzând numeroase citate din opera clasicii marxism-leninismului.

Au existat și încercări de tipărire și difuzare a unor manuale pentru studierea filozofiei, a economiei politice marxiste. Printre aceste manuale se cuvine a fi amintită cartea intitulată *Școala marxistă* de A. Dokk, tipărită și difuzată în 1932—1933 în condiții ilegale în câteva sute de exemplare. După modelul manualului editat de A. Dokk urma să apară în 1933 o altă lucrare, intitulată *Seminar marxist*; a fost însă confiscată de siguranță o dată cu căderea tipografiei ilegale a P.C.R. din București de pe str. Sîrbească nr. 1⁴).

O caracteristică a activității comunistilor în anii ilegalității a fost tactica îmbinării acțiunilor ilegale cu cele legale. Această tactică se aplica cu ingeniozitate și în domeniul activității desfășurate pentru procurarea și difuzarea cărții marxiste. În cazul de față, prin cale legală înțelegem procurarea din librării a cărților de filozofie și economie politică marxistă, cărți care, cu toate restricțiile, circulau în special în limbile franceză și germană și câteodată în limba rusă. De asemenea, în perioada interbelică, mai erau în circulație edițiile românești ale *Manifestului comunist*, *Originea familiei, a proprietății private și a statului* și alte lucrări ale lui K. Marx și Fr. Engels apărute în țara noastră la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Aceste cărți se vindeau în special în librăriile care funcționau pe lângă Casele poporului, librării care de fapt erau în proprietatea mișcării muncitorești. Librăriile respective au devenit importante centre de popularizare și difuzare a cărții marxiste. Astfel, librăria C. Dobrogeanu Gherea din București str. Sf. Ionică nr. 5, înființată în 1927, difuza afișe de popularizare a cărților care se puteau procura în librăria respectivă; pe lista cărților enumerate figurau numeroase opere ale lui Marx și Engels și comentarii marxiste ale acestora.

Atitudinea organelor represive ale statului burghezo-moșieresc față de vânzarea literaturii marxiste, față de literatura marxistă în general, era extrem de contradictorie. Cartea marxistă era considerată ca fiind literatură incendiară în cazul cînd: apărea în editura ilegală a P.C.R.; era descoperită la un militant

comunist sau într-o bibliotecă muncitorească; cînd se importa din U.R.S.S. Astfel, într-un raport din 25 februarie 1930, organele represive semnalau „răspîndirea comunismului la Galați datorită mării cantități de cărți bolșevice mai ales în limba rusă ce se află de vânzare pe piață”. Autorul raportului arăta cu îngrijorare că: „Librăriile din Galați introduc în țară cărți rusești fără a trimite cite un exemplar spre cenzură”⁵).

Pe lângă această poziție de urmărire și interzicere a cărții marxiste a existat din partea unor foruri și un alt punct de vedere. Unele cărți cu operele lui Marx și Engels apărute în edituri franceze sau germane erau considerate ca lucrări de cultură generală a căror circulație nu putea fi oprită. Cităm în acest sens rezoluția pusă la Ministerul Propagandei pe referatul direcției generale a poliției Capitalei cu privire la faptul dacă opera *Capitalul* de K. Marx este liberă de a fi introdusă și răspîndită în țară: „*Capitalul* fiind o carte clasică în genul ei și fiind pe de altă parte tradusă în toate limbile și vîndută în toate librăriile nu cred că ar putea fi oprită la vânzare în țară” — 18.XI.1933⁶).

O rezoluție similară este pusă și pe referatul cu privire la introducerea în țară a volumului *Misère de la philosophie* de K. Marx. Din răspunsul dat de Ministerul Propagandei la întrebarea poliției Capitalei dacă „...marxismul și toate doctrinele, teoriile, sistemele și mișcările care își declară obșirja în opera lui K. Marx trebuie sau nu trebuie lăsate a se difuza în colectivitatea românească...”⁴) rezultă că în forurile conducătoare ale României anulii 1937 exista convingerea că nici o cenzură nu mai poate stăvilii influența marxismului; „— straturile intelectuale cunosc de la noi de mult teoriile marxiste —, se lasă liberă la import”⁵), scria funcționarul de la Ministerul Propagandei pe referatul mai sus menționat. Desigur această poziție favorabilă a cenzurii nu trebuia supraapreciată. Cu toate aprobările existente pentru unele lucrări, difuzarea cărții marxiste în librării se afla aproape permanent sub urmărirea organelor represive. Siguranța semnală, spre pildă, existența unui depozit de cărți marxiste la librăria Hasefer din București. Organele represive emit o circulară în aprilie 1933 prin care dispun efectuarea unui control riguros la librării și case de editură spre a se stabili dacă se găsesc în desfăcere cărți marxiste⁶).

În ciuda acestor împrejurări contradictorii, comuniștii și toți cei dornici să studieze cărțile marxiste își procurau lucrările apărute în editura Vorwärts din

Berlin sau la Paris în colecția „Petite bibliothèque communiste”. Astfel în anul 1934 circulau o seamă de lucrări ale lui V. I. Lenin sau despre V. I. Lenin apărute în colecția „La petite bibliothèque communiste”. Amintim printre ele *La révolution prolétarienne et le renégat Kautsky*; *Souvenirs sur Lenin* par Klara Zetkin; *Lenin et le Parti pendant la révolution* etc. Aceste lucrări intrau în bibliotecile ale P.C.R. sau U.T.C. care circulau de la o casă conspirativă la alta; ele erau studiate în grupuri de 2—3 persoane dintre care un participant cunoștea desigur limba franceză sau germană; o altă modalitate de studiere a acestor cărți o reprezintă traducerea unor fragmente și difuzarea lor în condiții ilegale.

Studierea literaturii marxist-leniniste în ilegalitate a cunoscut formele cele mai variate. Au funcționat cercuri de studii, seminarii marxiste, școli de cadre, cercuri de lectură etc. Pe lângă organizarea formelor de studiu, a existat o preocupare permanentă și pentru indicarea unei bibliografii. Măsurile represive, greutățile

ivite în calea acelora care doreau să cunoască literatura marxistă n-au putut stăvili interesul unor cercuri tot mai largi pentru cartea marxistă. Un agent al siguranței își informa superiorii în septembrie 1943 cu privire la faptul că anticarii „semnalează o cerere tot mai mare de cărți care tratează chestiuni în legătură cu marxismul”.

Studierea mai amplă a căilor de editare și de circulație a literaturii marxiste și a literaturii de partid, în general, în ilegalitate dezvăluie aspecte multiple ale răspîndirii ideologiei marxist-leniniste, a formării concepției socialiste în rândurile maselor. Am prezentat aici numai un aspect al acestui proces, urmînd ca în viitor să le abordăm și pe celelalte, pe un plan mai larg.

- 1) A.C.C.P.C.R. colecția 50, dosar 1307, fila 268.
- 2) Arhivele Statului, Ministerul Propagandei — informații, dosar 187, fila 45.
- 3) Arhivele Statului, Ministerul Propagandei — presa externă, dosar 427, fila 109.
- 4) *Idem*, fila 217.
- 5) *Idem*.
- 6) A.C.C.P.C.R. fond 50, dosar 4671, fila 446.

Tovaroșii
CIIIII

La librăria
„C. Dobrogeanu Gherea”
București I, str. Sf. Ionica 5

so găsose de vânzate următoarele cărți

Să fie lumină, de M. Vincensky	3
Iuții Mai	3
Teoria lui Karl Marx asupra valorii și plusvalorii de Dr. Tatișna Grigorioci	3
Lupta de clasă, de Tatișna Grigorioci	3
Discursul unui agitator socialist, de Upton Sinclair	3
Religia, Familia, Proprietatea, de Hăicu Ionescu-Rion	4
Pașăriașul, Dozobirica muncii, cîntecul socialist	4
Sindicatul muncitorăști, de Dr. C. Răcorcki	5
Karl Marx (schita biografică), de Dr. Oltai	6
Cînd să întorci acasă, de H. Stepanovic	4
Socialismul și Intelocimii, de Paul Lafargue	5
Calendarul Muncii pe 1925	25
Manifestul comunist, de K. Marx și Fr. Engels	15
Cum se va desfășura socialismul de Desliniers (vol. I: Utopisții)	30
Din Istoria Socialismului, de Ch. Kappoport	50
Utopisții și Premergătorii, broșat într-un volum	15
Calea spre Socialism, de Otto Bauer	15
Concepția materialistă a istoriei, de C. Dobrogeanu-Gherea	10
Reformă socială sau revoluție socială, de Kautsky	25
Originile socialismului științific, de Friedrich Engels	10
Originea familiei, proprietății private și a statului, de Friedrich Engels	40
„Capitalul” de Karl Marx, rezumat de Carlo Caferra	20
Salarii, Preț, Profit, de Karl Marx	15
Spre Țărutul dreptății, poezii de Th. Neculța, ediția H-a completată și revizuită de B. Lăzăreanu	25
Revista „Vitorul Social” pe anii 1907 — 1910, an număr Lei 5, număr dublu	10

Afișul librăriei „C. Dobrogeanu-Gherea”.

CARTEA —

O

PREZENȚĂ

ÎN

CLUBURILE

PENTRU

TINERET

Ioana TĂUTU

La începutul acestui an am întreprins un raid prin câteva cluburi și case de cultură ale tineretului din capitală: Club T4, Modern Club, Tehnic Club, Casa de cultură a studenților „Gr. Preoteasa” și Ateneul tineretului. Scopul? A ne informa cu privire la locul pe care îl ocupă cartea în programele lor de activitate. Lucrul va părea desigur ciudat cititorilor noștri, deprinși să tratăm doar subiecte care privesc în mod direct bibliotecile. Dar...

Lectura tineretului reprezintă o preocupare permanentă a lucrătorilor din bibliotecă. Paginile revistei noastre au găzduit nu o dată rezultatele unor cercetări pe această temă sau chiar unele încercări de teoretizări psiho-pedagogice sau psihosociologice. De cele mai multe ori, concluziunile se fac însă pe marginea unor bilanțuri statistice sau, în cel mai bun caz, pe baza analizei fișelor de cititor, iar valoarea lor este pur constatativă, consemnând doar o anume stare de fapt, fără a-i determina și cauzele, care cel mult pot fi presupuse. Se întreprind uneori și studii sociologice (cu precădere, anchete pe bază de chestionar) vizând stabilirea locului deținut de lectură în ansamblul ocupațiilor de timp liber, ca ordine preferențială sau ca timp afectat,

cunoașterea intereselor de lectură, determinarea influențelor exercitate de mijloacele de comunicare în masă etc.

Problema climatului spiritual, a mediului [sau mediilor] cultural[e] în care își petrec tinerii [sau alte categorii de cititori] timpul liber, cu întreg sistemul de influențe pe care le exercită asupra lor, scapă însă de cele mai multe ori atenției lucrătorilor din bibliotecă preocupati de fundamentarea științifică a relațiilor cu publicul, chiar dacă aproape nu există chestionar de anchetă care să nu cuprindă întrebări de tipul: „Obişnuieți să frecvențați clubul sau casa de cultură din localitate?” sau „Obişnuieți să discutați cu membrii familiei, cu prietenii din grupul dv. sau cu tovarășii de muncă despre cărțile citite?” sau...

Cluburile și casele de cultură pentru tineret, organizate și îndrumate de Uniunea Tineretului Comunist, constituie astfel de medii cultural-educative, care se bucură de o mare adeziune din partea tinerilor și care tocmai de aceea pot avea o influență determinantă asupra comportamentului lor cultural.

Constatănd în legătură cu activitatea culturală de masă existența unor preocupări reduse „pentru acțiuni în sprijinul lărgirii orizontului de cultură, al formării gustului pentru literatură și artă”, Raportul C.C. al U.T.C., prezentat la cel de-al IX-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist, a trasat sarcini exprese în ceea ce privește crearea în rândurile tineretului a unui climat de interes puternic față de cultură, pentru dezvoltarea la fiecare tinăr a pasiunii și deprinderilor pentru lectura individuală, pentru frecventarea spectacolelor, a muzelor și expozițiilor, pentru folosirea tuturor mijloacelor de informare cultural-științifică puse la dispoziție de societatea noastră.

Preocupările Uniunii Tineretului Comunist în această privință au căpătat noi dimensiuni și un cadru mai larg, o dată cu elaborarea de către partid a unui adevărat program pentru educarea comunistă a poporului și ridicarea nivelului general al cunoașterii.

Educația concepută ca sistem, ca acțiune convergentă a tuturor organizațiilor și instituțiilor învestite cu misiuni educative, presupune nu numai o delimitare a atribuțiilor lor, dar și o permanentă colaborare, o cunoaștere reciprocă a programelor de activitate, a metodelor specifice de lucru.

Astfel privesc lucrurile, credem că încursiunea noastră în problematica acțiunii cultural-educative a cluburilor și caselor de cultură pentru tineret va fi privită ca un lucru firesc și deloc străin de sfera obișnuitelor noastre preocupări.

Fără a încerca să epuizăm multitudinea de forme și fără a intra în detalii, vom reține în primul rând ceea ce este comun tuturor unităților vizitate, iar pentru fiecare în parte doar ceea ce ni s-a părut caracteristic și sistematic, făcând deliberat abstracție de acțiunile cu caracter întâmplător. Ne vom opri deopotrivă la acțiunile care au ca obiect însăși cartea și la cele care o implică, care trimit la ea. Interesându-ne modalitățile de cultivare a interesului față de lectură și nu temele ca atare, vom menționa o temă sau alta doar în scopuri strict ilustrative.

Preocupările în direcția formării politico-ideologice a tineretului se înscriu ca o constantă a activității cluburilor de tineret. Se remarcă o tendință de diversificare a acțiunilor, corespunzător fiecărei categorii de tineri, în funcție de vîrstă și gradul lor de pregătire politică și culturală, de la informări politice și dezbateri asupra documentelor de partid și de stat, pînă la organizarea unor cluburi de informare politică, funcționînd cu această titlatură la *Ateneul tineretului* și *Tehnic Club* (aici, ca o acțiune pentru șefii comisiilor politice din școli și, separat, din întreprinderi) și cu titulatura *Politic Club '72* la *Modern Club* (în decurs de o lună, aici, au loc: informări politice în prima și a treia săptămînă; „dicționar politic” — termeni, personalități, opere clasice ale domeniului etc., în a doua săptămînă, și „întrebînd, ne cunoaștem pe noi înșine”, în ultima săptămînă).

La *Casa de cultură a studenților*, *Gr. Preoteasa* asemenea dezbateri au loc periodic, în cadrul *Clubului actualităților* — ciclurile „Dialoguri politice și filozofice” și „Tribuna actualităților politice internaționale”. Cicluri tematice ca *Mic dicționar politic*, *Tradiții glorioase*, *Pagini din istoria U.T.C.* sau *Pagini de aur din istoria patriei* sînt organizate și la *T4*.

În practica tuturor cluburilor vizitate intră organizarea, cu prilejul acțiunilor de acest tip, a unor expoziții de carte [cu concursul bibliotecilor din sector] și a unor standuri cu vînzare.

În cadrul bibliotecii care funcționează la *Ateneul tineretului*, în primele zile ale lunii decembrie 1971 s-a deschis un *Centru de documentare și de informare* în domeniul științelor sociale și politice. Dotarea (cărți, broșuri, publicații periodice, hărți, material iconografic, grafice, diagrame, discuri, benzi magnetice, diapozitive și aparatele audiovizuale corespunzătoare), modul de organizare, sistemul de informare (fișiere analitice, mape tematice cu bibliografii de recomandare etc.) asigură un grad mare de eficacitate acestui cabinet care nu a întîrziat să devină o unitate model, vizitată nu nu

mai de beneficiarii propriu-zisi, dar și de activiștii U.T.C. din alte sectoare și județe ale țării, care organizează centre de documentare și de informare similare. De altfel, această realizare nu este singulară, în toate unitățile vizitate existînd sau fiind în curs de organizare asemenea cabinete de studiu.

Colțul actualităților, panou cu semnalări zilnice din presă; *Săptămîna cărții social-politice* (zilnic, o altă temă: Literatura pentru tineret, Pagini din istoria U.T.C. etc.), desfășurată în luna februarie la *Modern Club*; *Cartea social-politică și tineretului*, acțiune organizată de *Tehnic Club* în afara sediului, în colaborare cu organizațiile U.T.C. din sector; spectacolul literar-muzical de sunet și lumină *Tineret, mindria țării* și concursul „Cine știe, câștigă”, cu tema *Momente din istoria U.T.C.*, organizate de *Clubul T4*; întîlniri cu autori, editori și redactori de la Editura politică, sînt numai cîteva din acțiunile care ar mai putea fi menționate pe linia stimulării interesului față de cartea social-politică în rîndurile tineretului.

Promovarea creației literar-artistice și educația estetică — o altă fațetă a acțiunilor culturale-educative a cluburilor de tineret — își găsește expresia într-o multitudine de forme, unele din ele avînd chiar un caracter sistematic, ciclic.

Ne putem referi astfel la *ceaclurile literare* care funcționează în cadrul fiecăreia din unitățile amintite: „Climat” (poezie, proză, dramaturgie, eseistică) și „Sirius” (literatură științifico-fantastică) la *Casa de cultură a studenților*, *ceaclul literar al elevilor*, „G. Călinescu” la *Ateneul tineretului*, „Femina literar-club” în cadrul *Modern Clubului*, un *ceaclu de literatură științifico-fantastică*, în curs de reorganizare, la *Tehnic Club* și, în fine, un *ceaclu de vîrstă mai tinăra*, pentru salariați, la *T4*, unde pînă nu de mult a funcționat, cu rezultate deosebit de frumoase, un *ceaclu pentru elevi*, „Săgetătorul”, care a fuzionat cu cel de la *Ateneul tineretului*.

Cicluri de cultură literară sînt organizate atît în cadrul *Clubului de actualități* de la *Casa de cultură a studenților*, cît și la *Modern Club* (un *Salon literar* — dialoguri pe teme de literatură română — condus de Emîl Manu și un curs — *Pagini de literatură universală* — condus de O. Papadima) și la *Club T4* (un *ciclu de prezentări în paralel carte — film*, pe două tematici — „Opere literare imortalizate pe peliculă” și „Filmul istoric românesc și proza literară istorică” — sub conducerea lui Eugen Comarnescu).

Întâlniri cu editori, cu scriitori, seri literare, medalioane și recitaluri poetice organizează fiecare din cluburile amintite, pe cont propriu sau în colaborare cu bibliotecii, școli, organizații de tineret din sectorul respectiv. *Clubul T4* abordează chiar forme mai pretențioase, ca procesul-literar (*Ion de L. Rebreanu*, în colaborare cu Liceul „Matei Basarab“). Ne-au reținut atenția, datorită modului mai deosebit în care au fost concepute, seara literară „G. Bacovia“ — organizată de *Modern Club*, cu concursul scriitoarei *Agatha Grigorescu-Bacovia* și al lui *Ion Potopin* și cu participarea membrilor cenaclului „G. Bacovia“ care au oferit gazdelor, cu autografe, caietul lor de versuri, „Cadran“ — și seara literară „Ion Minulescu“, organizată de *T4*. Precedată de o vizită în grup la casa memorială a poetului, manifestarea s-a bucurat de participarea Mioarei Minulescu și a lui *Eugen Cealic*, prieten al familiei, care au depănat amintiri despre *Ion Minulescu*. A urmat un recital muzical-literar, melodiile inspirate de versurile minulesciene fiind interpretate la pian de însuși compozitorul lor, *Alex. Colfescu*, voce — *Lisette Chirculescu*.

Aniversarea a 150 de ani de la nașterea poetului *Vasile Alecsandri* a prilejuit aceluiași *Club T4* o frumoasă acțiune festivă, din programul căreia amintim cuvântul lui *D. Murărașu* și al lui *Flaviu Sabău* de la Muzeul de literatură română, un recital poetic, proiecția filmului „Mirceștii în pastel“, precum și expoziția de fotografii, ingenios concepută pe două panouri, unul conținând coperte ale unor ediții princeps, facsimile, afișe de teatru, copii ale unor fotografii originale, celălalt, intitulat „Alecsandri astăzi“, cuprinzând coperte ale unor ediții actuale, afișe de teatru ale unor spectacole contemporane etc.

Nu mai puțin demne de menționat, datorită ingeniozității lor, ni se par concursurile literare organizate cu prilejul unor seri distractive și de dans. Din practica *Clubului T4* amintim jocurile-concurs: *Recunoașteți versurile* (panouri cu strofe trunchiate care trebuie asamblate, cu versuri ale căror titluri sau autori trebuie menționate), *Recunoașteți scriitorul* (Participanților la concurs li se cere să identifice scriitorii clasici ale căror portrete sînt proiectate pe un ecran, în timp ce membrii echipei de teatru prezintă fragmente din operele lor.) și *Recunoașteți cartea*. (Pe copertele false ale unor cărți, afișate pe un panou, anumite date — autor, titlu, colecție sau editură — sînt mascate prin banderole de hîrtie, concurenților cerindu-li-se să completeze aceste date.) O variantă mai complicată a acestui ultim concurs poate fi întîlnită

și în programul *Modern Clubului*. (Pe patru panouri diferite sînt afișate supra-coperte de cărți din domeniul literaturii universale, al literaturii istorice, al literaturii social-politice și plicuri-copertă de discursi, după același sistem fiind acoperite anumite date, care se cer completate de concurenți, răspunsurile trebuind introduse în casețele atașate la panouri.) Cîștigătorilor, desemnați prin tragere la sorți dintre cei cu răspunsuri exacte, le sînt atribuite premii în cărți.

Mai puțin frecvente sînt acțiunile care pot stimula interesul față de publicațiile din domeniile științei și ale tehnicii. Am menționa totuși ciclurile de dezbateri „Știința și civilizația“, „Întîlniri medicopsihologice“, „Clubul ipotezelor extraordinare“ — de la *Casa de cultură a studenților*, și „Lumea secolului 20“ de la *Clubul T4*, tot aici putînd fi incluse și cenaclurile de literatură științifico-fantastică, la care ne-am referit deja.

Datorită profilului său, *Tehnic Club* desfășoară o acțiune sistematică de cultivare a interesului față de problemele tehnicii și implicit față de literatura domeniului. Cum apelul la carte, cel puțin în cazul anumitor cercuri, este o necesitate permanentă și cum colecțiile bibliotecii de sector nu sînt suficient de bogate în această privință, s-a simțit nevoia constituirii unor mici biblioteci uzuale (cu un fond total de aproximativ 300 de volume), puse la dispoziția membrilor cercurilor organizate (înregistrări magnetice, artă fotografică, electronică, stenodactilografie, electrotehnică, artă și meserii, carting-auto). Pentru completarea bibliografiilor de studiu, clubul a mediat procurarea de către cursanți a unor cărți de specialitate pentru bibliotecile personale.

La *Modern Club*, unde funcționează două cercuri tehnice — *Carting-Auto* și *Aeromodele* — informarea de specialitate a tinerilor care le frecventează, mai limitată, se realizează prin intermediul publicațiilor periodice *Știință și tehnică*, *Tehnum*, *Autoturism* și *Cutezătorii*.

De o deosebită actualitate, răspunzînd principiului și cerinței educației prin muncă și pentru muncă, *Clubul de orientare profesională*, organizat în cadrul *Tehnic Clubului*, deschide totodată noi făgașuri și în orientarea lecturii tinerilor săi membri. Pe lângă obișnuitele și necesarele întîlniri cu specialiștii din diferite domenii, vizite în școli profesionale și întreprinderi etc., sînt folosite într-o largă măsură și cărțile, atît cele de teorie a orientării profesionale, cît și cele monografice, pe profesii, și chiar și literatură

reportericească referitoare la diferite medii de muncă. După o primă perioadă de prospectare bibliografică, conducătorii clubului intenționează acum să treacă la organizarea unui cabinet de documentare.

Cartea ca instrument fundamental al cunoașterii este prezentă, într-o formă sau alta, în cele mai multe activități ale cluburilor și caselor de cultură pentru tineret. Am semnalat chiar tendința — reflex al unor necesități stringente, mai ales acolo unde bibliotecile publice din vecinătate nu pot răspunde decât într-o măsură limitată solicitărilor din domeniile de specialitate de a crea mici fonduri uzuale (carte social-politică, carte tehnică...).

Există și un caz (din păcate, unicul) când în cadrul unui club funcționează o adevărată bibliotecă, cu un fond important de publicații (peste 20 de mii de volume cărți, 40 de abonamente la periodice), cu instrumente de informare specifice (cataloge, bibliografii), cu bibliotecar salarizat. Este vorba de *Biblioteca din cadrul Ateneului tineretului*, condusă de Anastasia Lucia Diaconescu. Cei peste o mie de cititori (din care aproape 62 la sută uteciști), cu o frecvență anuală de peste 12 mii și o cantitate apreciabilă de lecturi (22 de mii de volume împrumutate într-un an) vorbesc în destul despre utilitatea unor asemenea biblioteci pentru tineret, mai ales în condițiile în care în bibliotecile noastre publice nu există secții special destinate tinerilor. (În foarte multe cazuri, cum se știe, nu există nici măcar secții pentru copii !)

Și chiar dacă privitor la condițiile materiale, în special de spațiu, ale acestei biblioteci ar mai putea fi formulate unele rezerve, inițiativa Comitetului municipal U.T.C. București de a organiza o bibliotecă pentru tineret (cu acest profil, ea ființează din anul 1969) este cât se poate de binevenită și trebuie apreciată în consecință. O bibliotecă destinată tinerilor [Nu ne referim la o „profilare“ a colecțiilor, pentru că e greu și nici nu e firesc să se traseze bariere între literatură pentru tineret și cea pentru adulți !], prin aplicarea consecventă a unor principii de psiho-pedagogie a lecturii specifice vârstei tinere, prin folosirea unei metodologii adecvate de răspundere, de popularizare a cărții, a culturii în general, permite întreținerea în rîndul acestei păături de cititori a unui interes mereu viu față de carte, chiar și după părăsirea școlii, când se știe că în genere acest interes scade. În acest sens ar fi de dorit ca *Biblioteca Ateneului tineretului* să devină o unitate pilot.

Sperăm că cele câteva activități pe care le-am desprins din gama largă de mijloace folosite de cluburile și casele de cultură pentru tineret, care, sub conducerea și îndrumarea U.T.C., militează pentru îmbogățirea vieții spirituale a tinerilor, pentru cultivarea receptivității lor la tot ceea ce este nou și valoros, pentru înarmarea lor cu cunoștințe temeinice de cultură, știință și tehnică, vor fi reușit nu numai să sugereze climatul spiritual al acestor lăcașuri de cultură, dar și să dea măsura diversității acțiunilor întreprinse, diferențiate pe categorii de profesii și trepte de vîrstă, precum și în funcție de nivelele de pregătire generală ale tinerilor care le frecventează.

Poate tocmai în această privință bibliotecarii ar putea afla niște sugestii...

În genere, în bibliotecile publice există tendința ca odată stabilită o stratificare a publicului pe mari grupe de vîrstă (copii, tineri, adulți), acestea să fie considerate drept grupe omogene de cititori, care pot fi tratate cu mijloace nediferențiate în funcție de alte criterii. Se concep astfel acțiuni de masă „pentru tineri“, se fac rafturi tematice „pentru tineri“ sau chiar se organizează secții „pentru copii și tineret“ și cam alții. În fapt, practica etichetării anumitor cărți ca fiind potrivite cititorilor de vîrstă tînără, în timp ce altele sînt apanajul adulților, poate avea un efect invers decît cel scontat. Ca și tonul didacticist adoptat de unii bibliotecari în relațiile lor cu cititorii tineri, de altfel...

Mediul de lectură pentru tineret înseamnă în fond cu totul altceva, anume un mediu care să permită tinerilor întreținerea unui permanent dialog cultural, liber, viu, dirijat după alte norme decît cele ale pedagogiei școlare. Un exemplu elocvent de eficiență a unui atare mod de concepere a activității cu tinerii este Clubul de lectură care funcționează în cadrul Bibliotecii municipale „M. Sădoveanu“ din București.

În localitățile unde nu există case de cultură pentru tineret, mai ales în mediul rural, biblioteca ar putea găzdui activități de club, desfășurate sub conducerea organizațiilor U.T.C. după modelul celor la care ne-am referit. Contactul cu cartea ar deveni astfel mai viu, mai intim, mai constant.

Pe fundalul Anului internațional al cărții, an în care Uniunea Tineretului Comunist din țara noastră aniversază o jumătate de veac de existență, un dialog pe această temă între bibliotecari și activiști ai U.T.C. și-ar afla mai mult decît oricînd temeiul.

Lectura tinerilor

și

mediul inconjurător

ANCHETĂ ÎN RÎNDUL A 101 LICEENI

Elisabeta DOBRIN
bibliotecară la liceul
„B. P. Hasdeu” din Buzău

Val. ALEXANDRU

Buzău: înainte — un vechi târg de provincie, oraș de negustori de vinuri, de cereale și vite, punct de tranzit pentru schimbul de produse dintre munte, deal și câmpie, cu o „industrie” formată din câteva ateliere și fabricuțe. Singurul eveniment al anului era târgul Drăgaiciei, după stingerea căruia viața își relua neabătut ritmul lînced, strivind sub implacabilă-i trecere capacitatea, entuziasme, inițiative.

Astăzi — un oraș industrial cu 120 000 de locuitori, din care 33 000 de salariați, marea majoritate localnici. 2 000 de salariați care făceau mai înainte naveta în afara județului lucrează acum în industria orașului, la care se adaugă muncitorii proaspăt calificați, proveniți din mediul rural, asupra cărora a acționat intensă industrializare a orașului, schimbându-le profesia și domiciliul. Obiectivele industriale create în anii socialismului au imprimat orașului o prosperitate pe care nici entuziaștii ratați de odinioară nu o puteau visa. Iar la acestea trebuie să adăugăm că, la sfîrșitul actualului cincinal, industria Buzăului va produce de peste două ori mai mult decît în 1970.

Industrializării masive a municipiului i-a urmat — firesc — dezvoltarea lui

edilitară și creșterea nivelului de trai al populației. În numai cinci ani au fost clădite din fondurile de stat peste 3 000 de apartamente; actualul cincinal prevede edificarea — din fondurile statului — a încă 6 000 de apartamente. În 1970, volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul a fost cu 40 la sută mai ridicat decît în anul 1965, an în care s-a început construcția mării platforme industriale care a lansat municipiul spre un nou destin.

În Buzău există 3 cinematografe cu program săptămînal și o sală de festivități (teatru, conferințe etc.) nou construită. În localitate funcționează o formație de teatru de amatori cu renume, laureată a mai multor concursuri pe țară și județ. În rețeaua învățămîntului mediu este cuprins și un liceu de muzică și arte plastice, iar pe lângă Liceul „B. P. Hasdeu” se dezvoltă acum o secție sportivă.

Liceul „B. P. Hasdeu”, care în anul 1967 și-a sărbătorit un veac de activitate rodnică, funcționează astăzi cu 83 de cadre didactice cu normă întregă și 27 de cadre didactice cu normă parțială. Cursurile de zi ale liceului sînt frecventate de aproape 1 200 de elevi, iar secția serală de peste 800 de elevi.

În liceu există mai multe cercuri pe specialități, laboratoare moderne, ateliere de practică productivă, un complex sportiv în aer liber (handbal, volei, baschet, atletism) și o nouă sală de gimnastică, dotată cu utilaj sportiv corespunzător. Elevii au o bogată activitate muzicală și sportivă, participînd la numeroase concursuri.

Atît internatul cît și clădirea propriu-zisă a liceului au încălzire centrală. Liceul are cabinet medical și stomatologic.

Biblioteca liceului — de o veche tradiție — număra, în momentul anchetei, peste 28 300 de volume, dintre care peste 13 000 de volume din fondul tradițional (necatalogat încă). La sfîrșitul anului școlar 1970/1971, biblioteca înscrisesse un total de 1 001 cititori, din care 893 de cititori din rîndul elevilor, care citiseră aproximativ 15 200 de volume (din care două treimi beletristică și o treime alte domenii). Frecvența zilnică a cititorilor la biblioteca școlii este de aproximativ 50—60 de persoane.

Biblioteca are o sală de lectură cu 10 mese pentru 35 de cititori; depozitul este — deocamdată — neîncăpător; probabil că, în curînd, biblioteca se va extinde într-o nouă sală, în care va fi organizat — pe baze noi — fondul tradițional.

Bugetul bibliotecii este mulțumitor: 15 000 de lei anual, din care aproximativ 2 500 — 3 000 de lei sînt alocate pentru abonamente la presă. Periodic, bibliotecarii organizează acțiuni de popularizare a bibliotecii și a fondurilor ei.

Am trasat cadrul general al dezvoltării economice și social-culturale a municipiului Buzău și am insistat asupra condițiilor de învățatură și de lectură oferite de Liceul „B. P. Hasdeu” din localitate, pentru ca datele culese de noi în sondajul efectuat în martie 1971 în rîndul unor elevi ai liceului să nu pară oarecum neobișnuite sau să lase impresia că ar fi vorba de excepții.

Am întreprins acest sondaj pentru a determina *corelația existentă între condițiile materiale de trai ale elevilor și lectura, distracția și rezultatele lor la învățatură*. Micro-ancheta noastră a mai urmărit să depisteze *influența factorilor de mediu* (părinți, frați, prieteni, cunoștințe) *asupra nivelului lecturii elevilor*. Eșantionul fiind foarte restrîns, rezultatele și concluziile sondajului nostru nu au valabilitate decît pentru subiecții și condițiile sondajului nostru, constituind doar o primă încercare de corelare a datelor culese.

Am determinat un lot de 101 elevi cuprinși în trei clase de anul II de liceu (vîrsta: aproximativ 16 ani) — două de la secția reală și una de la secția umanistică. Clasele sînt compuse din aproximativ 30—35 de elevi, la secția reală predominînd băieții, la secția umanistică — fetele. În momentul anchetei, cursurile clasei respective se desfășurau în orele de dimineață.

O precizare asupra semnificației cifrelor inserate mai jos: deoarece numărul subiecților anchetați este foarte aproape de 100, atunci cînd a fost luat în discuție întregul lot anchetat, am considerat cifrele absolute identice cu procentele; atunci cînd este luată în considerație doar o parte a eșantionului (de exemplu, 30 de elevi din 101), procentele sînt calculate considerînd 100 la sută cifra care indică partea respectivă (deci 15 elevi din acești 30 reprezintă 50 la sută).

Prima grupă de întrebări se referă la condițiile de locuit ale elevilor: unde locuiește familia subiectului (în Buzău sau în apropiere); cu cine locuiește subiectul în Buzău (cu părinții, la internat, la gazde); cîte camere are apartamentul în care locuiește subiectul; cîte persoane locuiesc în apartament și cu cîte persoane locuiește subiectul în cameră. Răspunsurile subiecților anchetați sînt reflectate în figura nr. 1.

Din considerarea situației rezultate, trebuie să reținem că procentele cele mai mari sînt rezervate celor mai bune condiții de locuit. 71 la sută din familiile elevilor au locuința în oraș; 76 la sută dintre elevi locuiesc împreună cu familia; 70 la sută dintre elevi au cameră separată, în exclusivă folosință, și 21 la sută locuiesc doar cu încă o persoană în cameră; 39 la sută dintre elevi locuiesc în apartamente cu 3 camere, 23 la sută în apartamente cu 2 camere, 17 la sută în apartamente cu 4 camere și 7 la sută în apartamente cu mai mult de 4 camere (5 și chiar 7); 33 la sută dintre elevi locuiesc în apartament împreună cu încă 2 persoane și 31 la sută locuiesc în apartament împreună cu încă 3 persoane. Este drept, internatul are dormitoare cu prea multe paturi, dar în școală există săli de studiu. După cum ne dăm seama, o singură elevă locuiește în condiții submediocre (apartamentul, în care locuiesc 4 persoane, are 2 camere, dar una nu poate fi folosită iarna). Minimele (la mare diferență numerică față de maxime, indicînd mai mult excepții decît categorii) sînt rezervate condițiilor medii de trai: 22 la sută dintre subiecți coabitează cu mai mult de 5 persoane în casă; numai 2 la sută dintre elevi locuiesc cu încă 3 persoane în cameră și doar 4 la sută dintre elevi au locuința formată dintr-o singură cameră.

Și dacă am fi făcut aceeași anchetă acum zece ani și dacă am avea înțelegîndu-ne să o repetăm peste zece ani, am realiza o ilustrare perfectă a planului de dezvoltare a orașului de-a lungul unei perioade în care — altădată — cronică nu ar fi consemnat decît îmbogățirea unor negustori și ruinarea altora. Apartamentele clădite de stat în ultimii ani fac ca săgeata graficului să tindă a indica cu timpul, în mod constant, condiții optime de locuit.

Dar nu ne putem împiedica să nu comparăm aceste date — rezultantă a grijii permanente a partidului și a statului pentru bunăstarea oamenilor muncii — cu situația la învățatură a elevilor, situație care ar reprezenta modul lor specific de participare la edificarea socialismului. Din lotul de 101 elevi supuși anchetei, 47 au obținut la învățatură rezultate slabe și foarte slabe (sub media 7); 30 au o situație mediocră (cu medii între 7 și 8), 10 sînt repetenți, 1 este exmatriculat, 1 este retras și abia 12 au obținut rezultate bune și foarte bune (peste media 8). Comparativ cu situația constatată la același lot în ultima clasă a școlii generale, se observă un regres simțitor; în clasa a VIII-a, 64 au obținut medii

peste 8, 20 au avut o situație mediocră la învățatură (medii între 7 și 8), 7 nu-și mai amintesc rezultatele și doar 8 dintre subiecți au fost notați cu medii sub 7. Să fie oare exigențele liceului atât de mari încât copiii să nu se fi putut adapta încă, după un an de frecventare, atmosferei? Să fi fost școala generală prea indulgentă cu unele elemente slabe la învățatură? Ori răspunsurile date de elevi suferă efectele unei flatante „aduceri-aminte“?

Desigur, ambianta locuinței nu constituie factorul principal în obținerea unor rezultate bune la învățatură, dar ea condiționează — în bună parte — asimilarea optimă de către elevi a cunoștințelor predate la școală. Or, între situația abitării elevilor și rezultatele obținute la învățatură există totuși o discrepanță prea mare pentru a nu o remarca.

A doua grupă de întrebări caută să obțină date despre situația părinților, a fraților, a prietenilor și a cunoștințelor, adică a acelor factori umani care — prin atmosfera creată în jurul subiectului supus anchetei — influențează în mod cert formația intelectuală a tinărului, și deci și lectura lui.

Judecând după profesiunea tatălui (doar în două cazuri după profesiunea mamei — tații fiind decedați sau divorțați), cei 101 subiecți anchetați se împart în: 35 — fii de funcționari; 27 — fii de intelectuali; 25 — fii de muncitori; 7 — fii de cooperatori; 7 — fii de militari de grade inferioare, pensionari etc., reuniți de noi sub denumirea de „alte profesii“. În ceea ce privește situația mamelor, 46 sînt casnice (caracterul recent al industrializării și tradițiile „provincialismului“ își spun aici un cuvînt hotărîtor), 14 sînt intelectuale, 13 sînt muncitoare, 13 sînt funcționare, 10 sînt cooperatoare, 1 are o altă situație decît cele enumerate mai sus, 4 sînt decedate sau divorțate.

Deci subiecții au susținători legali, încadrați în munci care le raportează venituri suficiente, de vreme ce aproape jumătate din mame nu au nevoie să activeze, deși multe dintre ele nu au decît un singur copil — și acela adolescent.

În ceea ce privește situația fraților: 34 dintre subiecți sînt singuri la părinți; 23 au un singur frate mai mare; 8 au 2 frați mai mari; 3 au un frate mai mare și unul mai mic; 26 au cîte un frate mai mic (din care doar un singur subiect are un frate de vîrstă preșcolară, care l-ar putea inoportuna în timpul orelor de studiu) și abia 7 elevi au cîte 2 frați mai mici.

Deci, în general, familiile nu sînt prea numeroase și, în principiu, nu constatăm existența unor factori în familie care i-ar putea distra pe elevi de la ocupațiile specifice vîrstei lor.

La întrebarea cu privire la existența prietenilor și a cunoștințelor, 8 subiecți (7 fete și 1 băiat) răspund că nu au nici un fel de prieten, 21 menționează un singur prieten, 12 recunosc cîte 2 prieteni, 60 specifică 3 prieteni. În ceea ce privește relațiile interumane, 44 dintre cei 101 subiecți nu comunică de regulă cu nimeni; 39 de subiecți au 1—3 cunoștințe, iar 18 subiecți au în anturajul lor mai mult de 3 cunoștințe.

O altă grupă de întrebări se referă la mărimea bibliotecii familiei și a subiectului, la ritmul de creștere a acestor biblioteci, la existența unui obicei în familie de a cumpăra cărți sau de a face copiilor daruri în cărți. Figura nr. 2 redă grafic evoluția mărimii bibliotecii familiei în raport cu profesiunea tatălui. Se observă că deasupra mediei constatate pe întreg lotul examinat se situează — pentru bibliotecile mai mari — familiile de intelectuali și familiile de funcționari. Procentul cel mai mare de biblioteci mici este constat în familiile de cooperatori (4 din cele 7 familii de cooperatori au biblioteci sub 100 de volume), de muncitori (28 la sută), din categoria „alte profesii“ (57 la sută). Cele mai multe biblioteci (43 la sută din totalul familiilor anchetate) se cifrează între 100 și 300 de volume, deasupra mediei pe total pentru această mărime de bibliotecă situîndu-se doar bibliotecile familiilor de muncitori (56 la sută). Nici o bibliotecă de muncitor, de cooperatori și din categoria „alte profesii“ nu întruște peste 300 de volume; bibliotecile mai substanțiale și denotînd o oarecare vechime în constituire, de-a lungul a cel puțin încă o generație, nu găsim decît în casele intelectualilor și ale funcționarilor. Propoția celor care nu au știut să aprecieze mărimea bibliotecii familiei este asemănătoare la toate categoriile, variînd între 11 și 16 procente.

31 de subiecți declară că biblioteca lor personală este sub 100 de volume; 43 de subiecți au biblioteci personale variînd între 100 și 300 de volume, 3 subiecți au biblioteci personale între 300 și 400 de volume, iar 24 de subiecți nu cunosc numărul de cărți care le revine din biblioteca familiei.

Din tabelul nr. 1, care consemnează creșterea bibliotecii familiei în anul 1970, reiese clar că ritmul anual de creștere a bibliotecii familiei este, la

Număr de volume cu care a crescut biblioteca familiei	Nr. subiecți cărora părinții le-au cumpărat cărți în 1970	Nr. subiecți care au cumpărat cărți în 1970	Nr. subiecți care au primit în dar cărți în 1970
0 cărți primite	—	—	21
sub 10 cărți	26	41	40
între 11 și 20	24	16	5
între 21 și 50	16	21	8
între 51 și 100	6	8	—
peste 101	2	1	—
nu știu	27	14	27
TOTAL	101	101	101

jumătate din subiecții anchetați, de pînă la 20 de cărți pentru fiecare din cele 3 izvoare de alimentare (volume cumpărate de părinți, volume cumpărate de subiecți, volume primite în dar). De consemnat aici că un număr de 21 de subiecți nu au primit cărți în dar în anul 1970 și că, dintre aceștia, 6 subiecți declară că nu le sînt dăruite niciodată cărți (3 — fii de muncitori, 2 — fii de funcționari, 1 — fiu de cooperator).

Tabelul nr. 2 consemnează fluctuația mărimii bibliotecii familiei în raport cu domiciliul părinților și cu domiciliul subiecților pe timpul școlarizării. Este limpede că subiecții care locuiesc cu familia în Buzău au biblioteci mai bogate și că prezența copiilor de școală în casă influențează în mod pozitiv existența și creșterea bibliotecii familiei: tabelul începe să aibă căsuțe goale la rubricile verticale „domiciliul părinților în apropierea Buzăului” sau „domiciliul subiecților la internat sau la gazdă” tocmai spre orizontalele care indică biblioteci mai substanțiale.

Tabelul nr. 1. Creșterea bibliotecii familiei prin cărți cumpărate de părinți și de subiecți sau primite în dar de subiecți (în cifre absolute — identice cu procentele)

Să urmărim acum dacă prezența fraților mai mari în familie influențează mărimea și creșterea bibliotecii familiei. Într-adevăr, existența unor frați mai mari, școlarizați înaintea subiecților anchetați, presupune instaurarea unei tradiții de formare a unei biblioteci de

Tabelul nr. 2. Mărimea bibliotecii familiei în raport cu amplasarea locuinței părinților și cu domiciliul subiecților

Nr. volume biblioteca familiei	Total subiecți (în cifre absolute identice cu procentele)	Din care (în procente)					
		familia în Buzău	familia în apropierea Buzăului	alte situații	locuiesc cu părinții	locuiesc la internat	locuiesc la gazde
sub 100	23	43	39	17	52	8	40
între 101 și 300	43	79	14	7	81	7	12
între 301 și 500	11	82	18	—	82	—	18
între 501 și 800	6	67	33	—	67	—	33
între 801 și 1 000	2	100	—	—	100	—	—
între 1 001 și 2 000	1	100	—	—	100	—	—
peste 2 001	1	100	—	—	100	—	—
Nu cunosc mărimea bibliotecii familiei	14	71	29	—	71	7	22
TOTAL	101	71	25	5	76	6	19

familie, chiar dacă obiceiul de a cumpăra cărți nu exista înainte la părinți. După cum ne arată procentele, această influență există în realitate și poate fi depistată lesne: dintre cei 34 de subiecți cu frați mai mari, 12 subiecți (adică 35 la sută) au biblioteci de familie pînă la 100 de volume (față de procentul mediu general de 23 la sută); 16 subiecți (adică 47 la sută) au biblioteci de familie de 100—300 de volume (față de procentul mediu general de 43 la sută); 5 subiecți (adică 15 la sută) au biblioteci de familie de 500—800 de cărți (față de procentul mediu general de 6 la sută); 1 subiect dintre cei cu frați mai mari (adică 3 la sută) nu răspunde la întrebarea cu privire la mărirea bibliotecii.

Grupa următoare de întrebări caută să determine căile de procurare a cărților, în afara bibliotecii casei. Tabelul nr. 3 consemnează raportul dintre mărirea bibliotecii familiei și frecventarea diferitelor biblioteci din oraș sau procurarea de cărți prin prieteni, rude, vecini,

colegi. Din considerarea datelor, se observă că, din totalul de 23 de subiecți cu biblioteci sub 100 de volume, 82 la sută sînt înscriși la biblioteca școlară (față de procentul mediu realizat pe total de 61 la sută înscriși la biblioteca școlară), iar 52 la sută la biblioteca municipală (față de procentul mediu realizat pe total de 51 la sută înscriși la biblioteca municipală); de asemenea, că împrumutul de cărți de la persoanele din mediul înconjurător intrunește procentajul cel mai ridicat, atît pe total (76 la sută), cit și la subiecții cu biblioteci sub 100 de volume (82 la sută); un număr de 11 subiecți nu sînt înscriși la nici o bibliotecă (procentul de 4 la sută constatat la această rubrică pentru subiecți cu biblioteci familiale foarte mici este un accident — o elevă cu o afecțiune oftalmologică).

Din considerarea acestor procente, se poate deduce că existența bibliotecii de familie, departe de a îndepărta pe elevi de la frecventarea unor instituții publice

Tabelul nr. 3. Căile de procurare a cărților de către subiecți în raport cu mărirea bibliotecii familiei (în procente)

Nr. volume biblioteca familiei	Total subiecți (în cifre absolute — identice cu procentele)	Din care (în procente)									
		Sînt înscriși la biblioteca școlii	Sînt înscriși la biblioteca municipală	Împrumută de la biblioteca sindicatului	Împrumută cărți și de la prietenii etc.	Nu sînt înscriși la nici o bibliotecă publică	Sînt înscriși la o bibliotecă publică	Sînt înscriși la 2 biblioteci publice	Sînt înscriși la 3 biblioteci publice	Împrumută rar de la alții	Nu au completat rubrica
Sub 100	23	82	52	21	82	4	43	43	8	—	—
între 101 și 300	43	51	51	12	77	14	51	30	4	—	—
între 301 și 500	11	64	54	—	72	—	64	27	—	—	9
între 501 și 800	6	50	50	50	83	17	17	17	33	17	—
între 801 și 1 000	2	50	100	—	50	—	50	50	—	—	—
între 1 001 și 2 000	1	—	100	100	—	—	—	—	—	—	—
peste 2 001	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nu cunosc mărirea bibliotecii familiei	14	57	36	36	71	21	36	36	7	—	—
TOTAL	101	61	51	21	76	11	46	33	7	1	1

Fig. 1. Condițiile de locuit ale subiecților (în cifre absolute, identice cu procentele)

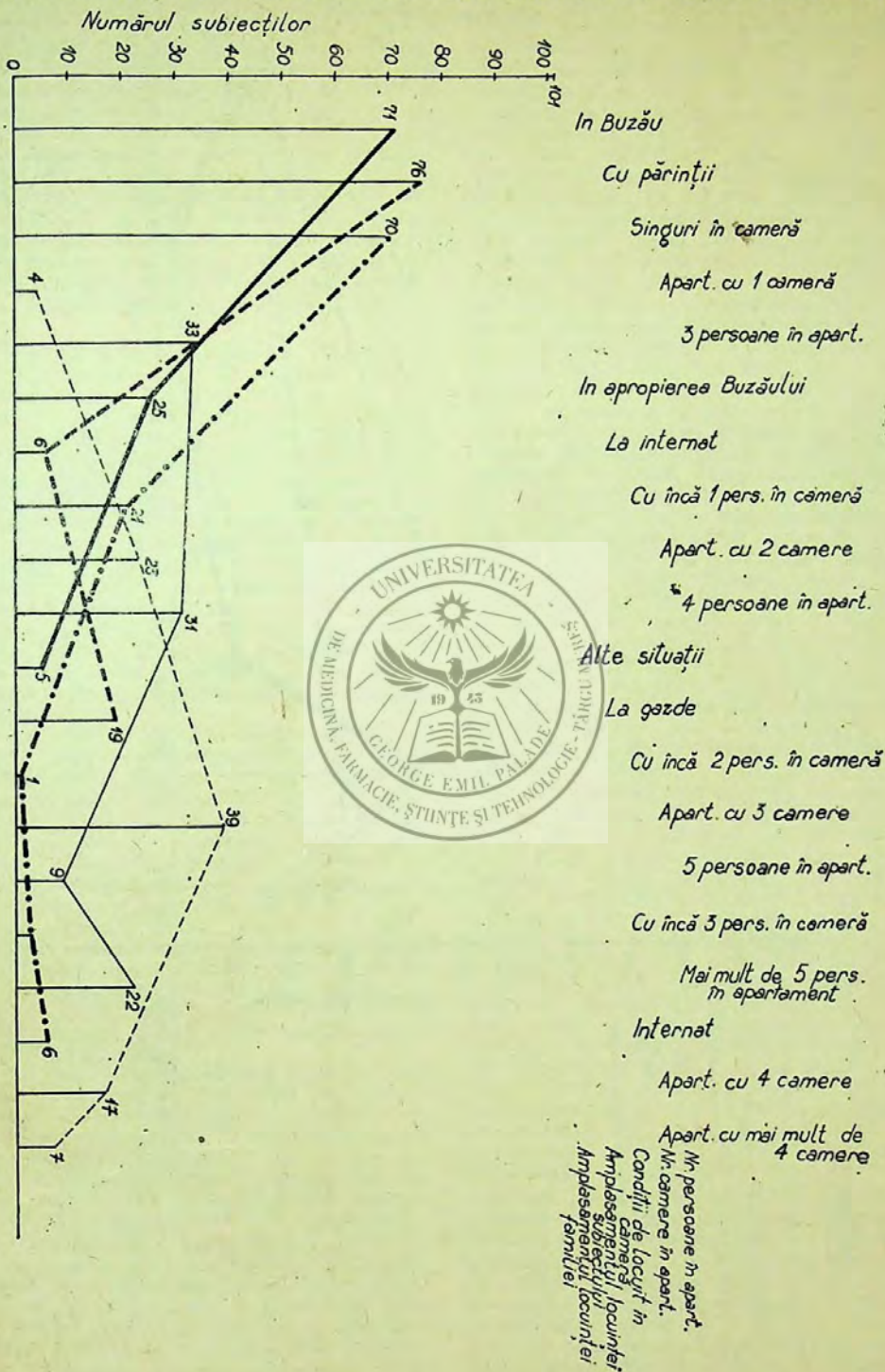
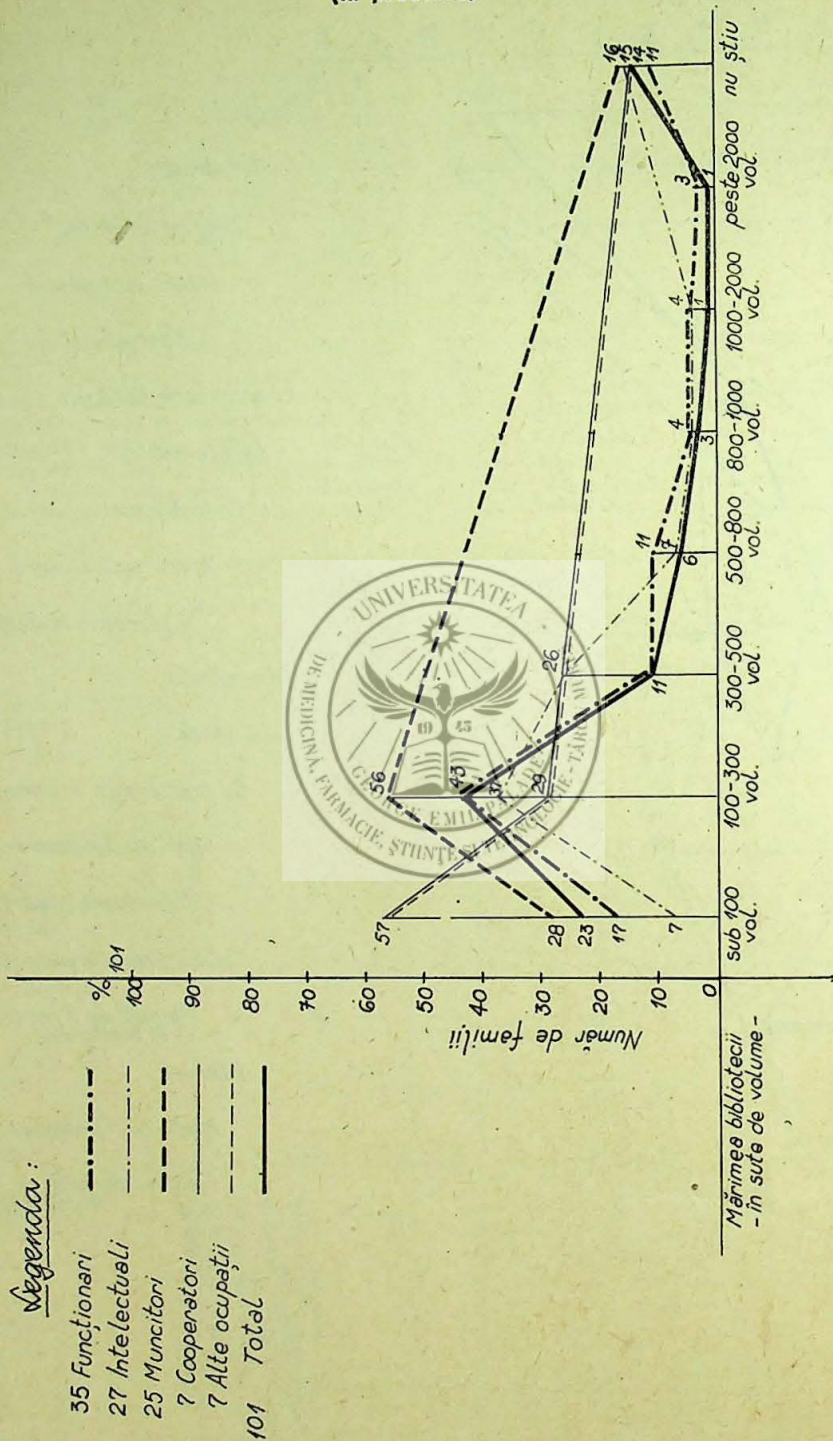

Fig. 2. Ocupația părinților în raport cu mărimea bibliotecii familiei (în procente)

de răspîndire a cărții, îi predispune la o lectură mai activă și la vehicularea cărților pe toate căile posibile. Cifrele ne arată clar însă și faptul că bibliotecile școlare și publice nu sînt îndeajuns cunoscute sau că fondurile lor de cărți nu corespund întru totul gusturilor și nevoilor de lectură ale elevilor, de vreme ce împrumutul de carte prin persoane din mediul înconjurător este calea cea mai des întrebuițată de elevi. De asemenea, că opiniile literare ale prietenilor și persoanelor din anturaj, sugestiile de lectură venite din partea lor constituie recomandările cel mai constant luate în considerație de către tineri.

Un alt grup de întrebări încearcă să fixeze preferințele de lectură ale subiecților — în copilărie și în prezent — și lectura curentă a părinților.

La întrebarea „care este prima carte citită în copilărie?”, Ion Creangă — cu ale sale savuroase povești și amintiri — se situează pe primul loc (19 menționări), la mare depărtare de celelalte lecturi; „basme” și „povești” au citit 11 subiecți, *Povești nemuritoare* — 5 subiecți, *Basme* de P. Ispirescu — 4 subiecți, *Robinson Crusoe* de Daniel Defoe — 4 subiecți, *1001 de nopți* — 3 subiecți; nu au știut să răspundă la această întrebare 55 de subiecți, semn că primele lecturi nu au lăsat o amprentă prea adîncă în memoria lor.

La întrebarea „Ce carte v-a plăcut mai mult în copilărie?”, *Amintiri din copilărie* a intrunit 29 de puncte, din nou la mare distanță de celelalte menționări; operele lui Jules Verne și basmele populare au intrunit cite 11 menționări fiecare, *Robinson Crusoe* de Daniel Defoe — 10 menționări, *Jack London* cu al său *Colț alb* — 9 menționări, *Cireșarii* de C. Chiriță — 8 menționări, *Poveștile* lui I. Creangă, *Coliba unchiului Tom* de H. Beecher-Stowe și *Toate pinzele sus!* de R. Tudoran — cite 6 menționări fiecare; 5 subiecți au scris că cel mai mult le-au plăcut „aventurile” (? !).

La punctul „Menționați trei autori care v-au plăcut mai mult în ultimul timp” au fost înscrise 77 de nume de scriitori, dintre care 37 români și 40 străini. Îi înregistrăm pe cei cu un punctaj superior: M. Eminescu (34 de menționări); I. Teodoreanu (18 menționări); A. Dumas-tatăl (17 menționări); I. Creangă (12 menționări); Guy de Maupassant (10 menționări); M. Sadoveanu și I. Minulescu (cite 8 menționări); W. Shakespeare și V. Alecsandri (cite 7 menționări); Ch. Dickens, R. Tudoran și H. Zinec (cite 5 menționări); Molière, L. Rebreanu, Marin Sorescu, A. J.

Cronin și E. Sue (cite 4 menționări).

După părerea noastră, preferințele de lectură nu sînt tocmai la nivelul cerut la vîrsta de 16 ani: ca să ai, la această vîrstă, ca autor predilect tot pe Ion Creangă sau pe A. Dumas-tatăl (pe care îi citești îndeobște la 7—8 sau la 10—11 ani) înseamnă a nu te situa — încă — în miezul literaturii pentru maturi; aceasta nu probează însă nicidecum că neasemuitele opere ale lui Creangă nu pot fi reluate și recitite, cu aceeași plăcere, la orice vîrstă. Dar la anii acestor tineri, am avea pretenția ca liceenii pe de o parte să se desprindă de beletristica specifică copilăriei și preadolescenței, pe de altă parte să-și fixeze atenția și asupra producției literare din afara programei de învățămînt. Iar faptul că 7 subiecți au declarat că autorul lor preferat este V. Alecsandri denotă o prea strînsă dependență de lectura studiată la școală, o lipsă de opinie literară în fond și o nesituaire în gustul literar contemporan. Și preferințele pentru opera lui Ionel Teodoreanu — autor care se adresează mai mult adolescenților și care răspunde, prin stilul și personajele imaginăte de el, unor valențe edulcorat-sentimentale ale tinerilor — demonstrează că, la unii subiecți, gustul literar pentru opere perene, de larg răsuneț, nu s-a format încă. Ne bucură în schimb interesul și dragostea pentru poezie: alături de M. Eminescu (cine susține că tineretul nostru nu e romantic?), I. Minulescu și Marin Sorescu intrunesc remarcabile sufragii.

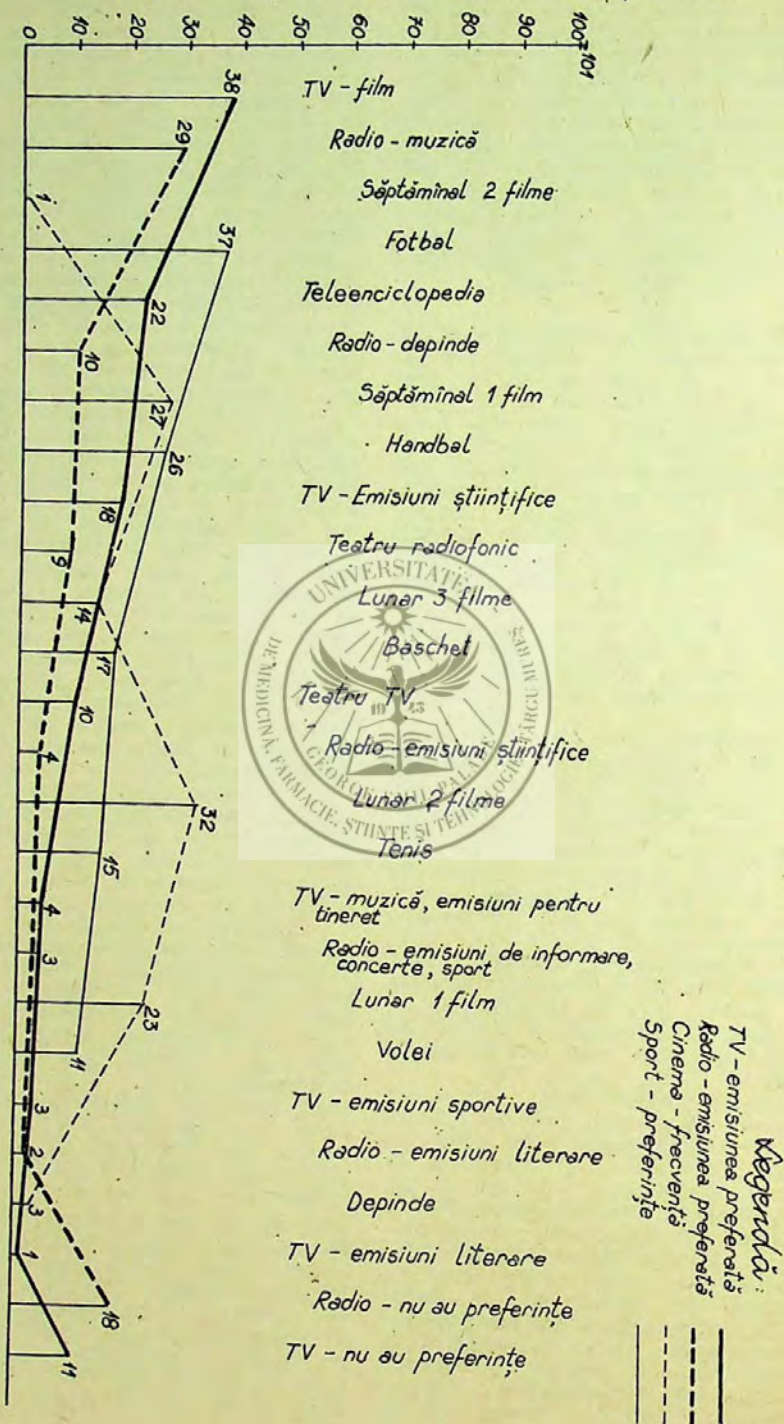
Și în preferințele literare se simte influența fraților mai mari: la cei 34 de subiecți care au frați mai în vîrstă decît ei, la lecturi preferate apar unii scriitori studiați în clase superioare anului II (G. Călinescu, Camil Petrescu, T. Vianu) ori un număr mai mare de scriitori din literatura universală.

Am pus întrebarea cu privire la ultimele cărți citite de părinți cu dublu scop: în primul rînd pentru a controla dacă elevul cunoaște lectura curentă a tatălui și a mamei, dacă există deci o comunicare continuă între părinți și copii avînd ca subiect valorile literare, dacă există schimb de păreri pe teme literare între cele două generații; în al doilea rînd, pentru a stabili gradul de culturalizare a părinților.

Și iată ce am constatat: 30 de elevi răspund la această întrebare: tata nu citește; 33 de elevi răspund la această întrebare: mama nu citește; 49 răspund cu privire la lectura tatălui: nu știu; 40 răspund cu privire la lectura mamei: nu cunosc. 18 elevi (9 fii de intelectuali, 9 fii de funcționari) cunosc lectura ambilor părinți. Dintre aceștia, 4 subiecți

Numărul subiecților - în cifre absolute, identice cu procentele

Fig. 3. Preferințele de distracție ale subiecților

au biblioteci de familie sub 100 de volume, 9 au biblioteci de familie între 100 și 300 de volume, 3 au biblioteci de familie între 500 și 800 de volume, iar 2 nu pot aprecia mărimea bibliotecii de acasă.

Unii tați (activiști de partid, militari) citesc literatură social-politică sau istorică; un tată avocat — lucrări de drept. În rest, sînt citite romane din literatura universală, romane de aventuri și polițiste, descrieri de călătorii. Mamele citesc, în general, aceeași literatură de divertisment ca și tații, cu un accent mai puternic pe romanele sentimentale. Din lectura părinților lipsesc lucrările despre educația copiilor în familie.

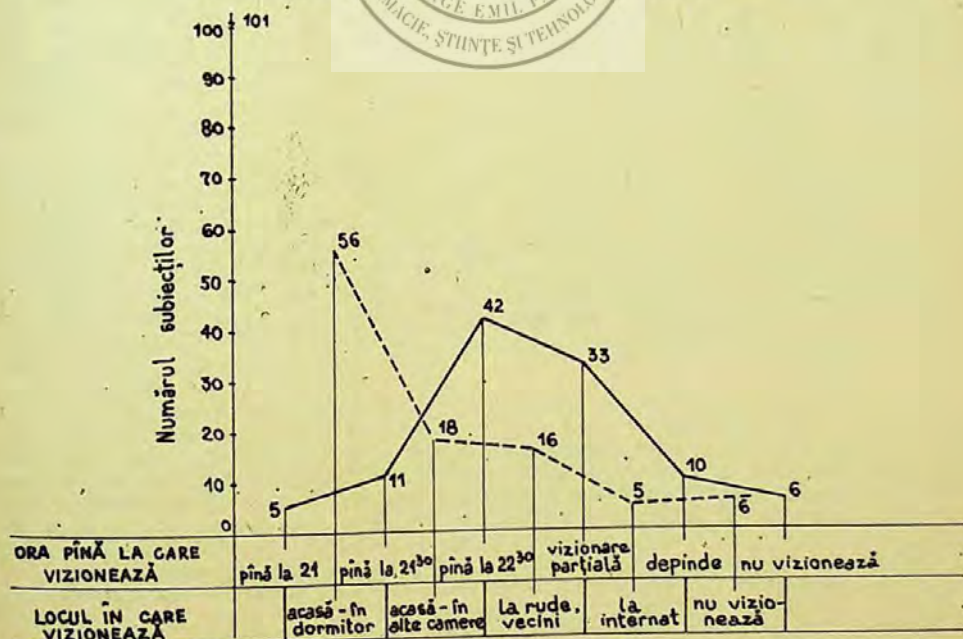
Ultima grupă de întrebări se referă la preferințele de distracție ale subiecților (televiziune, radio, filme, sport), pentru a stabili dacă timpul afectat distracției influențează întrucîtva lectura sau situația la învățătură. Rezultatele anchetei sînt reflectate grafic în figurile nr. 3 și 4.

În ceea ce privește posesiunea de aparate tv, situația este mai mult decît satisfăcătoare: 74 de subiecți vizionează programele tv acasă, 16 la rude, prieteni, vecini, 5 la internat (atunci cînd li se permite sau cînd aparatul nu este defect; dar de ce este oare afit de desstricat aparatul?). Din programul televiziunii, cele mai multe preferințe se

îndreaptă către filme și către emisiuni instructive (teleenciclopedie și emisiuni științifice), ceea ce este un fenomen deosebit de îmbucurător. La radio, emisiunile preferate sînt de departe cele muzicale, urmate de teatrul radiofonic. Cele doar două preferințe pentru emisiuni literare marchează nu interesul pentru istorie sau critică literară, ci devotamentul față de emisiunile de... basme și povești. Ni se confirmă deci și aici rămînerea în urmă a gustului literar, ca și pauperitatea tendinței spre informarea pe teme literare, aspecte constatate și cu ocazia examinării preferințelor de lectură.

Ne neliniștește ora pînă la care se face vizionarea programului tv (42 de subiecți — pînă la orele 22,30, 11 subiecți — pînă la orele 21,30, abia 5 subiecți pînă la orele 21,00; este adevărat însă că 33 de subiecți vizionează programele numai sîmbăta și duminica, ca și amplasarea aparatului tv în ansamblul locuinței (56 de subiecți răspund că aparatul se află în camera lor de studiu, și abia în 18 locuințe aparatul este amplasat în alte încăperi), deoarece de regulă orele de studiu și de lectură coincid cu orele celor mai des vizionate emisiuni. Se pare că prea mulți elevi învață sau citesc cu aparatul tv deschis, acordînd în același timp atenție și temelor școlare sau lecturii și emisiunilor transmise pe micul ecran.

Fig. 4. Condiții de vizionare la TV ale subiecților

Se observă din despuierea formularelor că din cei 16 subiecți care nu posedă aparat tv acasă, cei 9 care vizionează zilnic emisiunile în afara domiciliului lor au un număr mai mare de prieteni și un cerc mai larg de cunoștințe.

În ceea ce privește frecventarea cinematografulor, există un echilibru destul de bun: doar un elev (cu situație școlară mediocră și lectură săracă, care nu urmărește programele tv în mod regulat pentru că stă la internat) vizionează câte 2 filme pe săptămână; din cei 27 de subiecți care văd săptămânal câte un film, 6 (adică 33 la sută) stau la internat sau la gazde și deci nu au asigurate condiții constante de urmărire a programelor tv și nu sînt supravegheați de părinți; dintre aceștia, 5 au situații școlare slabe și foarte slabe, 2 au o situație mediocră la învățură, iar 2 — medii peste 8.

Dintre cei 21 care se duc la cinematograful săptămânal și stau cu părinții, 7 au o situație slabă și foarte slabă la învățură (oare unde este controlul părinților?), 15 au medii între 7 și 8, iar 4 au rezultate bune și foarte bune la învățură.

Nu frecventează decât sporadic cinematograful 3 elevi, din care: 1 numai în vacanță, alți 2 numai cînd le convine filmul. Nu frecventează deloc cinematograful o elevă, cu afecțiune oftalmologică.

În ceea ce privește sporturile preferate, elevii au completat rubrica concepend sportul mai mult ca spectacol (asistență pe terenuri de joc, transmisie de meciuri la tv sau radio) și nu ca disciplină practică de ei. De altfel, au indicat mai mult sporturile pe care le-ar plăcea să le practice și nu pe cele la care se antrenează. Există totuși destui elevi care practică fotbal, handbal, baschet, volei etc. (practică încurajată și de existența complexului sportiv al liceului). Și în cadrul anchetei noastre s-a adevărat că fotbalul — această adevărată boală a secolului nostru — deține primul loc printre sporturile preferate.

Să examinăm acum condițiile de trai și lectura celor două categorii extreme în ceea ce privește rezultatele la învățură: repetenții și elevii cu medii generale peste 8.

Din cei 10 repetenți (5 — fii de muncitori, 3 — fii de funcționari, 1 — fiu de intelectual și 1 — fiu de pensionar), la care adăugăm elevul exmatriculat (fiu de intelectual), 6 locuiesc în Buzău cu părinții, 2 locuiesc la internat (cu familia în apropierea Buzăului), 2 la gazde (cu familia în apropierea Buzăului), iar unul face naveta între o comună apropiată de Buzău și școală. În ceea ce privește distracția lor, 6 au aparatul

tv în camera de dormit și vizionează programele pînă la ore tîrzii, 3 (2 locuind la gazde și cel care face naveta) nu vizionează programele, 2 nu vizionează pentru că sînt la internat; unul vizionează programele sporadic, la vecini. În ceea ce privește filmele, 5 se duc la cinematograful o dată pe săptămână, 1 se duc de 3 ori pe lună, 3 se duc de 2 ori pe lună, 1 se duc o dată pe lună.

Lectura lor preferată fie că se circumscrie prea strîns în programa școlară, fie că este sub nivelul vîrstei lor (I. Creangă, C. Chiriță, F. Cooper, A. Dumas-tatăl), fie că indică o înclinație prea accentuată spre literatura de aventuri. Există totuși cite o mențiune pentru H. Perruchot, M. Sorescu, Guy de Maupassant, M. Sebastian, Mazzo de La Roche. Un subiect nu are nici un autor preferat.

Mai interesant este rezultatul examinării lecturii părinților elevilor repetenți și ai celui exmatriculat: din 11 subiecți, doar unul a putut să indice lectura mamei (*Dama cu camelii* de A. Dumas-fiul) și să precizeze că tatăl nu citește. În celelalte zece cazuri, subiecții nu știu nimic despre lectura părinților. Ceea ce dovedește ori că nu există o comunicare constantă între părinți și copii (situația dezastruoasă a elevilor la învățură este și ea doveditoare a lipsei de supraveghere a părinților), ori că părinții nu citesc și că deci nu încurajează, prin exemplul personal și prin vehicularea cărților, lectura copiilor.

Din cei 12 elevi cu rezultate bune și foarte bune la învățură (7 — fii de intelectuali, 4 — fii de funcționari, 1 — fiu de cooperator), 2 locuiesc la gazde (părinții stau în apropierea Buzăului), iar restul împreună cu părinții în Buzău.

Frecventarea cinematografului este mai distanțată în timp (4 subiecți — săptămânal 1 film; 1 subiect — lunar 3 filme; 3 subiecți — lunar 2 filme; 2 subiecți — lunar 1 film; 1 subiect — numai în vacanță; 1 subiect — nu merge la cinematograful, în schimb vizionarea programelor tv este prelungită pînă la ore tîrzii, iar 6 subiecți au aparatul tv în camera de dormit.

Preferințele de lectură ale „premiatilor” sînt mult mai diverse și se situează deasupra nivelului cerut de programa școlară a anului respectiv: din cei 26 de autori menționați de ei, doar 5 autori au fost întîlniți de subiecți în cursul anilor de învățură de pînă acum (M. Eminescu, Titus Popovici, Radu Tudoran, M. Sadoveanu, Ionel Teodoreanu); restul de menționări se referă fie la scriitori din literatura română care vor fi studiați mai tîrziu (E. Lovinescu, T. Vianu, G.

Ibrăileanu, I. Minulescu, Marin Sorescu, Ana Blandiana), fie la scriitori de bună calitate din literatura universală (Molière, J. Galsworthy, Guy de Maupassant, M. Mitchell, Lev Tolstoi, Aldous Huxley, Irving Stone, Ch. Baudelaire, Mazzo de La Roche, Emily Brontë, Charlotte Brontë, G. Flaubert). Puține sînt mențiunile de autori minori sau de beletristică sub nivelul adolescenței (I. Creangă nu mai este specificat, în schimb A. Dumas-tatăl mai obține un punct). Deci imaginea „premiant — bucher al manualului școlar” este infirmată de lectura diversă, aerisită, de nivel superior a elementelor școlare cu rezultate bune la învățătură. De asemenea, se vede clar că lectura extrascolară nu este un impediment în însușirea optimă a cunoștințelor predate în cursul procesului de instruire.

Deosebit de semnificativ este răspunsul dat de „premianți” la întrebarea cu privire la lectura părinților. Din cei 12 subiecți, numai 3 nu știu ce citesc părinții (unul are familia în apropierea Buzăului), și numai unul declară că părinții — cooperatori — nu citesc. În rest, tinerii cunosc cu destulă precizie lectura părinților, unul dintre ei (cu media cea mai mare din totalul anchetaților, fiu de profesori activînd în apropierea Buzăului) chiar în condiții de neocobitoare cu părinții.

Să examinăm acum situația generală și lectura celor 8 „singuratici”, adică a subiecților care declară că nu au prieteni și nici un anturaj constant. Situația lor este următoarea: 3 au obținut rezultate mediocre la învățătură, 4 au medii sub 7, 1 este repetent; 3 nu au nici un frate, 3 au frați mai mari, 2 au frați mai mici; 3 sînt fii de muncitori, 3 de intelectuali, 2 de cooperatori; 6 au familia în Buzău, 2 în apropierea Buzăului; 4 au bibliotecă de familie sub 100 de volume, 2 au bibliotecă de familie între 100 și 300 de volume, 2 nu știu ce mărime are biblioteca. Unul singur nu este înscris la nici o bibliotecă publică sau școlară; 6 nu practică nici un sport.

Lectura acestor „izolați” nu iese, în general, din tipicul școlii (Eminescu, Caragiale, Alecsandri, Topîrceanu, Coșbuc) sau este sub posibilitățile vârstei lor (Ion Creangă, A. Dumas-tatăl). Este adevărat, printre autorii preferați sînt menționați și W. Shakespeare, Guy de Maupassant, V. Hugo, H. Perruchot. Dar lipsa schimbului de păreri cu alte persoane, izolarea de fluxul comunicației interumane se resimte adînc asupra nivelului lecturii acestor tineri. Oare diriginții și părinții nu au în această privință nici un cuvînt de spus?

Ce concluzii putem trage din exa-

minarea în ansamblu a acestor date?

1. Elevilor le sînt asigurate, în general, atît în familie cît și la școală, condiții optime de învățătură și lectură. Rezultatele obținute de subiecți la învățătură la nivelul lecturii lor nu sînt în concordanță cu condițiile materiale de care aceștia se bucură.

2. Atenție, părinți, la amplasarea mijloacelor audio-vizuale în perimetrul domiciliului elevilor și la ora pînă la care sînt vizionate emisiunile tv! Observați, de asemenea, părinți și diriginți, dacă tinerii din preajma dv. sînt îndeajuns de sociabili! Este atît de trist să ai 16 ani și nici un prieten... Acești „singuratici” ar trebui să stea în primul rînd în atenția organizației U.T.C.

3. Lectura elevilor nu este încă întru totul la nivelul vârstei respective. Mediul familial, lectura părinților nu constituie întotdeauna un factor încurajant în evoluția tinerilor către o lectură superioară, diversificată.

4. Deși situația bibliotecilor de familie este multumitoare, ar trebui totuși ca părinții să încurajeze mai mult deprinderea tinerilor de a cumpăra constant cărți.

5. Biblioteca școlară și biblioteca municipală trebuie să acorde mai multă atenție atît atragerii unui număr mai mare de cititori din rîndul elevilor, cît și mării gradului de atractivitate a colecțiilor, în sensul datelor obținute în urma unor sondaje efectuate în rîndul tinerilor. De asemenea, ele trebuie să încurajeze mai mult organizarea, în incinta lor, cu concursul comitetelor U.T.C., a unor discuții animate și atractive între tineri despre lectura curentă.

6. Lotul anchetat este prea mic și prea specific pentru a trage unele concluzii generale. O repetare a anchetei — în alte colțuri de țară, în orașe cu industrii de mai veche tradiție, în mediul rural sau în aglomerații umane mai intense — ar aduce poate completări și corectări la cele constatate de noi. Ne propunem să repetăm ancheta peste un interval oarecare de timp, pentru a sesiza mutații și noi aspecte ale problemei.

ANUNȚ

Redacția Revistei bibliotecilor aduce la cunoștința cititorilor că întreg tirajul suplimentului CONSULTAȚII DE BIBLIOTECĂ. I. COMPLETAREA ȘI ORGANIZAREA COLECȚIILOR DE PUBLICAȚII a fost epuizat și că nu mai poate răspunde cererilor de exemplare neonorate încă.

Bibliotecarii cu muncă obștească au cuvîntul

**MARIA VINĂTORU de la
punctul de împrumut
din Boroșteni, comuna
Peștișani, județul Gorj**

În fața oricărui intelectual de la sate stau sarcini multe și complexe, mai ales cînd într-un sat, mai depărtat de centrul de comună, singurii intelectuali sînt cei doi învățători, cazul satului Boroșteni. Pe lângă activitatea profesională este necesar ca și alte sarcini obștești să fie aduse la îndeplinire.

Aș vrea în cele ce urmează să vă împărtășesc din activitatea mea în calitate de bibliotecar cu muncă obștească la biblioteca filială din Boroșteni, de fapt mai mult un punct de împrumut, pendințe de Biblioteca comunală Peștișani. Cu aproape patru ani în urmă, cînd am venit ca învățătoare la această școală, mi-a fost incredințată și această muncă. Am acceptat-o cu plăcere dar și cu o oarecare frică... pentru că era o activitate cu totul nouă pentru mine, al cărei specific îmi era cu totul necunoscut. Începutul a fost cam greu, dar, cîm nimic nu e ușor, am căutat să-mi desfășor totuși această muncă, să-i înțeleg rosturile, să-i deprind frumusețile. La capătul a doi ani am început să culeg și roadele, e drept, modeste, dar am convingerea că, în viitor, se poate face mai mult. Alături de mine, în tot acest rîstimp, l-am avut pe directorul școlii, Petre Fuiorea, care m-a ajutat să depășesc greutățile inerente începutului, sfătuindu-mă, mîncind alături de mine, pentru a putea găsi cele mai bune metode de lucru, de atragere a populației la lectură, de popularizare a cărții.

Am căutat în primul rînd să insuflăm dragostea pentru lectură elevilor noștri (clasele a II-a — a IV-a). Am căutat apoi să formăm un nucleu de cititori ai bibliotecii noastre din rîndul locuitorilor din sat, prin depistarea celor care și-au făcut deja din lectură o deprindere, o pasiune. Un deosebit sprijin în popularizarea serviciilor noastre l-am primit din partea copiilor. Despre activitatea bibliotecii, despre fondurile de carte pe care le oferim cititorilor noștri am căutat să-i informăm pe săteni, impulsîndu-le totodată in-

teresele pentru carte, printr-o multitudine de mijloace. Am început cu afișarea la loc vizibil a orarului bibliotecii (miercuri, orele 16—18; sîmbătă, orele 16—18).

Am conceput apoi un panou pe care sînt afișate liste tematice de recomandare (preschimbate periodic). Cititorii pot (în zilele și la orele cînd punctul nostru de împrumut nu funcționează) reține cărțile care îi interesează, introducînd într-un plic special din cadrul panoului un bilețel cu numele lor și titlul cărții solicitate. Un alt panou — *Vă recomandăm aceste cărți* — prezintă într-o formă grafică atractivă alte titluri de cărți, de astă dată adnotate, uneori însoțite de supraperte.

În felul acesta, am reușit ca în anul 1970 să înscriem un număr de 79 de cititori, din care 10 muncitori, 37 de cooperatori, 30 de elevi, 2 funcționari, și să difuzăm 904 volume, din care 47 politice, 27 științifice, 7 tehnice, 80 agrotehnice, 346 literatură pentru adulți, 379 literatură pentru copii, 18 alte materii, iar în anul 1971, am mărit numărul cititorilor la 86, din care 10 muncitori, 42 cooperatori, 3 funcționari și restul elevi, numărul cărților citite fiind de 927, dintre care 87 politice, 54 științifice, 6 tehnice, 105 literatură agricolă, 369 literatură beletristică, iar restul literatură pentru copii.

Această creștere s-a datorat în bună parte muncii depuse de noi, cele două cadre didactice de la școala din Boroșteni, dar și sprijinului și îndrumării acordate de Florența Blandeă, bibliotecara comunală.

O atenție deosebită a fost acordată aprovizionării cu cărți de la biblioteca comunală. La început, în anul 1969, aprovizionarea cu cărți s-a făcut trimestrial. Ni se aducea de la centru un stoc de cărți din diverse domenii, în jur de 100—150 de volume. La următoarea împrumutare rețineam ce credeam că mai poate circula încă și luam un nou stoc de cărți. Dar cum acestea de multe ori nu corespondeau cerințelor cititorilor noștri, consultîndu-ne cu bibliotecara comunală, am ajuns la concluzia că ar fi bine ca aprovizionarea să nu se mai facă oarecum la întimplare, ci pe baza consultării prealabile a cititorilor noștri și a reținerilor anticipate. În ce constă această metodă? În rîstimpul dintre o aprovizionare și alta, facem să circule în sat, cu ajutorul elevilor, liste de recomandare pe diferite teme, pe care ni le furnizează bibliotecara comunală, realizîndu-se astfel implicit un sistem, e drept primitiv, de informare cu privire la colecțiile unității de centru. Cei interesați de un anumit titlu anexează listei respective o notă cu numele lor și lucrările dorite. În stabilirea necesarului de

carte pentru perioada viitoare se iau în primul rînd în considerare aceste preferințe, ca și titlurile însemnate în caietul de cereri refuzate.

Cu ocazia „standului lunii”, organizat festiv în ziua cînd se face aprovizionarea cu cărți a bibliotecii noastre, cu participarea a numeroși invitați, în primul rînd a celor care au făcut „rețineri anticipate”, sînt difuzate cărțile respective, cei prezenți putînd lua cunoștință directă și efectuînd împrumuturi imediate și dintre celelalte lucrări aduse. Întotdeauna, cu acest prilej, se fac prezentări de cărți și recenzii, lecturi artistice sau chiar acțiuni mai pretențioase, de tipul „manifestărilor de masă”.

La indicația bibliotecarei comunale, urmărirea circulației cărților se realizează pe baza unor fișe speciale. Pentru edificare, reproducem mai jos atît rubricația de pe recto-ul fișei, cit și cea de pe verso.

TITLUL CĂRȚII			
Nr. inv.		Prețul	
Data împrumutării	Numele și prenumele	Semnătura cititorului	Data restituirii
		Semnătura Bibliotecarului	

Nr. crt.	Biblioteca mobilă	Data primirii și semnătura responsabilului	Data restituirii și semnătura Bibliotecarului
----------	-------------------	--	---

Acest sistem de evidență, pe lîngă serviciile ce le aduce bibliotecarului de la centru, ne ajută și pe noi, bibliotecarii obștești, să cunoaștem în ce măsură o anumită carte circulă, cine din satul respectiv a citit-o, la cine se află la un moment dat. Totodată, în rîstimpul în care cartea se află în rafturile bibliotecii, această fișe constituie și un important instrument de propagandă. Parcurgerea listei cu numele tuturor celor care la nivelul comunei sau al satului au citit cartea înaintea lor, poate constitui pentru cititori un puternic stimul psihologic.

La atragerea de cititori la bibliotecă și la difuzarea de cititori la bibliotecă și a contribuit și organizarea sistematică a unor acțiuni cu cartea: lecturi în grup, în special la grădina de legume, prezentări de cărți, seri de poezie etc. Unele acțiuni mai de amploare au loc la biblioteca comună. Dintre acestea am aminti, ca reușită, călătoria pe hartă: *Locuri și fapte din trecut*. Cu cei mai mici cititori ai bibliotecii, cu elevii, organizăm din două în două săptămîni, în timpul anului școlar, și săptămînal, în timpul vacanțelor, „di-

mîneți de basm și poezie” în cadrul cărora le citesc basme sau elevii talentați le povestesc colegilor lor un anumit basm, o carte, citim și recităm poezii pe anumite teme sau din anumiți autori, sau se audiază povești înregistrate pe discuri (*Pungața cu doi bani, Capra cu trei iezi, Scufița roșie, Bunicul, Bunica etc.*). Dorința mea, dar mai ales a micilor cititori, ar fi să avem un aparat de proiecție și o colecție de diafilme care ar da un plus de atractivitate acțiunilor noastre.

În raport cu numărul de locuitori ai satului nostru, cifrele care oglindesc numărul cititorilor ar putea fi mai mari, dar pentru mărirea lor mai sînt multe de făcut. În primul rînd este necesară dotarea bibliotecii cu un raft tip pentru cărți. Ar fi necesar apoi ca biblioteca comună să aibă posibilitatea să includă în loturile de cărți pe care ni le detașează mai multe titluri solicitate de cititori. Astfel, la biblioteca comună există un număr restrîns de cărți agricole din domeniul legumicol, domeniul foarte solicitat de cititorii noastre lucrătoare la grădina legumicolă a C.A.P.-ului. (Un număr de 12 titluri au circulat pe la toate cele 26 de ferme lucrătoare la grădină.) De asemenea, și cărțile de literatură pentru copii cuprinse în programa școlară nu ne parvin întotdeauna, nu pentru că biblioteca comună nu ne-ar satisface cererile, dar nici la biblioteca comună nu există unele titluri, iar altele există în număr restrîns, uneori într-un singur exemplar. Aș propune, și cred că sînt în asertimentul tuturor lucrătorilor din bibliotecile aflate în aceeași situație, ca sumele alocate de comitetul sindical comună să fie cheltuite numai pentru aprovizionarea bibliotecilor filiale și a punctelor de împrumut, cu care ocazie să fim chemați și noi bibliotecarii cu muncă obștească pentru a alege cărțile ce ne sînt necesare.

Totodată cred că ar fi bine, acolo unde nu există biblioteci școlare, din beneficiile bănești realizate pe baza diferitelor acțiuni ce le întreprindem cu copiii să se creeze fonduri destinate cumpărării de cărți pentru școală.

Ar deveni astfel posibilă procurarea operativă și păstrarea în fondul nostru fix a hotărîrilor de partid și de stat, a cuvîntărilor conducătorilor noștri și a altor lucrări de actualitate, foarte mult solicitate de cititori și în primul rînd de cursanții la învățămîntul de partid. În actualele condiții, datorită numărului mic de publicații de la centru, la noi aceste lucrări nu ajung uneori deloc, altele ajung prea tîrziu.

Rezolvînd această situație, biblioteca noastră va ajuta nemijlocit la ridicarea nivelului politico-ideologic și cultural al sătenilor din Borošteni.

Structura, ponderea și locul de publicare a literaturii de biblioteconomie (1966 — 1970)

CERCETARE STATISTICĂ

Constantin NEGULESCU
Adela IUREA
Ana LÖWENSTEIN
Biblioteca centrală
universitară Cluj

Modernizarea și perfecționarea activității bibliotecilor de toate categoriile este determinată, printre altele, și de progresele biblioteconomiei, ca și de dezvoltarea metodelor ei de investigație. Dar biblioteconomia este — la noi cel puțin — o știință în curs de devenire, care nu și-a delimitat încă cu suficientă claritate conturul și ariile principale de investigație. Din această cauză, aportul biblioteconomiei în direcția îmbunătățirii practicii bibliotecare este uneori nesemnificativ. Credem, de aceea, că orice încercare de circumscriere a biblioteconomiei ca știință și de substanțializare a capitolelor ei poate avea drept consecință sporirea rolului acesteia în activitatea bibliotecilor.

Pornind de la aceste premise, ne-am propus să depistăm pe calea unei cercetări statistice (deci cantitative) — care lasă deschis larg drumul aprecierilor de valoare — preocupările biblioteconomiei, așa după cum s-a manifestat ea până acum, prin studiile și cercetările întreprinse și publicate la noi în țară. Analiza lor statistică poate evidenția domeniile cele mai frecvent abordate, ca și pe cele deficitare. Pe aceste căi, intenționăm să surprindem sfera de preocupări a biblioteconomiei, nu prin ceea ce se pretinde că ar

DIN REGHIN...

Biblioteca — o școală a gustului pentru frumos

La 24 noiembrie 1971, pe lângă Biblioteca orașenească din Reghin a luat ființă un cenaclu literar, menit să-i stimuleze și să-i îndrume pe minutorii cuvîntului frumos din localitate și din împrejurimi. Din programul cenaclului fac parte și cunoașterea și valorificarea literaturii populare din zona Mureșului superior. Periodic, vor fi prezentate aspecte din viața și activitatea celor mai de seamă personalități științifice și culturale care s-au născut și au activat în Reghin și în localitățile apropiate. Membrii cenaclului literar vor sprijini efectiv biblioteca în acțiunile de popularizare a cărții și în organizarea manifestărilor de masă. În ședința de constituire a fost ales ca președinte al cenaclului profesorul Costin Alexandru, iar ca secretar literar Aurel Holircă. Programul a cuprins și prezentarea unei selecții din versurile regretatului publicist mureșan Traian Dragoș, în lectura profesorului Vasile Dragoș.

O consfătuire de lucru a bibliotecarilor din Reghin

A intrat în tradiția bibliotecii noastre organizarea periodică a unor consfătuiri de lucru cu toți bibliotecarii din localitate, în cadrul cărora se dezbate diferite probleme ale muncii de bibliotecă: completarea și organizarea colecțiilor, atragerea și permanentizarea cititorilor, propaganda cărții și îndrumarea lecturii, activitatea de informare.

O astfel de consfătuire a fost și cea din 3 decembrie 1971, în cadrul căreia s-a dezbătut tema *Rolul bibliotecii în ansamblul muncii politico-ideologice și cultural-educative a orașului*. Analizându-se în mod critic și autocritic rezultatele obținute până în prezent, vorbitorii au propus o seamă de măsuri care să impulsioneze munca cu cartea, să o diversifice în forme cu maximum de eficacitate, astfel încît acțiunea cultural-educativă a bibliotecii să se integreze în mod organic în ansamblul activității cultural-educative a orașului. Ca urmare a unei hotărâri adoptate cu prilejul acestei consfătuiri, în luna ianuarie s-a organizat un schimb de experiență cu toți bibliotecarii din oraș, cu privire la propaganda cărții social-politice.

fi ea, ci prin ceea ce se face efectiv în cadrul ei. Totodată, cunoașterea structurii biblioteconomiei și a ponderii studiilor cu privire la diversele ei laturi ar putea constitui un ghid în dezvoltarea dirijată a acestei științe.

În acest scop, a fost aleasă perioada cuprinsă între anii 1966 și 1970, iar ca bază de colectare și selectare a materialului am luat *Bibliografia Republicii Socialiste România. Articole din publicații periodice și seriale*, capitolul XXXIII: *Tipar. Presă. Biblioteconomie. Bibliografie. Documentare*. Numărul lucrărilor pe care le-am înregistrat și interpretat a fost de 1858 de articole din periodice și seriale, selectate dintr-un total de aproximativ 7000 de semnalări bibliografice înregistrate la acest capitol. Nu au fost incluse în cercetarea noastră articolele consacrate istoriei cărții și scrisului, bibliografiei, ziaristicii și tiparului, ele formând obiectul altor studii.

În cursul efectuării investigației, am constatat că unele publicații de specialitate — îndeosebi cele multiplicare — au fost cuprinse în *Bibliografia R. S. Ro-*

mânia. Articole... (de exemplu: *Probleme de informare și documentare*, editate de I.D.T., *Probleme de bibliologie* pe anul 1967, *Studia bibliologica*, volumele II și III), ceea ce ne-a determinat să trecem la identificarea și luarea lor în evidență.

Materialul a fost grupat pe probleme restrânse, care să permită cuprinderea și interpretarea analitică a variatelor aspecte aparținătoare domeniului biblioteconomiei; prin contopiri succesive s-a ajuns apoi la o clasificare sintetică a problemelor. Totodată, datele au fost grupate și pe tipuri de bibliotecă, publicații și limbi.

Înainte de a prezenta rezultatele, am vrea să semnalăm faptul că socotim îndexarea folosită de noi susceptibilă de îmbunătățiri, din următoarele motive: a) insuficiența delimitare a biblioteconomiei față de alte discipline; b) caracterul imprecis și polisemantic al terminologiei folosite în lucrările de specialitate; c) conținutul complex (diverse probleme tratate în același timp) al studiilor luate în considerare.

De aceea, materialul de față realizează mai mult o aproximare de ordin conjunctural, lăsînd deschisă calea investigațiilor.

Biblioteca — instituție de educație comunistă

Amplul program elaborat de conducerea partidului nostru privind îmbunătățirea activității politico-ideologice a mobilizat întregul colectiv de muncă al Bibliotecii orașenești din Reghin la găsirea celor mai adecvate forme ale muncii cu cartea pentru a contribui la educarea moral-cetățenească a cititorilor, la ridicarea nivelului de pregătire politico-ideologică, științifică și de cultură generală.

Astfel, urmărind în permanență cunoașterea intereselor de lectură și de informare ale cititorilor, am început, încă în luna iunie a anului trecut, reevaluarea criteriilor de completare a colecțiilor, prin eliminarea din planul de achiziții a lucrărilor lipsite de valoare educativă sau estetică.

De curînd a fost terminată reorganizarea raftului liber, prin diversificarea grupei 3 și îmbogățirea conținutului celorlalte grupe. Una din preocupările noastre de bază este propagarea adevăratelor opere de artă, cu un înalt mesaj umanist, cu bogate valențe educative, astfel încît biblioteca să se integreze puternic în viața colectivității, să fie o adevărată școală de educație comunistă.

Vom pune un mai mare accent decît pînă acum pe întocmirea unor bibliografii

cu tematică actuală, care să-i sprijine pe cititori în orientarea și alegerea lecturii. Sub titlul *Biblioteca și emisiunile de radio și televiziune*, vom întocmi scurte bibliografii de recomandare care să-i sprijine pe cititori în elucidarea unor probleme, în aprofundarea altora, în cimentarea cunoștințelor dobîndite prin intermediul anumitor emisiuni.

Sprijinindu-i pe cursanții diferitelor forme de învățămînt politic, ne-am propus să elaborăm, în colaborare cu Cabinetul orașenesc de partid, bibliografii deschise, cuprinzînd cele mai valoroase și actuale publicații pe teme social-politice.

În colaborare cu Comitetul orașenesc U.T.C. am întocmit un plan de acțiuni festive, consacrate aniversării semicentenarului creării Uniunii Tineretului Comunist, dintre care multe deja au fost înscrise la capitolul „realizărilor”: două concursuri „Cine citește, știe” — *Pagini din istoria U.T.C. și Eroii comuniști în romanul românesc contemporan*, o seară literară — *Tineret, mîndria țării*, prezentarea cărților *Amintiri despre tineri și tinerete* și *Aveam optsprezece ani* de Ecaterina Lazăr, o expoziție tematică *Trecutul glorios de luptă a partidului și a organizației revoluționare de tineret*.

Sara MARIN
bibliotecar

Grupind studiile pe categorii de biblioteci, reiese clar că procentul cel mai ridicat — 35,54 la sută (adică 623 de articole și studii din perioade și culegeri) — revine materialelor care se ocupă de sistemul național de biblioteci sau de mai multe categorii de biblioteci. În mare parte, aceste articole au fost publicate în ziare și reviste politice, sociale, culturale și științifice. Problemele referitoare la bibliotecile tehnico-documentare însumează 243 de articole, adică 13,08 la sută. Bibliotecile comunale sînt prezentate în 237 de articole, adică 12,76 la sută. O pondere între 5 și 10 la sută din totalul lucrărilor care tratează despre tipuri de biblioteci o au articolele a căror problematică este legată de activitatea bibliotecilor orașenești și municipale (161 de articole, respectiv 8,66 la sută), de cea a bibliotecilor publice, fără a se specifica tipul de bibliotecă (158 de articole, adică 8,5 la sută), de cea a bibliotecilor de peste hotare și de relațiile dintre diferite sisteme naționale (110 articole, adică 5,91 la sută) și de activitatea bibliotecilor republicane (108 articole, reprezentînd 5,81 la sută). Sub 5 la sută din articole sa referă la bibliotecile universitare și ale institutelor de învățămînt superior (91 de articole, adică 4,9 la sută), la bibliotecile sindicatelor și ale cooperativeelor (78 de articole, reprezentînd 4,2 la sută) și la bibliotecile din învățămîntul mediu (49 de articole, adică 2,64 la sută).

Numărul mare de articole și studii publicate la capitolul „Probleme generale”, avînd ca obiect mai ales rolul bibliotecilor și funcțiile lor în ansamblu, dovedește existența unei preocupări mult mai largi — depășind cuceririle profesionale — față de sporirea eficienței și contribuției bibliotecilor, atît în sprijinirea activității științifice și tehnice, cît și în formarea conștiinței socialiste a diferitelor grupuri sociale de beneficiari. În același timp, trebuie să menționăm faptul că, în afara materialelor publicate în reviste de specialitate, multe articole din această categorie au apărut și în ziarele politice și social-culturale, precum și în diferite publicații științifice. Materialele grupate în acest capitol se mențin nu în puține cazuri pe linia discuției la modul general, fără a se urmări și a se adînci problematica proprie anumitor categorii de biblioteci. O parte din ele au un caracter preponderent propagandistic.

Numărul apreciabil de articole referitoare la bibliotecile publice și la cele aparținînd organizațiilor obștești și cooperative ilustrează în special locul pe care îl ocupă acestea în îndrumarea lecturii și în propagarea cărții și, implicit, în ridicarea nivelului cultural general. E vorba, în același timp, și de creșterea preocupă-

rilor pentru cercetarea interesului față de lectură.

Numărul — apropiat ca total — al articolelor consacrate bibliotecilor tehnico-documentare (243) pe de o parte și celor comunale (237) pe de alta nu este concludent pentru aprecierea gradului de preocupare față de importanța problemelor ridicate de categoriile de beneficiari ai bibliotecilor respective. O analiză sumară, de conținut, a acestor materiale pune în evidență interesul față de problemele de informare și documentare în bibliotecile tehnico-documentare (145 de articole); cele 112 articole referitoare la propaganda lecturii și a cărții din totalul amintit de 237 închinat bibliotecilor comunale pare să indice că acest aspect al muncii ocupă un loc determinant în ansamblul activităților din bibliotecile susmenționate.

De asemenea, considerăm că numărul de 91 de articole consacrate bibliotecilor din învățămîntul superior — biblioteci cu importante atribuții de sprijinire atît a activității de cercetare, cît și a procesului de educație și instrucție — reprezintă un procent prea redus, neproportional cu importanța acestor instituții.

Totodată, trebuie subliniată și insuficiența materialului care se ocupă de prezentarea și compararea diferitelor sisteme naționale de biblioteci.

Repartizînd materialul pe grupe de probleme, am obținut datele înscrise în tabelul nr. 1. O primă constatare din considerarea cifrelor: problemele referitoare la informare și documentare (80 de articole, adică 20,46 la sută), precum și cele consacrate relațiilor bibliotecii cu publicul (371 de articole, respectiv 19,97 la sută) dețin primele două locuri în raport cu celelalte și reprezintă împreună un procent de 40 la sută din totalul articolelor de biblioteconomie apărute.

Pentru a cunoaște interesul diverselor categorii de biblioteci față de problemele de biblioteconomie, am calculat indicele de corelație a rangurilor (metoda Spearman)*). Corelația a luat în considerare două seturi de date aranjate după ierarhia ponderii lor, după cum urmează: X = ponderea articolelor după tipul de bibliotecă la care se referă și Y = ponderea repartizării articolelor din cadrul fiecărei probleme de biblioteconomie, pe diverse tipuri de biblioteci.

$$*) \text{ (Coeficientul) } P = 1 - \frac{6\sum d^2}{n(n^2-1)}$$

Acest coeficient este cuprins între +1 și -1. Aceste numere algebrice arată cazurile extreme de corelație. După efectuarea calculului, coeficientul variază de la 0 spre +1 arătînd cazul de corelație pozitivă, iar cînd variază spre -1 arată corelație negativă. (Cf. Dumitrescu, Gheorghe T. *Metode și tehnici matematice în pedagogie*, București, Editura didactică și pedagogică, 1969, p. 41-42.)

Tablul nr. 1 — Număr de articole — pe grupe de probleme

Nr. crt.	Denumirea problemei *)	Număr de articole — în cifre absolute	În procente
1	Informare. Informare bibliografică și documentare în biblioteci	380	20,46
2	Relațiile bibliotecii cu publicul	371	19,97
3	Probleme privind ansamblul activităților de bibliotecă	198	10,65
4	Istoricul bibliotecilor	195	10,50
5	Organizarea și dezvoltarea colecțiilor. Operații și tehnologii de prelucrare a documentelor	155	8,34
6	Profesiunea de bibliotecar. Organizații profesionale	137	7,37
7	Teorie, metodologie, terminologie	119	6,40
8	Conducerea, planificarea și dezvoltarea activităților de bibliotecă	113	6,08
9	Mecanizare și automatizare	81	4,36
10	Constituirea și completarea colecțiilor	72	3,88
11	Construcții, spații de lectură și depozitare. Conservarea și igiena cărții	37	1,99
Total		1 858	100,00

*) Problemele sînt menționate în ordinea descrescîndă a numerelor de articole.

Tablul nr. 2 — Indicele de corelație a rangurilor

Nr. crt.	Grupele de probleme	Coefficient
1	Organizarea și dezvoltarea colecțiilor. Operații și tehnologii de prelucrare a documentelor	+0,86
2	Profesiunea de bibliotecar. Organizații profesionale	+0,70
3	Relațiile bibliotecii cu publicul	+0,69
4	Probleme privind ansamblul activităților de bibliotecă	+0,66
5	Istoricul bibliotecilor	+0,65
6	Construcții, spații de lectură și depozitare. Conservarea și igiena cărții	+0,61
7	Teorie, metodologie, terminologie	+0,53
8	Constituirea și completarea colecțiilor	+0,50
9	Conducerea, planificarea și dezvoltarea activităților de bibliotecă	+0,50
10	Mecanizare și automatizare	+0,43
11	Informare. Informare bibliografică și documentare în biblioteci	+0,36

Corelațiile obținute, trecute în ordinea mărimii pentru fiecare grupă de probleme de biblioteconomie, sînt specificate în tablul nr. 2.

Din calcularea coeficientului de corelație Spearman, rezultă că anumite probleme de biblioteconomie (nr. 1, 2 și 3) sînt repartizate relativ uniform pe toate tipurile de biblioteci. Acestea ar reprezenta problematica cu valabilitate generală, indiferent de tipul de bibliotecă. În schimb, alte probleme de biblioteconomie (nr. 11, 10, 9, 8) au un caracter mult mai specific, referindu-se în mod deosebit doar la anumite tipuri de biblioteci. Este de

remarcat faptul că, deși problemele de informare și documentare dețin locul întâi ca pondere în cadrul problematicii de biblioteconomie (vezi tablul nr. 1), articolele de informare și documentare sînt repartizate inegal pe tipuri de biblioteci; coeficientul de corelație în cazul acestor probleme este cel mai scăzut (+0,36).

Datele prezentate în lucrarea de față ne permit să facem unele considerații cu privire la stadiul actual al interesului manifestat față de diversele probleme ale biblioteconomiei.

Așa cum era și firesc, în centrul atenției bibliotecilor tehnico-științifice au stat

problemele de informare și documentare (145 de articole, adică 59,66 la sută din totalul articolelor închinată acestei categorii de bibliotecii), expresie a necesității integrării bibliotecilor într-un sistem informațional adecvat și a adaptării acestora la o activitate complexă, de o concepție modernă, pe care o trasează documentele de partid și de stat. Prin aceasta, activitatea bibliotecilor se leagă de informatică, ceea ce arată caracterul interdisciplinar al biblioteconomiei și înrudită ei cu știința comunicației. Necesitatea introducerii mecanizării și automatizării în activitățile de bibliotecă este insuficient reflectată (81 de articole, adică 4,36 la sută), absență care aduce cu sine întârzierea experimentării și introducerii în practică curentă a unor procedee de mecanizare sau automatizare vizând perfecționarea anumitor operații din munca de bibliotecă. Iar anemică reprezentare a stringențelor probleme privind construcțiile de bibliotecă și amenajarea spațiilor de lectură (97 de articole, adică 1,99 la sută) trebuie să ridice în fața bibliotecarilor — și mai ales *nu numai* în fața bibliotecarilor — un mare semn de întrebare.

Tot atât de slab sînt reprezentate cercetarea și soluționarea problemelor pe care le ridică constituirea și completarea fondurilor de publicații (72 de articole, adică 3,88 la sută). Aceasta reflectă în fond stadiul actual necorespunzător — la nivel republican — al coordonării și profilării politicii de achiziționare a publicațiilor, de constituire și completare a fondurilor. Raționalizarea acestui sector de activitate devine din ce în ce mai mult o problemă acută și dezbateră ei în publicațiile de specialitate ar fi necesară.

Problemelor de teorie, metodologie și terminologie li s-a acordat un spațiu relativ mare în materialele de specialitate (119 articole, adică 6,40 la sută). Se constată însă că cea mai mare parte a articolelor publicate reprezintă teoretizări ale problemelor, însoțite de recomandări, dar nu conțin soluții bazate pe cercetare și experimentare sau pe analize care să valorifice experiența proprie și cea mondială.

Atrage atenția și ponderea mare (195 de articole, adică 10,50 la sută) a lucrărilor referitoare la istoricul bibliotecilor: aceste materiale au fost publicate, în majoritatea lor, cu ocazia unor aniversări, avînd ca scop principal evidențierea tradițiilor valoroase ale bibliotecilor.

Publicațiile au acordat atenția cuvenită (137 de articole, adică 7,37 la sută) multiplelor aspecte ale profesiei de bibliotecar, ținînd seama de caracterul multidisciplinar al acesteia. Bibliotecarul de azi trebuie să cunoască probleme de sociologie, de psihologie, metode și tehnici

matematice în cercetarea fenomenelor de biblioteconomie, lingvistică, cibernetică etc. Oglindirea acestei cerințe în publicistică ne demonstrează că formarea de noi cadre, cu o pregătire temeinică, și reciclarea celor vechi în direcția însușirii unei concepții moderne despre rolul bibliotecii în viața socială sînt fenomene necesare.

După profilul publicației în care au apărut, din totalul de 1858 de articole și studii, 717 au fost publicate în următoarele categorii de ziare și reviste:

- 1) în ziare centrale și locale — 241 de articole, adică 33,57 la sută;
- 2) în reviste politice, sociale și culturale — 155 de articole, adică 21,60 la sută;
- 3) în presa sindicală și cooperatistă — 98 de articole, adică 13,65 la sută;
- 4) în presa sătească — 33 de articole, adică 4,59 la sută;
- 5) în presa de învățămînt — 42 de articole, adică 5,98 la sută;
- 6) în alte publicații — 148 de articole, adică 20,61 la sută.

Cele 1141 de articole și studii publicate în revistele și culegerile de specialitate se grupează în felul următor:

— *Revista bibliotecilor*, publicație lunară, cuprinde 579 de articole, adică 50,96 la sută din totalul articolelor apărute în revistele de specialitate și 31,16 la sută din totalul articolelor de biblioteconomie publicate în perioada cercetată;

— *Studii și cercetări de documentare și bibliologie**, revistă trimestrială — 195 de articole, respectiv 17,12 la sută;

— *Könyvtári Szemle*, revistă trimestrială — 181 de articole, reprezentînd 15,79 la sută;

— *Probleme de informare și documentare* (cuprinse fiind numai articolele autohtone) — 162 de articole, adică 14,03 la sută;

— *Probleme de bibliologie* (cu un singur volum în această perioadă) și *Studia bibliologica* (cu 2 volume) însumează 24 de articole și studii, adică 2,10 la sută.

În preocupările ziarelor și revistelor cu alt profil, ponderea cea mai mare printre problemele de biblioteconomie o au domeniile de mare importanță în activitatea de bibliotecă, ca de exemplu problemele de informare, documentare și relațiile cu publicul. În publicațiile de specialitate, atenția se îndreaptă tot spre aceleași probleme (problemele de informare bibliografică și relațiile bibliotecii cu publicul), cu deosebirea că cele două

*) care, începînd cu anul 1959, s-a scindat în două serii: *Studii și cercetări de documentare și Studii și cercetări de bibliologie* (ultima serie nu a avut nici o apariție în perioada cercetată de noi).

reviste de specialitate — *Revista bibliotecilor și Könyvtári Szemle* — ocupă primul loc în dezvoltarea problemelor relațiilor bibliotecii cu publicul, în timp ce revistele *Studii și cercetări de documentare și bibliologie* și *Probleme de informare și documentare* ocupă primul loc în tratarea activității de informare și documentare.

Repartizarea materialului pe limbi se evidențiază în felul următor:

— în ziarele și revistele cu alt profil s-au publicat 519 articole în limba română, adică 72,42 la sută din totalul de 717 articole de biblioteconomie constatate în aceste publicații; 104 articole în limba maghiară, respectiv 14,48 la sută; 51 în limba sârbă, adică 7,12 la sută; 43 în limba germană, respectiv 5,98 la sută;

— în revistele de specialitate, articolele în alte limbi au fost reprezentate prin materialul publicat în *Könyvtári Szemle*, și anume 181 de articole în limba maghiară, respectiv 15,79 la sută din totalul de 1141 de articole apărute în periodicele de profil biblioteconomic.

Dintre aspectele concludive ale prezentei cercetări, se desprind mai ales următoarele:

1) S-au determinat prin clasificări succesive tipurile de biblioteci la care se referă literatura cercetată, principalele domenii ale biblioteconomiei și ponderea studiilor referitoare la ele. Totodată, s-a aflat repartizarea cantitativă a articolelor pe tipuri de probleme de biblioteconomie și tipuri de biblioteci, repartizarea articolelor după profilul revistelor în care au apărut și după limbile în care acestea au fost publicate.

2) Factorii de decizie și redacțiile revistelor de specialitate ar trebui să mediteze asupra caracterului și ponderii articolelor de biblioteconomie care se publică, în așa fel încât să se evite disproporția între aspectele abstracte și cele „la subiect”, disproporție actualmente în favoarea primei categorii.

3) După cum rezultă din analiza întreprinsă de noi, tratarea unor aspecte de biblioteconomie este deficitară, în timp ce alte probleme sînt suprasolicitate.

4) Se cuvine, credem, ca cercetarea științifică din cadrul bibliotecilor universitare să acorde o mai mare atenție problemelor de biblioteconomie.

5) Considerăm că cercetarea statistică a literaturii de biblioteconomie constituie o modalitate de cunoaștere a acestei științe și, ca atare, ar putea intra în practica curentă a activității de bibliotecă, ca una din laturile ei.

În spiritul eticii comuniste

BIBLIOGRAFIE DE RECOMANDARE ÎN ATENȚIA EDUCATORILOR ȘI A TINERILOR CITITORI

Nu este, credem, nevoie să mai susținem cu argumente importanța și permanența acestei teme.

Documentele elaborate de partidul nostru în iulie și noiembrie 1971 cu privire la îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste au dat un impuls nou preocupărilor — mereu prezente — pentru întărirea educației morale a tineretului.

Prezenta bibliografie — reflectînd, în marea majoritate a cazurilor, cele mai recente apariții editoriale în tema respectivă — se adresează atât activiștilor U.T.C., cadrelor didactice și persoanelor care se preocupă de aspectele morale ale educației tineretului, cît și tinerilor înșiși. Bibliografia poate servi drept bază pentru organizarea unor discuții pe teme etice cu tinerii cititori, poate forma punctul de plecare în documentarea necesară pentru desfășurarea orelor de dirigenție, poate furniza jaloanele de constituire a unei expoziții tematice de carte.

La materialul inserat mai jos, redus — din lipsă de spațiu grafic — doar la indicarea cărților apărute pe această temă, bibliotecarii vor adăuga (constituind în

timp o bibliografie deschisă de recomandare) articolele atât de frecvent apărute în ultima vreme în presa de interes general (de exemplu, în *Scinteia* — unele articole apărute în rubricile „Omul față în față cu el însuși” sau „Picătura de cerneală”; în *Contemporanul* — unele articole apărute în rubricile: „Săptămâna” susținută de Paul Anghel, „Să vorbim despre...” redactată de Mihai Popescu etc. etc.), în revistele de cultură sau în presa pentru tineret (*Scinteia tineretului*, *Tinărul leninist*, *Viața studențească*). Studii, sinteze documentare, referate și bibliografii pe această temă pot fi găsite și în publicațiile editate de diferitele universități din țară, de Centrul de informare și documentare al învățământului și de Biblioteca centrală pedagogică, ca și în revistele *Tribuna școlii*, *Revista de pedagogie*, *Forum*.

Dat fiind interesul manifestat de public față de emisiunile radiofonice și de televiziune, ca și de filmele cu subiect din viața tineretului, bibliotecile pot organiza acțiuni de propagandă a cărții avînd ca temă atitudinea morală a tinerilor și cu prilejul unor asemenea audiții sau vizionări.

Clasicii marxism-leninismului, documente de partid și documente U.T.C. despre etică

Marx, K. și Engels, Fr. *Manifestul partidului comunist*. Buc., Editura politică, 1962, p. 46—55.

Marx, K. *Contribuții la critica economiei politice*. Buc., E.S.P.L.P., 1954, p. 8—10.

Engels, Fr. *Domnul Eugen Dühring revoluționează știința (anti-Dühring)*. Ediția a IV-a. Buc., Editura politică, 1966, p. 87—121.

Engels, Fr. *Originea familiei, a proprietății private și a statului*. Buc., E.S.P.L.P., 1957, p. 176—178.

Lenin, V. I. V. I. *Lenin despre tineret*. Buc., Editura politică, 1963. 319 p. (Biblioteca marxist-leninistă).

Forța conducătoare a ideilor leniniste. Volum omagial publicat la sărbătorirea a 100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin. Buc., Editura politică, 1970. 432 p. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.).

★

Ceașescu, N. *Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comu-*

niste. În: *Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român*. 3—5 noiembrie 1971. Buc., Editura politică, 1971, p. 9—78.

Ceașescu, N. *Cuvîntare rostită la plenara lărgită a Comitetului municipal București al P.C.R.* 11 oct. 1971. Buc., Editura politică, 1971. 32 p.

Ceașescu, N. *Cuvîntare la mitingul consacrat deschiderii noului an universitar*. 1 oct. 1971. Buc., Editura politică, 1971. 29 p.

Ceașescu, N. *Propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educație marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii*. 6 iulie 1971. — *Expunere la Consfătuirea de lucru a activului ideologic și al activității politice și cultural-educative*. 8 iulie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 88 p.

Ceașescu, N. *Cuvîntare la Congresul al IX-lea al Uniunii Tineretului Comunist*. 18 februarie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 24 p.

Ceașescu, N. *Cuvîntare la Conferința Uniunii Asociațiilor Studențești din România*. 18 aprilie 1969. Buc., Editura politică, 1969. 23 p.

Ceașescu, N. *Cuvîntare la Conferința națională a cadrelor didactice*. 7 februarie 1969. Buc., Editura politică, 1969. 40 p.

★

U.T.C. *Statutul Uniunii Tineretului Comunist din Republica Socialistă România*. Buc., Editura politică, 1971, p. 19—22, 30—32.

U.T.C. *Congres. 9*. București. 1971. [*Lucrările*] *Congresul [ui] al IX-lea al Uniunii Tineretului Comunist din Republica Socialistă România*, 18—22 februarie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 183 p.

U.T.C. — *organizația revoluționară a tineretului din România*. Buc., Editura politică, 1970. 248 p.

Viața lor — o înaltă pildă morală

Maurul și generalul. Amintiri despre Marx și Engels. Buc., Editura politică, 1966. 487 p.

Serebreakova, G. *Karl Marx*. Buc., Editura politică, 1963. 637 p.

Stepanova, E. A. *Friedrich Engels*. Buc., Editura politică, 1960. 296 p.

Vladimir Ilici Lenin. *Scurtă schiță biografică*. Buc., Editura politică, 1967. 192 p. *Omul*. Povestiri despre Lenin. Buc., „Albatros”, 1970. 240 p.

★

Hamelet, M.-P. *Nicolae Ceaușescu. Biografie și texte selectate*. Buc., Editura politică, 1971. 226 p.

Bojan, Pavel. *Vremurile mele*. Buc., Editura Eminescu, 1971. 332 p.

File din istoria U.T.C. Buc., Editura politică, 1971. 416 p. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.).

Lazăr, E. *Aveam 18 ani*. Roman. Buc., „Albatros”, 1971. 292 p. + 1 f. portr.

Momente și portrete de neuitat. Buc., Editura politică, 1970. 256 p.

Pagini din mișcarea revoluționară a tineretului din România. [Culegere de articole]. Buc., 1970. 63 p. Supliment al revistei „Tînărul leninist”.

Popescu-Puțuri, I. și Georgescu, T. *Purtători de flămuri revoluționare*. [Evocarea vieții și luptei militanților revoluționari, socialiști și comuniști, care au precedat marele act al creării partidului marxist-leninist din România]. Buc., Editura științifică, 1971. 472 p.

Tuca, Florian. *Florile recunoștinței*. [Monumente în amintirea eroilor căzuți în războiul antihitlerist]. Buc., Editura militară, 1967. 296 p. cu ilustr. + 1 f. h.

Studii teoretice

Apostol, P. *Normă etică și activitatea normată* (5 micro-eseuri). Buc., Editura științifică, 1968. 183 p. (Mica bibliotecă etică).

Apostol, P. *Trei meditații asupra culturii — urmele de citeva încercări filozofice*. Cluj, „Dacia”, 1970, p. 19—50.

Berescu, Gh. *Etica muncii și modul de viață*. Buc., Editura Academiei R.S.R., 1969. 233 p.

Ethos și contemporaneitate. (Studii). Buc., Editura științifică, 1971. 263 p.

Grigoraș, I. *Datoria etică*. Buc., Editura științifică, 1968. 215 p. (Mica bibliotecă etică).

Huszár T. *Morala și societatea*. Buc., Editura politică, 1967. 272 p.

Integrarea socială a tineretului. Cercetări sociologice contemporane. Sub redacția: prof. univ. Miron Constantinescu. Buc., Editura științifică, 1969. 393 p. cu graf., diagr. și h.

Kallós, N. și Roth, A. *Axiologie și etică*. Buc., Editura științifică, 1968. 240 p. (Mica bibliotecă etică).

Kotarbiński, T. *Meditații despre viața demnă*. Buc., Editura științifică, 1970. 197 p. (Mica bibliotecă etică).

Popescu, V. *Atitudinea morală și stimulentele materiale*. Studiu de sociologie a moralei. Buc., Editura Academiei R.S.R., 1969. 204 p. cu diagr. (Academia R.S.R. Institutul de filozofie).

Săhleanu, V. *Etica cercetării științifice*. Buc., Editura științifică, 1967. 208 p. (Mica bibliotecă etică).

Tineretul azi. [Studii. Coordonator: conf. univ. dr. Ovidiu Bădina]. Buc., Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, 1969. 183 p. cu diagr. și graf. (Studii și sinteze).

Tineretul — factor de schimbare. [Studii]. Buc., Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, 1970. 440 p. (Studii și sinteze).

Tineretul și idealul moral. Contribuții la cercetarea problemei. (Sub redacția dr. Nicolae Bellu). Buc., Editura Academiei R.S.R., 1969. 248 p. cu graf. (Academia R.S.R. Institutul de filozofie).

Tineretul și familia. Coordonate principale ale pregătirii tineretului pentru viața de familie. Buc., Editura politică, 1970. 423 p.

Trăsnea, O. *Morala socialistă*. Clasa muncitoare — promotoarea noii morale. Buc., Editura politică, 1965. 136 p.

Tînărul, societatea și valorile morale

Cetățean, societate, familie. Dezbateri etice. Buc., Editura politică, 1970. 327 p.

Comportări, atitudini, idealuri. Culegere de materiale pe teme de educație moral-cetățenească. Buc., Editura politică, 1968. 176 p.

Despre morala comunistă. Buc., Editura politică, 1966. 208 p. (În ajutorul educației comuniste a tineretului).

Dicționar de etică pentru tineret. Buc., Editura politică, 1969. 448 p. cu ilustr.

Năstase, Gh. *Personalitatea comunistului*. Buc., Editura politică, 1967. 64 p. (Construcția de partid și de stat).

Pe teme de educație politică și patriotică a tineretului. Elaborat de un colectiv format din: Dumitru Almaș, Cornel Almașan, Alexandru Bădulescu... Buc., Editura politică, 1969. 232 p.

★

Apostol, P. *E prea devreme sau prea târziu să proiectăm omul anului 2000?* Buc., Editura enciclopedică română, 1969. 88 p. cu ilustr. și diagr. (Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice „Orizonturi”).

Balotă, N. *Despre pasiuni*. Buc., „Albatros”, 1971. 184 p. (Colocviile adolescenței).

Biberi, I. *Argonauții viitorului*. Buc., „Albatros”, 1971. 104 p. (Colocviile adolescenței).

Biberi, I. *Arta de a trăi*. Buc., Editura enciclopedică română, 1970. 175 p. (Orizonturi).

Către un tînăr. (Academicieni, scriitori, eroi ai muncii socialiste și publiciști în dialog cu tinerii). Ediție îngrijită de Nicolae Tue. Buc., Editura politică, 1971. 336 p.

Georgescu, Fl. *Bine și rău*. Buc., Editura științifică, 1968. 96 p. (Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice „Orizonturi”).

Grigoraș, I. *Binele și răul*. Iași, „Junimea”, 1971. 132 p.

Malița, M. *Cronica anului 2000*. Buc., Editura politică, 1969, p. 209—234.

Nită, P. *Treptele tinereții*. Buc., Editura politică, 1969. 204 p.

Pascadi, I. *Gusturile între da și nu*. Buc., Editura tineretului, 1968. 136 p.

Pavelcu, V. *Invitație la cunoașterea de sine*. Buc., Editura științifică, 1970. 135 p.

Popescu, T. R. și Brudariu, D. *Avem 18 ani* (La vârsta majoratului). Buc., Editura politică, 1968. 296 p.

Roman, C. *Mărturie despre tineri și tinerețe*. O anchetă internațională realizată de Carol Roman. Buc., Editura politică, 1970. 207 p. cu portr.

Vasilescu, A. și Cazacu, A. *Tineret, năzuințe, idealuri*. Buc., Editura științifică, 1966. 88 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice. „Orizonturi”).

Zăinescu, A. I. *Tinerii*. Buc., Editura politică, 1971. 264 p.

Educația morală în școală

Popeangă, V. *Școala și colectivitatea socială*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1970. 264 p.

Safran, O. *Instrucție și educație*. Buc., Editura enciclopedică română, 1970. 167 p. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice. „Orizonturi”. 4).

Safran, O. *Instruirea morală*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1971. 152 p.

Valori formative ale instruirii. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1971. 251 p.

Climatul moral din familie

Ciurea-Codreanu, Rodica. *Conflicte între generații*? Buc., Editura enciclopedică română, 1969. 88 p. („Orizonturi”).

Ciurea-Codreanu, Rodica. *Drama familiei destrămate*. Buc., Editura științifică, 1968. 80 p. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice. „Orizonturi”).

Fischbein, E. *Climatul educativ în familie*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1970. 192 p. (Pentru părinți).

Penciu, P. și Pavlid, V. *Educația sexuală*. Ce ne întreabă copiii? Ce le răspundem? Buc., Editura didactică și pedagogică, 1970. 288 p. (Pentru părinți).

Popescu, Al. *Ucenicia morală*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1971. 64 p. (Pentru părinți).

Stoian, M. *Adolescența, o primejdie?* (Dilemele adulților). Buc., Editura didactică și pedagogică, 1968. 288 p. (În ajutorul părinților).

Stoian, M. *Dreptul la bătaie?* Dilemele părinților. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1967. 180 p. cu ilustr. (În ajutorul părinților).

Stoian, M. *Rămin părinții repetenți?* (Dilemele adulților). Buc., Editura tineretului, 1968. 256 p.

Coordonatele etice ale dragostei

Bădulescu, G. *De bunăvoie și nesilit de nimeni*... Buc., Editura tineretului, 1967. 168 p.

Carte pentru tineri. Buc., Editura medicală, 1968. 152 p. cu fig. și portr.

Dăscălescu, R. *El și Ea*. Buc., Editura enciclopedică română, 1969. 79 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice. „Orizonturi”).

Deculescu, A. *Viața și dragostea*. Buc., Editura medicală, 1959. 151 p. cu fig.

Deculescu, A. *Dragostea*. Buc., Editura medicală, 1971. 228 p. cu ilustr.

Frimu Popovici, V. *Prietenie, dragoste, căsătorie*. Ediția a 2-a revăzută. Buc., 1962. 56 p. (Societatea pentru răspândirea științei și culturii).

Stoian, M. *Fetele despre băieți, băieții despre fete*. 16 întrebări, 808 adolescenți, 12 000 răspunsuri. Buc., Editura politică, 1971. 327 p. cu ilustr.

Bună-cuvînta — parte integrantă a atitudinii morale a tineretului

Ban, T. *Scuzați... o clipă!* Mai serios, mai glumind despre buna-cuvîntă cotidiană, lucrare recomandată celor politicoși, dar mai ales celor nepoliticoși. Buc., Editura științifică, 1967. 88 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice. „Orizonturi”).

Bihoreanu, D. *Mersi! Pardon!! Scuzați!!!* Însemnări pe marginea codului bunelor maniere sau codului manierelor elegante, făcute de Dan Bihoreanu și destinate celor dornici să-și cultive zisele maniere bune sau elegante. Buc., Editura tineretului, 1969. 250 p. cu ilustr.

Bursac, A. și Panco, Gh. *De la cuvîntă la etichetă*. Buc., Editura tineretului, 1967. 204 p.

Costea A. și Brăuner, I. *Indreptar de comportare pentru elevi*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1968. 112 p.

Faur, S. *Arta de a face daruri*. Buc., „Ceres”, 1970. 176 p. cu ilustr. (Caleidoscop, 21).

Iuga, I. și Păunescu, C. *Frumusețea comportării*. Buc., Editura științifică, 1966. 80 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspân-

direa cunoștințelor cultural-științifice. „Orizonturi“).

Paschia, Gh. *Buna-cuviință oglindită în proverbe și maxime din toată lumea*, culese de... Buc., „Albatros“, 1970. 304 p.

Vintilă, P. *Mic îndreptar de comportare civilizată*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1967. 127 p.

Lumini și umbre în comportarea tineretului

Arachelian, V. *Aventurile „originalității“*. [Anchete cu privire la conduita tineretului]. Buc., Editura tineretului, 1968. 152 p.

Cacoveanu, V. *Fata care spune DA!* Anchete sociale. Buc., „Albatros“, 1970. 192 p.

Sloian, M. *Anchetă printre minori și alte anchete*. Buc., Editura tineretului, 1967. 247 p. cu portr.

Stoian, M. *Vieți interzise*. [Reportaje]. Buc., Editura Eminescu, 1970. 188 p. cu ilustr.

Proză cu implicații etice

Arghezi, T. *Scrieri*. Vol. 20—22. *Pravila de morală practică (I—III)*. Buc., Editura pentru literatură, 1968—1969. 3 vol.

Baranga, A. *Tipuri și tertipurii*. Dosar de fișe pentru o eventuală caracterologie socială. Buc., Editura politică, 1971. 227 p.

Călinescu, G. *Cronicile optimistului*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 448 p. + 1 f. portr.

Dialog despre fericire, p. 150—154.

Despre avarii, p. 168—172.

Ipocritul, p. 176—180.

Despre frumusețe, p. 288—291.

Everac, P. *Dialoguri contemporane*. [Eseuri]. Buc., Editura politică, 1971. 292 p.

Everac, P. *Reflecții despre inteligență*. Opinii. Buc., Editura politică, 1967. 176 p.

Relația omului cu opinia publică, p. 84—89.

Efortul moral, p. 103—107.

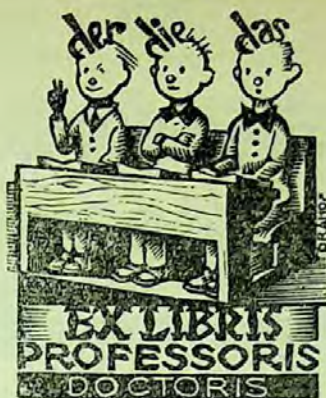
Marile sentimente, p. 128—135.

Hrib, T. *Cronica de la Arbore*. Ediție îngrijită și prefață de Florența Albu. Iași, „Junimea“, 1971. 207 p.

Idei trăite. Carte de înțelepciune alcătuită de Geo Șerban. Buc., Editura tineretului, 1968. 223 p.

Popescu, D. *Biletul la control!* Eseuri. Buc., Editura tineretului, 1968. 324 p.

Reflexii și maxime. Ediție îngrijită de Constantin Bădescu, Buc., Editura științifică, 1969. 478 p.

JULII
LUX

Xilografură de Drahos István (R.P.U.)

Xilografură de Peteris Upišis (U.R.S.S.)

CRONICA

INSTRUCTAJ CU BIBLIOTECARIII LICEELOR ȘI ȘCOLILOR GENERALE DIN JUDEȚUL TELEORMAN

În vacanța de iarnă a anului școlar 1971/1972, s-a desfășurat în orașul Alexandria din inițiativa Inspectoratului școlar al județului Teleorman, un instructaj cu bibliotecarii liceelor și școlilor generale din orașele și centrele de comună ale județului.

În cadrul instructajului au fost prezentate unele materiale teoretice, menite să reîmprospăteze și să completeze cunoștințele de specialitate ale bibliotecarilor: organizarea și evidența colecțiilor de publicații; tipuri de cataloage specifice bibliotecii școlare; sisteme de clasificare a publicațiilor; îndrumarea lecturilor elevilor; contribuția bibliotecii școlare în orientarea școlară și profesională a elevilor; metode și procedee folosite în popularizarea și difuzarea cărții social-politice; metodică organizării acțiunilor de propagandă a cărții și colaborarea bibliotecii școlare cu biblioteca publică.

De asemenea, bibliotecarii au asistat la un proces literar, organizat la Școala generală nr. 2 din Alexandria, și la o manifestare închinată lui Mihai Eminescu la Liceul „A. I. Cuza” din aceeași localitate.

prof. Marin GH. CAZACU
bibliotecar la Liceul teoretic
din Zimnicea, jud.
Teleorman

SEMNALĂM BIBLIOTECARIILOR INIȚIATIVA LUATA

tîrziu, dar nu prea tîrziu — de televiziunea noastră de a insera în programele destinate micilor telespectatori o micro-emisiune închinată îndrumării lecturii. Este vorba de un moment intitulat „Ce citim”, încadrat în emisiunea pentru copii de duminică dimineața — deocamdată cu periodicitate lunară —, care va prilejui întîlniri ale micilor cititori cu editori și scriitorii pentru copii, cu pedagogii și — sperăm — cu bibliotecarii. În cursul emisiunii sînt discutate noi apariții de cărți și sînt făcute recomandări de lectură.

ÎN CADRUL MANIFESTĂRILOR CONSCRATE ANULUI INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

În ziua de 23 februarie 1972 s-a deschis la Biblioteca municipală din Brașov o expoziție de ex libris-uri cu 400 de exponate, prima manifestare de acest fel, de o amploare deosebită și de un înalt nivel artistic, din țară.

La vernisajul expoziției au participat tov. Alexandru Crișan, secretar cu propagandă la Comitetul municipal de partid, Victor Negoescu, vicepreședinte al Consiliului popular județean, Mihai Coleff, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, redactori și corespondenți ai ziarelor locale, artiști plastici și un mare număr de iubitori de carte și de artă. Au vorbit prof. Petru Istrate, directorul Bibliotecii municipale, și dr. Emil I. Bologa, colecționar de artă, posesor a peste 6000 de ex libris-uri din care au fost selecționate majoritatea exponatelor. La acestea s-au mai adăugat cărți cu ex libris-uri din colecțiile Bibliotecii municipale din Brașov și ale Arhivelor Statului din Brașov. Cele 400 de exponate originale sînt organizate pe 15 panouri cu următoarele teme: 1. graficieni din România, 2. graficieni din Brașov, 3. bibliotecă, 4. medicină,

5. medici din Brașov, 6. ingineri, 7. folclor, 8. figuri celebre, 9. flori, 10. muzică, 11. faunistică, 12. copii, 13. colorate, 14. execuții deosebite, 15. diverse.

În expoziție se află și cinci vitrine dintre care prima conține xilogravuri și linogravuri cu primul exemplar tras, a doua — cărți vechi cu ex libris și super ex libris, a treia — Cataloage ale Asociației mondiale de ex libris pentru expozițiile organizate în diferite țări, a patra — cărți cu ex libris-uri sub formă de semnături și alte forme, iar a cincea — presa despre ex libris. Printre exponate se află piese lucrate de artiști din Brașov, din țară și din străinătate pentru posesori de cărți și colecționari români și străini.

În numărul pe aprilie al Revistei bibliotecilor va apărea un material mai amplu asupra interesantei expoziții organizate de biblioteca brașoveană.

A. B.

A fost reluată tipărirea buletinului trimestrial **BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA. NOTE MUZICALE, DISCURSURI**, pe care îl editează Biblioteca Centrală de Stat. Costul unui abonament **ANUAL ESTE DE 8 LEI. CONTRA COST SE LIVREAZĂ ȘI SETUL DE 4 NUMERE PE ANUL 1971**. De asemenea, se primesc înscrieri pentru seria retrospectivă ce urmează să apară pentru anii 1968—1970, la același preț de 8 lei anual.

O dată cu acest buletin bibliografic, Cabinetul de muzică al Bibliotecii Centrale de Stat editează și fișe care pot fi folosite de bibliotecile cu fonduri de note muzicale și discuri. Prețul unui set de fișe tipărite, cuprinzînd numărul de exemplare necesar catalogului alfabetic pentru autori și pentru interpetri, ca și catalogului sistematic (cu indici de clasificare zecimală) este de 2 lei.

Comenzile se vor adresa către: **BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT, STR. ION GHICA NR. 4, SECTOR 4, BUCUREȘTI.**

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ BRAȘOV

PRIMA EXPOZIȚIE DE EX LIBRIS

organizată în cadrul Anului Internațional al Cărții

Afișul expoziției

Deschiderea festivă în 23 februarie 1972, ora 12, la sediul B-dul Ghazvinianu din nr. 35

Adresa intrării: Brașov, 10-11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

istoria cărții și a bibliotecilor

IPOGRAFIA DIN BUCUREȘTI a ieromonahului Lavrentie

Peter ATANASOV
Bulgaria

Am citit cu mult interes articolele privitoare la tipografia româno-slavă a ieromonahului Lavrentie, publicate în *Revista bibliotecilor*¹⁾. Deosebit de valoros este articolul *Noi contribuții la activitatea tipografică a lui Lavrentie*, de dr. L. Demény, care, trebuie să subliniez, ajută mult la clarificarea mai deplină a activității tipografului ieromonah.

În Bulgaria sînt cunoscute pînă în prezent trei exemplare incomplete din *Tetraevanghelul* ieromonahului Lavrentie, păstrate în: Muzeul istorico-arheologic al bisericii de lângă Sinodul din Sofia, cota nr. 35, la Biblioteca publică „Ivan Vazov” din Plovdiv, cota nr. 144/4/ și în Biblioteca „Elenka și Kiril D. Avramov” din Sviștov. S-a mai păstrat și un fragment format din 17 foi, intercalate în *Tetraevanghelul* manuscris din secolul al XVI-lea, care se află în posesia Bibliotecii naționale „Chiril și Metodie” din Sofia, cota nr. 493/77. Cel mai mare interes științific îl prezintă însă exemplarul din Sviștov, pentru că acesta cuprinde prima pagină a coalei in-folio pe care e tipărit epilogul tipografului Lavrentie.

Exemplarul din Sviștov este legat în scoarță de lemn dar pielea de pe cotor fiind ruptă, corpul cărții nu este bine fixat de scoarță. Pe ultimul forțat figurează o scurtă însemnare, din care se vede că el aparținuse popii Iorgo din satul Kilifarevo, regiunea Veliko Tirnovo: „+ am scris eu popa Iorgo din satul Kilifarevo”. Nu se știe cînd a ajuns exemplarul la Sviștov, dar în anul 1967

el aparținea deja Casei de citit „Elenka și Kiril D. Avramov” din acest oraș, figurînd la nr. 137 din inventar.

În prezent, din acest exemplar există numai 198 de file (29 de caiete), format 29×19 cm, numerotate ulterior cu creionul. Lipsesc filele 1 și 2 din primul caiet, filele 1, 2, 3, 6, 7 și 8 din cel de-al doilea caiet și fila 1 din cel de-al treilea caiet. În caietul 17 este intercalată din greșeală fila 7 din primul caiet (în prezent numerotată cu 97). Mai lipsesc: fila 8 din caietul 20, întregul caiet 25 și filele 1 și 2 din caietul 26. În acest din urmă caiet este intercalată din greșeală fila 8 din primul caiet. După caietul 29²⁾ se află o filă pe verso căreia figurează următorul text al epilogului:

„Pentru că cel în Treime închinat a binevoit a umple biserica sa cu sfinte cărți pentru glorificarea și folosul cititorilor; drept aceea și eu ieromonah Lavrentie am rînit cu ajutorul Sfintului Duh și cu dragostea cea către dumnezeieștile sfinte biserici, am scris această de suflet mintuitoare carte, împătrită *Bunăvestire* (*Tetraevanghelie*), pe care Sfintul Duh prin gura apostolilor au revărsat-o pentru știința și îndeplinirea glorificării dumnezeirii cei una în trei fețe închinată; în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului Domnului nostru Io Alexandru voevod, în timpul arhierelui kir vlădica Eftimie; pentru aceasta eu robul lui Dumnezeu și mai mic între călugări ieromonah Lavrentie și cu ucenicul meu Iovan ne-am trudit în orașul București

ПОМЪЖЕ СЪЖЕ ВЪ ТЪ РОСНІИ ПОСЛАНИЕ СМН БЪ. БЛГО
ОНЪ ДА КЪ ЦРКВѢ СЕБѢ НОСІАЮЩИИ СЪ ТЫИ КНИ
ГЛІИ ВЪ СЛОВАХЪ СЛОВОСІИ И ПОСЛЖ. ПРОУЧІТЪ А ДЩІИ
СВѢДѢНІИ НЪЗЪ КРІСТОУХЪ АЛБРЕХТІЕ. ВЪЗЪ
ДНОУХЪ ПОСЪЛЕНІИ СЪ ТГО ДХА. НАКЪ СЪВІЕ
ЕЖЕ КЪ СЪЖЕ ТЪ КНИИ КОУ БИМЪ ЦРКВѢ. И НА ПІИ
САХЪ СІА ДШЕ СЪ ПІИЖА КНИГЪ ЧЕТВОРО БЛГО
ЕВАНГІЕ. А ЖЕ ДХЪ СЪ ТЫИ АЛЪСКИИ ОУСЪТІИ
ШРІСНІИ. ВЪ ЗНОЗНАНІЕ. И НОСІАЮЩЕ СЛАВО
СЛАВІЕ ТРОСІАНОУ НАГО ВЪ СЪДІИМОУ ТЪ ПЕКЛА
ИДЕМАГО СЪЖЕ ТЪ БА. ВЪ ДІИИ БЛГО ЧЕТВОРОУ
ИХЪ МОЖИВОМОУ СЪДІИИ НАШЕМОУ. И НО АЛИЗЪ
ДРОУ БОИВОДА ВОМА ОХІЕРІИ КУХО БЛАДІИ СЪ ДІИИ
СЕГО РАДІИ АЗЪ ХЪ РАДІИ И МІШІИ ВЪ ИНОУХЪ КЕРМО
НАХЪ АЛБРЕХТІЕ СЪ КОУ КЕРНИКО МОИ ІУВАНЪ ТРОУ
ДИ МОЕ БЛЫЗЪ СЪ РА СОВАЩЕ НА РЦЕ КОЛЕНТИИ НА
И СЪ ТВОРНХО МОИ СЪТ НА ХРАСТАГО ПРЪЖКА ПРЪ
ТІЕЧЕ КРЪТІИ СЪ А КЪ ІУВАНА И ЗЪ СЪ ТВОРНХО
ТІИ ПАРІИ СІЕ ТРОУДИХО І, ЛЕЧЕ ДОИДЕЖЕ СЪ
СЪТ ДІИХО ФОРМЕ ИМА ДРІИ ПІЕЧЕХЪ ПРЪБА РОУ
КА И СЪ ТІИ СЪ ХЪ ДШЕ ПОЛЪЗНІЕ СІЕ ЕЖЕ ТЪ ВІИ
КНИГЪ СЪ ТРОУДЕА.
ТЪ ЕМЪЖЕ КОМІИ ПРЪКЛАБНЪ АЛЪСІИ ИЛИ КСО
У Х. ПОЖІИ, НАМ ПРОУЧІТЪ ДЩІИ. НАМ ПРЪЖЕ

Prima filă cu textul epilogului *Tetraevanghelului* tipărit de Lavrentie la București în 1582 (Biblioteca „Elenka și Kiril D. Avramov”, Sviștov, Bulgaria).

pe riul Colentina și am făcut mănăstire [cu] hram Sf. proroc înainte mergător și botezător Ioan și într-însa am făcut tipar; aceasta am făcut zece ani până când am făcut forme și matrițe; și am început mai întâi să scriu cu mina, această de suflet folositoare carte Tetraevanghel.

De aceea în genunchi plecându-mă mă rog... (rupt), citind sau citind sau co-

Ultimul cuvânt din textul amintit mai sus e despărțit și a doua sa parte este trecută pe fila următoare, prima sa parte încheind ultimul rând al paginii anterioare. În exemplarul din Sviștov al Tetraevanghelului lipsește fila următoare. Dar cuvântul despărțit demonstrează în mod sigur că fragmentul găsit de L. Demény în exemplarul din Leningrad al Tetraevanghelului lui Lavrenție reprezintă sfârșitul epilogului în chestiune. Acest fragment începe cu partea a doua a cuvântului despărțit: „*piind unde va fi... (rupt) [greșit îndreptăți și pe noi pentru acestea... (rupt) [ne iertați] și nu ne judecați deoarece nu a scris duh sfânt ci mină de țărină și duh păcătos și umil. Aceasta s-a sfârșit în anul de la nașterea lui Hristos 1582*”³⁾.

În această situație trebuie să socotim că epilogul a fost scris pe două file, textul fiind cules pe interiorul coalei în-folio, pe verso primei file și pe fața celei de-a doua file.

Din epilog aflăm următoarele:

1. *Locul de funcționare al tipografiei:* lângă București, la mănăstirea „Sf. Ioan Botezătorul” de pe riul Colentina, deci mănăstirea Plumbuita pomenită și în hrisovul din 21 octombrie 1585, prin care Mihnea Turcitul (1577—1583 și 1585—1591) face unele danii mănăstirii Xeropotam⁴⁾ de la muntele Athos. Mănăstirea „Sf. Ioan Botezătorul” a fost zidită de Petru cel Tânăr (1559—1568). Ulterior a fost bogat înzestrată de Alexandru al II-lea Mircea (1568—1577) și soția sa doamna Ecaterina. Atunci a fost ridicată acolo o biserică mare și frumoasă. Mănăstirea posedă moși, livezi, vii și alte averi, așa încât era în stare să ia asupra ei cheltuielile de întreținere a unei tipografii.

O dată cu precizarea locului unde funcționa tipografia se pun capăt tuturor presupunerilor anterioare că tipărițile legate de numele ieromonahului Lavrenție ar fi fost tipărite la Brașov sau în altă parte a Transilvaniei.

2. *Numele colaboratorului lui Lavrenție — ucenicul Iovan.* Este un nume necunoscut până în prezent în istoria tiparului româno-slav din secolul al XVI-lea. Prin descoperirea lui se înlătură și toate presupunerile privind participarea la ti-

părire a diaconului Coresi sau a altor tipografi din Transilvania.

3. *Faptul că, înainte de a fi început înființarea tipografiei, ieromonahul Lavrenție și ucenicul său Iovan „au creat” (probabil au renovat) biserica mănăstirii „Sf. Ioan Botezătorul”.* Aceasta s-a întimplat în timpul domniei lui Alexandru Voievod și sub mitropolitul Eftimie al Țării Românești (1569—1576), adică cu zece ani înainte de apariția cărții (1572—1573). Abia după aceasta au început pregătirile pentru înființarea tipografiei.

La stabilirea exactă a datei când a început să se lucreze pentru tipografie ne pot ajuta și unele informații cuprinse în registrele de cheltuieli ale orașului Brașov. Astfel, într-o însemnare datînd din 12 decembrie 1573 se arată că a sosit în oraș un „Diaconus”, tipograful vlădicii, care a stat acolo 5 zile în legătură cu o presă⁵⁾. P. P. Panaitescu crede că acest „Diaconus” a fost un trimis al episcopului calvin Pavel Tordasy⁶⁾. Dar e mult mai plauzibilă ipoteza defunctului Gebhard Blücher că tipograful în chestiune a fost ieromonahul Lavrenție care, cu ajutorul mitropolitului Eftimie, a început organizarea unei noi tipografii cu un caracter pur ortodox⁷⁾. Cu greu se poate admite ipoteza lui Francisc Pall că vizita la Brașov a „tipografului” Vlădicii a avut loc în legătură cu litigiul privitor la presa tipografică a diaconului Coresi⁸⁾. De la procesul dintre Coresi și Laurentius Fronius trecuseră mai bine de trei ani și nu credem că este posibil ca în acest interval de timp să nu fi fost soluționat.

O altă însemnare din registrele de cheltuieli ale orașului Brașov arată că la 29 octombrie 1573 Mitropolitul Eftimie al Țării Românești se afla la Brașov de unde și-a continuat călătoria la Tirgovște⁹⁾. Nu este exclus ca în cursul acestei vizite mitropolitul să fi aranjat cumpărarea presei tipografice amintite, iar mai târziu, la 12 decembrie, să fi avut loc transportarea ei.

E posibil ca la înființarea tipografiei ieromonahul Lavrenție să fi participat și Alexandru Voievod, deoarece în registrele de cheltuieli ale orașului Brașov se arată că la 11 iunie 1573 a sosit în acest oraș trimisul lui Alexandru Vodă „un popă (ein popa)... în legătură cu o tipografie” (der Druckerei Wegen) și a petrecut acolo patru zile¹⁰⁾. Dacă această vizită nu a fost făcută în legătură cu tipărirea de către diaconul Coresi a *Octoiului mare* (1574—1575), se poate presupune că încă de atunci au început tratativele privind cumpărarea presei tipografice. Nu o dată Alexandru Voievod a făcut danii bogate mănăstirii „Sf. Ioan Botezătorul” de lângă București.

4. *Amănunte în legătură cu confecționarea caracterelor.* Meșterul Lavrentie și ucenicul său au avut nevoie de zece ani pentru a executa matrițele necesare și a turna literele. Acest lucru e confirmat de caracterele înseși, care oferă multe dovezi că într-adevăr confecționarea lor a necesitat o muncă de lungă durată.

Caracterele executate de ieromonahul Lavrentie se deosebesc de celelalte caractere cirilice slave turnate în România atît prin înălțimea lor (corpul de literă), cît și prin modul de turnare. În ceea ce privește aspectul lor grafic, unele caractere ale lui Lavrentie se înrudesc cu primele caractere cirilice slave din Țara Românească ale ieromonahului Macarie. Dar nu se poate afirma că literele acestuia i-au servit ca model. Lavrentie era în primul rînd un caligraf și ca atare era un adept zelos al scrierii cirilice din timpul său. El nu era însă un gravor-turnător de litere iscusit și nu reușea să redea pe deplin frumusețea acestei scrieri, deci să imprime un aspect unitar caracterelor executate de el, căci la literele sale iese clar în evidență disproporția între liniile lor principale și liniile de

ligatură. Subțierea și îngroșarea lor variază. Mîna caligrafului nu s-a putut obișnui cu duritatea metalului. Îi era mai ușor să lucreze cu pana de gîscă pe hîrtie, decît cu dalta pe oțel. Mîna sa nu avea nici experiența, nici gustul specifice unui tipograf. De aceea, caracterele turnate de Lavrentie, cît și structura paginilor tipărite cu ajutorul lor semănau cu cele scrise de mîna.

Chiar primul tipograf care a tipărit cărți cirilice în Țara Românească, ieromonahul Macarie, s-a lovit de problema redării prin tipar a semnelor diacritice. Macarie a confecționat mai multe exemplare din aceeași literă, turnînd-o pe fiecare în mai multe variante, cu semne diacritice diferite. În afară de aceasta, el lasă intervale mari între rînduri și elementele literelor nu se întretaie. La fel se întîmplă și cu semnele diacritice, care sînt turnate împreună cu literele deasupra cărora trebuie să figureze. În zațul lui Macarie nu există nici un semn diacritic care să fie tipărit deasupra a două litere. După același principiu sînt lucrate și celelalte caractere slave din Transilvania și Țara Românească din secolul al

Sfîrșitul epilogului *Tetraevanghelului* tipărit de Lavrentie la București în 1582 (Biblioteca „M. E. Saltikov-Scedrin” din Leningrad).

XVI-lea. Cu Lavrentie situația este total diferită. La caracterele sale, linia literelor cu prelungiri superioare din rîndul doi e mai înaltă decît linia literelor cu prelungiri inferioare din rîndul întii. Acest mod de întretăiere a rîndurilor a dat posibilitatea să fie imitată mai bine o pagină manuscrisă.

Lavrentie a turnat două categorii de litere: unele cu corp de literă de bază, altele cu corp de literă redus. De aceea, fiecare rînd al textului era cules întii cu literele din prima categorie. După aceea literele deasupra cărora trebuiau puse semne diacritice, erau scoase din zaț și înlocuite cu litere avînd corpul mai mic, iar în spațiul liber de deasupra lor se puneau semnele diacritice. Literele cu corp redus se mai introduceau în rînd și în locurile deasupra cărora se aflau literele cu prelungiri inferioare din rîndul precedent. Toate acestea nu numai că făceau complicată tehnica culegerii, dar impuneau și necesitatea de a turna numeroase variante pentru aceleași litere și semne. În multe cazuri era nevoie să se recurgă la litere special pregătite și scoabite în partea lor de sus sau de jos pentru a face loc semnelor diacritice. Uneori se scurtau prelungirile superioare sau inferioare ale literelor. Această tehnică a culegerii este mărturia unei asimilări originale și de sine stătătoare a bazelor tehnice ale tiparului, care, într-adevăr, au cerut meșterului tipograf și ucenicului său ani și ani de muncă.

În încheiere, trebuie să mai arătăm că partea introductivă a epilogului despre care este vorba mai sus corespunde cuvînt cu cuvînt epilogului *Tetraevanghelului* slav, tipărit de ieromonahul Macarie, în anul 1512, în Țara Românească. Sint omise doar numele și titlurile domnitorului și înlocuite cu numele tipografului. Deosebirile încep abia de la relațiile privitoare la zidirea bisericii mănăstirii și la confecționarea caracterelor pentru tipografie, din care am putut scoate primele informații în legătură cu durata muncii pregătitoare necesară creării unei tipografii din secolul al XVI-lea.

1. Revista bibliotecilor, 22, nr. 4, apr. 1969, p. 219—227.
2. Mai exact caletul 27, deoarece signatura cirilică din carte omite în numerotarea ei cifrele 14 și 15.
3. L. Demény, *Op. cit.*, p. 226.
4. *Documente privind istoria României*, veacul XVI. B. Țara Românească. Vol. 5, București, 1932, p. 212—231.
5. Hurmuzaki, E. *Documente privitoare la istoria Românilor*. Vol. 11. Buc., 1900, p. 810.
6. Panaitescu, P. P. *Inceputurile și biruința scrisurii în limba română*. Buc., 1965, p. 149.
7. Blücher, Gebhard. *Considerații filigranologice asupra Evangheliarului slavon al lui Lavrentie*. In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 12, dec. 1969.
8. Pall, Francisc. *Cu privire la activitatea de tipograf a lui Corești*. In: *Studii și cercetări de bibliologie*. Vol. 3, 1960, p. 272.
9. Hurmuzaki, E. *Documente...*, 11, p. 809.
10. *Ibid.*, p. 810.

Mănăstirea Plumbuita, sediul tipografiei bucureștene din 1582.

biblioteci de peste hotare

Bibliotecile din R. P. Albania

Note de călătorie

Gelcu MAKSUTOVICI

Vizitatorul de astăzi al Albaniei nu poate să nu remarce faptul că, alături de eforturile pentru industrializarea socialistă și cooperativizarea agriculturii, s-au produs transformări structurale și în domeniile învățământului, științei și culturii. O dată cu procesul de înfăptuire și de consolidare a noilor relații de producție, a început și desfășurarea unei largi revoluții culturale. În acest sens și sistemul de biblioteci a fost complet reorganizat, îmbunătățit ca structură și dezvoltat, pentru a putea răspunde noilor sarcini cultural-educative. Înainte de Eliberare (29 noiembrie 1944), în întreaga Albanie existau numai 5 biblioteci, cu câteva mii de volume. Acum, la Tirana, funcționează o modernă Bibliotecă națională, cu peste 600 000 de volume, precum și Biblioteca științifică a Universității de stat, ale cărei colecții numără peste 400 000 de volume; cele 33 de biblioteci de stat din județe, cărora li se adaugă cele 8 biblioteci din cartierele Tiranei, totalizează un fond general de peste 1 500 000 de volume. Pe lângă acestea, în Albania mai funcționează în jur de 1 500 de biblioteci sătești, care, o dată cu concentrarea cooperativelelor agricole de producție în mari unități, au început să cunoască și ele un proces de reorganizare, în sensul creării unor unități mai mari, cu filiale și biblioteci mobile pe lângă diferite brigăzi agricole de producție. Ar mai fi de amintit rețeaua bibliotecilor școlare, cu 1 096 de unități și cele 550 de biblioteci de întreprindere. În ultimii ani, se remarcă o dezvoltare ascendentă a bibliotecilor institutelor de studii și cercetări științifice, dotate cu bogate colecții de literatură de specialitate, pe profiluri de cercetare.

Problema cadrelor de bibliotecari, a pregătirii și calificării lor profesionale, se bucură, în țara prietenă, de o atenție crescândă. În bibliotecile centrale și în cele speciale, principalele cadre au pregătire superioară în diferite specialități, în funcție de profilul de bază al bibliotecii. La Biblioteca națională, de pildă,

peste 30 la sută din totalul salariaților au studii superioare terminate, fără a-i socoti și pe cei care urmează cursuri fără frecvență. În bibliotecile mici, lucrează bibliotecari cu studii medii, de cultură generală, iar majoritatea bibliotecilor sătești sînt conduse de învățători. Pentru o mai bună calificare profesională a lucrătorilor din biblioteci, în ultimii ani, pe lângă Biblioteca națională a luat ființă o școală de calificare de 2 ani, fără scoatere din producție, pe care până acum au absolvit-o un număr de 42 de lucrători ai Bibliotecii naționale, iar numeroși salariați ai altor biblioteci sînt pe cale de a o absolvi. Pe lângă cunoștințele teoretice de specialitate, programa prevede și o serie de lucrări și activități practice, la care se dau examene, precum și unele cursuri de cultură generală, indispensabile pentru munca în biblioteci. O atenție deosebită se acordă studierii limbilor străine de mare circulație. Totodată se are în vedere pregătirea bibliotecarilor pentru susținerea unei largi activități de propagare și răspîndire a cărții în mase. De altfel, pretutindeni în Albania, se poate observa o vie preocupare pentru popularizarea cărții. În afara acțiunilor desfășurate la sediul bibliotecii, sînt organizate pe scară largă expoziții de carte itinerante, îndreptate mai ales spre locurile unde nu există biblioteci mobile, ajungîndu-se astfel pînă la cele mai mici unități de producție din întreprinderi, brigăzi agricole etc.

Aprovizionarea bibliotecilor albaneze se efectuează în conformitate cu indicațiile Ministerului Învățământului și Culturii, care obligă toate unitățile de librărie să dea prioritate bibliotecilor. Biblioteca națională, în baza dreptului de depozit legal, primește de la fiecare editură cîte 15 exemplare din fiecare titlu editat.

O altă problemă importantă care se ridică în legătură cu bibliotecile albaneze este cea a localurilor. Multe construcții mai vechi au devenit neîncăpătoare, punîndu-se astfel cu acuitate problema construirii de noi localuri. Printre sarcinile

celui de-al cincilea plan cincinal albanez, pe anii 1971—1975, aprobat recent de cel de-al șaselea Congres al Partidului Muncii din Albania, care a avut loc la începutul lunii noiembrie 1971, sînt prevăzute numeroase construcții noi pentru bibliotecile publice din Corcea, Durres, Shjak, Skrapari, Policani, Laci etc.

O scurtă vizită prin unele biblioteci din Tirana, Shkodra, Durres, Gjirocastra și din cadrul caselor de cultură din satele Derviciani, Shajak, Petrela ne-a convins asupra entuziasmului și dragostei cu care colegii albanezi lucrează pentru perfecționarea activității lor și în special pentru îmbunătățirea și extinderea relațiilor lor cu publicul. Să poposim o clipă la Gjirocastra, pentru a cunoaște activitatea bibliotecii de aici. Biblioteca orașenească din Gjirocastra, deservită de patru bibliotecari, deține un fond de publicații care se cifrează la peste 55 000 de volume, cărora li se adaugă colecțiile de periodice. Localul în care funcționează actualmente, în cadrul Casei de cultură a orașului, este destul de restrîns dar încă în anul 1972 este prevăzută începerea construirii unui local propriu, modern, cu depozite special amenajate, capabile să adăpostească colecțiile bibliotecii în continuă creștere. (În acest cincinal este prevăzut ca fondul de cărți al acestei biblioteci să ajungă la peste 80 000 de volume.) Față de restul Albaniei, caracterizată în anii dinainte de Eliberare printr-un mare procentaj de analfabetism (peste 90 la sută din întreaga populație), la Gjirocastra există o veche tradiție a

lecturii, reflectată astăzi în indicele ridicat de atragere la lectură a populației. Din totalul de 17 000 de locuitori, cit numără acest oraș din sudul Albaniei, peste 3 800 sînt cititori ai bibliotecii orașenești (circa 1 000 muncitori, 1 100 funcționari și intelectuali, 1 700 copii, elevi și studenți), iar la sfîrșitul cincinalului se prevede ca numărul cititorilor să ajungă la 5 000. În datele de mai sus nu au fost incluși și cititorii țărani de la gospodăria agricolă de producție „Asim Zeneli” din apropiere, unde biblioteca orașenească are o filială cu circa 3 000—4 000 de volume. Biblioteca din Gjirocastra editează o bibliografie națională de înregistrare a studiilor și articolelor despre Albania, apărute în țară și în străinătate, și are în pregătire o bibliografie a cărților străine intrate în bibliotecă. Pentru a putea răspunde în bune condiții tuturor solicitărilor, biblioteca întreține relații active de împrumut interbibliotecar și de schimb cu Biblioteca națională, cu cea a Universității de stat din Tirana, cu Biblioteca Institutului de agricultură și cu altele.

Am oferit numai cîteva informații cu privire la activitatea bibliotecilor din R. P. Albania, dar sperăm că am reușit să reliefram totuși saltul produs și în acest domeniu, într-o perioadă relativ scurtă. Ca o componentă de bază a revoluției culturale, activitatea lucrătorilor din biblioteci se înscrie și ea în efortul general al poporului albanez de edificare a socialismului în patria sa.

*Aspect din sala principală de lectură a
Bibliotecii naționale din Tirana.*

CRONICA ANULUI INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII — 1972

După prezentarea mesajului adresat de directorul general al UNESCO, René Maheu, cu prilejul deschiderii Anului internațional al cărții, buletinului UNESCO consacrat A.I.C. (nr. 6, ianuarie 1972) continuă să informeze asupra ultimelor pregătiri și asupra unor planuri naționale privind desfășurarea marii acțiuni în favoarea cărții în lume.

Problema hirtiei în țările în curs de dezvoltare a format obiectul unor susținute preocupări atât ale acestor țări, cit și ale organismelor internaționale care au recomandat țărilor dezvoltate ajutarea țărilor în curs de dezvoltare în cadrul unor acorduri de cooperare în cadrul A.I.C. Potrivit părerii exprimate de secretarul general al Comisiei naționale pentru UNESCO a Birmaniei: „Dacă țările dezvoltate vor furniza țărilor în curs de dezvoltare hirtie pentru imprimarea cărților, această formă de asistență va fi în mod special binevenită cu ocazia Anului internațional al cărții“. La rândul său, ministrul educației, culturii și formării profesionale din Camerun menționează crearea sau dezvoltarea industriei hirtiei printre principalele probleme pe care țările în curs de dezvoltare le au de rezolvat pentru a permite propoanelor lor satisfacerea nevoilor de lectură. Ținând seamă de penuria hirtiei și de ajutorul necesar în această privință în țările în curs de dezvoltare, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) efectuează în prezent cercetări asupra problemelor de producere a hirtiei

și asupra randamentului materialelor fibroase neclasiche pentru fabricarea pastei de hirtie. Totodată, FAO urmărește, în cadrul programului său pe termen lung, crearea în țările în curs de dezvoltare a noi fabrici de hirtie care să folosească materialele nelemnoase. În ce privește contribuția UNESCO la rezolvarea problemei lipsei de hirtie în țările în curs de dezvoltare, secretariatul UNESCO și-a asumat rolul ca, în cadrul A.I.C., să atragă atenția țărilor donatoare asupra nevoilor de hirtie a țărilor care doresc să beneficieze de un ajutor bilateral sau multilateral în acest domeniu.

Păstrarea patrimoniului literar oral al popoarelor africane se bucură de o importanță deosebită în țările continentului negru, fapt ce nu surprinde dacă ne amintim zicala africană potrivit căreia „un înțelept care moare este o bibliotecă ce arde“. În Republica Populară Congo, de pildă, planul național de activități pentru A.I.C. conține un program de publicare și de înregistrare pe bandă a bogățiilor civilizației orale, pentru a se evita căderea în uitare a acestora. De asemenea, în Camerun, planul de activități pentru A.I.C. subliniază că, pentru trecerea tezaurului cultural național de la oralitate la forma scrisă, cărții — ca suport material al culturii — i se va acorda toată importanța și i se va releva întreaga ei semnificație în dezvoltarea omului și în construcția națională. În Ciad, în iulie 1971, în urma unui concurs organizat de revista *Ciadul și cultura*, a fost publicată o culegere de povestiri scrise de băștinași, prima lucrare de acest gen apărută în țară.

Cărțile pentru copii și tineret formează obiectul unor susținute preocupări de scriere, editare și difuzare a acestei literaturi în multe țări ale lumii. În Italia, de exemplu, sub semnul A.I.C., va avea loc, între 8 și 11 aprilie 1972, la Bologna, al 9-lea târg internațional al cărții pentru copii. În acest cadru se va organiza a 6-a expoziție a ilustratorilor de cărți pentru copii. Aceste două manifestări vor fi completate de o expoziție consacrată metodelor didactice noi, unde pot fi prezentate tehnicile cele mai moderne ce pot fi puse în slujba învățământului școlar, a culturii și a formării profesionale. La Paris, în cadrul unui colocviu organizat în decembrie 1971 de către Asociația internațională a lecturii, a fost expus planul de activități pentru A.I.C. al Institutului internațional de literatură pentru copii, tineret și populară. Reține atenția, printre altele, pregătirea de bibliografii

adnotate ale cărților pentru copii publicate în întreaga lume și furnizarea de informații asupra A.I.C., în tot cursul anului 1972, unui mare număr de periodice pentru copii. Dintre acțiunile vizând cărțile pentru copii și lectura acestora în Austria, se relevă inițiativa Clubului austriac al cărții pentru copii de a difuza în rindul elevilor un așa-numit „pașaport de cititor“, în care copii vor trebui să noteze, cu aprecierile lor, toate cărțile pe care le vor fi citit în cursul anului școlar. Mai amintim că în Republica Populară Congo accentul va fi pus pe publicarea de cărți pentru copii axate pe prezentarea Africii, pornindu-se de la premisa că, copilul african trebuie mai întâi să învețe să-și cunoască continentul unde trăiește.

La rubrica *Statele membre își precizează obiectivele și planurile*, sînt prezentate planurile naționale consacrate A.I.C. în Birmania, Camerun și Republica Populară Congo.

În privința informării publicului asupra A.I.C., la rubrica cu același titlu din nr. 6/ianuarie 1972 al Buletinului UNESCO reține atenția în mod deosebit acțiunea de traducere a broșurii UNESCO, *Anul internațional al cărții 1972 — Un program de acțiune*, în limba darii, în Afganistan, și în limba arabă, în Liban. Broșura a fost difuzată aici în mii de exemplare în mod gratuit.

O seamă de scurte știri, *Programul pentru A.I.C. al Centrului regional de promovare a cărții în America Latină și A.I.C. și programul UNESCO de bunuri de intrajutorare* întregesc conținutul buletinului nr. 6/1972 cu informații interesante. Vom consemna însă în încheiere doar o „informație practică“ referitoare la filme pentru A.I.C. Anume, a fost realizat, de către tineri stagiaari ai UNESCO, un film de 5 minute, alb-negru, cu un comentariu, în engleză și în franceză, asupra A.I.C. O versiune rusă a fost realizată ulterior. Filmul, realizat în mare măsură pe bază de fotografii din arhiva UNESCO, este axat în principal pe nevoia de carte din Africa. Un alt film, în culori, de 20 de minute, destinat televiziunii și pe care UNESCO l-a pregătit pentru A.I.C., este disponibil de la începutul acestui an. Conținând secvențe privitoare la situația cărții în mai multe părți ale lumii, filmul este comentat în engleză, spaniolă, franceză, rusă și arabă.

Ilustrație de Adriana Mihăilescu la volumul *Legenda funigeilor* al lui St. O. Iosif și D. Anghel.

Ilustrație de Nicolae Sirbu la volumul *Basmе populare românești*

DE PESTE HOTARE

Biblioteca municipală din Praga — cea mai importantă bibliotecă publică din R. S. Cehoslovacă

...sărbătorește cea de-a 80-a aniversare a înființării ei. În această perioadă, celor 1 569 de volume care au format colecția inițială li s-au adăugat încă 1 048 000 de unități. Numărul cititorilor a crescut de la 1 120 la 120 193 în cursul anului 1971; în perioada amintită, cititorii au împrumutat 4 421 116 volume. În cursul celor 80 de ani de existență, biblioteca municipală a împrumutat frecventatorilor ei 130 000 000 de cărți. În prezent, biblioteca este centrala unei întinse rețele de filiale, amplasate pe întreg teritoriul Pragăi: bibliotecile de sectoare, 135 de filiale și 3 bibliobuze. Printre secțiile importante ale bibliotecii centrale se numără și secția muzicală, care pune la dispoziția vizitatorilor ei aproximativ 150 000 de exemplare de partituri, cărți despre muzică și discuri (La vie tchécoslovaque, nr. 12/1971).

Comitetul tehnic pentru documentare din cadrul Organizației internaționale pentru standardizare (ISO TC/46)

...a ținut a XIII-a reuniune plenară a sa între 3 și 7 mai 1971, la Lisabona (Portugalia), la care au participat delegații din 16 țări și observatori din partea a 8 organizații internaționale. În cadrul acestei reuniuni, Comitetul ISO TC/46 a luat hotărârea de a-și lărgi sfera activității prin includerea în preocupările sale a normării în domeniile documentării, bibliotecilor și activităților conexe legate de tratamentul informațiilor, înțelegând prin aceasta sistemele de informare și rețelele de schimb în materie de documentare. În consecință, activitatea Comitetului ISO TC/46 a fost pusă într-o strânsă legătură cu aceea a altor comitete ale ISO (TC 37 — terminologie, TC 42 — fotografie, TC 95 — mașini de birou, TC 97 — calculatoare și tratamentul informațiilor și TC 130 — tehnologie grafică), ca și cu

cea a unor organizații internaționale competente. În cursul aceleiași reuniuni, s-a mai hotărât ca recomandările FIAB — ISO privind statisticile de bibliotecă, adoptate de Conferința generală a UNESCO din noiembrie 1970, să fie difuzate sub formă de Proiect de recomandare ISO. De asemenea, a fost aprobată și Lista internațională UNISIST/CSU-AB a abrevierilor pentru titlurile periodice, care va fi difuzată tot sub formă de Proiect de recomandare ISO. (Bibliografie, Documentation, Terminologie, II, nr. 6, nov. 1971).

La Academia de Științe a Ungariei, din Budapesta ...a avut loc, la 7 iunie 1971, o reuniune a Comitetului de coordonare CIUS — UNESCO, pe a cărui ordine de zi au fost înscrise cooperarea între CIUS (Consiliul internațional al uniunilor științifice) și UNESCO în domeniile: a) relațiile între Comitetul special pentru problemele mediului înconjurător și consiliile DHI și Programul asupra omului și biosferei; b) UNISIST și CODATA; c) învățământul științific și pregătirea noulor editii a lucrării **TENDINȚE ACTUALE ALE CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE**, care va apărea în 1973; stadiul lucrărilor. Atenția participanților a fost reținută în special de propunerile de extindere a competenței și a preocupărilor Comitetului de studiere a datelor științifice și tehnologice (CODATA) în privința mai multor aspecte ale științelor despre pământ și biologice.

Potrivit anunțului oficial publicat în nr. 6/1971 al buletinului **BIBLIOGRAPHIE, DOCUMENTATION, TERMINOLOGIE**

...Biblioteca Congresului din Washington va crea un Birou de cercetări asupra conservării publicațiilor, mai precis, un laborator pentru efectuarea de cercetări fundamentale asupra conservării documentelor din bibliotecă. Laboratorul va fi instalat într-o anexă a Bibliotecii Congresului și va fi utilat

grație unei subvenții primite din partea lui Council on Library Resources, Inc. Cercetările întreprinse aici vor avea ca principal obiect conservarea hirtiei, dar vor fi studiate în mod egal și problemele privind, de pildă, substanțele adezive, legăturile de cărți, microfилele, benzile de magnetofon, filmele etc.

Un nou procedeu pentru conservarea documentelor și a gravurilor vechi

...a fost definitivat de Franz-Josef Knubben, restaurator la Muzeul Wallraf-Rochartz. Noul procedeu utilizează — în loc de clor — o soluție-tampon, razele ultraviolete și ozonul. După o tratare cu soluția-tampon, pulverizată fin pe hirtie pentru a neutraliza elementele acide, fibrele umflate sînt acoperite cu clei, spre a forma o suprafață netedă, care nu poate fi atacată de microorganisme. Foala este expusă apoi la raze ultraviolete care, în atmosferă de ozon dozat într-o anumite cantitate, omoară ciupercile. Petele dispar, hirtia devine albă. Dacă documentele astfel restaurate nu sînt depozitate într-un loc steril, tratamentul poate fi reinnoit după o perioadă de 7—10 ani. (Kulturbrief, 1, nr. 4, dec. 1971).

Asociația internațională a bibliotecilor muzicale

...și-a ținut cel de al nouălea Congres la Saint-Gall (22-28 august 1971), în prezența a două sute de bibliotecari din 25 de țări. Pe lângă obișnuitele activități desfășurate în cadrul comisiilor de catalogare, de clasificare, pentru Repertoriul internațional de surse muzicale (R.I.S.M.), pentru Repertoriul internațional al literaturii muzicale (R.I.L.M.), al arhivelor sonore... Congresul a acordat două zile problemei bibliotecilor radio și a studiat crearea unui Repertoriu internațional de iconografie muzicală (In: B. Bibl. France, 16, nr. 12, dec. 1971, p. 634).

lucrări de specialitate

BIBLIOGRAFIA PRAHOVEI [Vol. 1—2] 1968, 1969. Ploiești, 1971. [Vol. 1] 1968. VIII + 178 p.; [vol. 2] 1969. IV + 201 p. (Biblioteca municipală „N. Iorga” Ploiești).

Fără a relua considerațiile de ordin mai general privind rosturile și virtuțile bibliografiei locale (ca specie), care nu o dată au însoțit în paginile revistei noastre prezentarea unor lucrări de acest tip, editate de alte biblioteci municipale din țară, dorim, dintru început, să salutăm apariția primelor numere ale bibliografiei prahovene, a cărei necesitate și utilitate nu mai trebuie demonstrate. În *Introducere*[a] succintă dar foarte cuprinzătoare (rosturi, tematică, criterii de selecție și de organizare a materialelor etc.) se precizează că a fost luat ca an de pornire pentru *bibliografia curentă* anul 1968, când a avut loc reorganizarea administrativ-teritorială a țării, actuala delimitare teritorială a județului Prahova fiind foarte apropiată de cea istorică, ceea ce va permite realizarea unei lesnicioase legări de bibliografia retrospectivă a județului.

Bibliografia, riguros selectivă, evita informațiile cu caracter efemer, nesemnificative sau de interes strict personal. Sînt înregistrate cărți, broșuri, studii și articole din periodice referitoare în întregime sau numai parțial la județul Prahova, indiferent de locul apariției. Începînd cu anul II (1969), se înregistrează și toate lucrările tipărite și editate pe teritoriul județului, indiferent dacă se referă la el sau nu, în scopul de a se oferi o oglindă a activității editoriale locale. (Anul 1968 nu le cuprinde decît pe cele referitoare la județul Prahova, pentru a se evita dublarea informațiilor cuprinse în *Catalogul colectiv al cărților și broșurilor tipărite sau editate pe teri-*

toriu județului Prahova între 1868—1968.)

Lista periodicelor cercetate se cifrează la 53 pentru primul volum și la 58 pentru cel de-al doilea. Apreciem că pe lângă publicațiile de informare generală sau specială centrale și locale (un prim loc fiind deținut, datorită bogăției informațiilor, de *Flamura Prahovei*) au fost luate în considerare și revistele și anuaarele școlare locale. De asemenea, au fost avute în vedere și culegerile de versuri și proză editate de Comitetul municipal de cultură și educație socialistă, Comitetul municipal U.T.C., Consiliul județean Prahova al organizației pionierilor sau de Casa creației populare. Lucrarea se remarcă printr-o structurare inteligentă a materialului, care are la bază sistemul clasificării zecimale, urmărindu-se în primul rînd evidențierea ramurilor și sectoarelor economice dezvoltate în mod deosebit în județul Prahova. Tematica cuprinde: Generalități; Viața politică și socială; Economie (Industria, Agricultură, Cooperatie, Comerț, Transport); Învățămînt. Cultură. Știință; Literatură. Lingvistică; Tiparul și presa; Istorie; Etnografie. Folclor; Geografie. Turism. Sport; Științele naturii. Medicină; Personalalia (militanți pe tărîmul activității politice, sociale, culturale care s-au născut sau au activat pe meleagurile prahovene).

Descrierea bibliografică este conformă cu cea folosită de *Bibliografia R.S.R.* Adnotarea foarte precisă și la obiect a titlurilor bibliografiate facilitează pentru cei interesați accesul la informații, făcînd posibilă cu ușurință operarea unei selecții în funcție de problematica urmărită. Cu excepția referințelor privitoare la conferințe, plenary și adunări ale organelor și organizațiilor de partid, la sesiunile și ședințele consiliilor populare și la vizitele delegațiilor străine în județul Prahova, care au fost organizate cronologic, restul referințelor au fost ordonate după criterii alfabetic.

Lucrarea este înzestrată cu un aparat auxiliar foarte util pentru orientarea cercetătorului: un indice de nume, un indice geografic și altul de întreprinderi, instituții, organizații, societăți și asociații.

I. T.

KRATKII SPRAVOCINIK KNIGOLIUBA. [Scurt îndrumar al bibliofilului]. Moskva, Izdatelstvo „Kniga”, 1970. 352 p. cu ilustr.

Întocmit de un grup de specialiști sub redacția generală a lui A. E. Milicina, *Îndrumarul* își propune să se adreseze unei categorii largi de cititori „prin informații scurte de îndrumare”, pentru a-i învăța „să se orienteze mai bine

în edituri, librării, biblioteci, în ordinea existență de editare, în obținerea, în căutarea cărților, în folosirea lor în biblioteci" (*Către cititori*, p. 3).

Prima parte a lucrării e ilustrată de un bogat material statistic asupra operelor lui V. I. Lenin (ediții, traduceri, tiraje), asupra producției de carte din U.R.S.S. între 1918 și 1968, asupra operelor lui Karl Marx, Friedrich Engels, precum și a primilor zece scriitori ca importanță, străini, ruși și sovietici, editați în U.R.S.S.

În continuare, cititorul ia cunoștință de sistemul editurilor din U.R.S.S., prezentate în ordinea forurilor conducătoare și a uniunilor republicane tutelare și însoțite de un mic rezumat asupra profilului.

Știrile scurte, referitoare la ilustratori sovietici de renume ca: V. A. Favorskii, V. N. Goriaev, G. S. Handjian, și la unele concursuri de ilustrare a cărții, fac trecerea la capitolul *Comerțul de carte în U.R.S.S.* În afara adreselor librăriilor, anticariatelor și a secțiilor „Cartea prin poștă” (așezare alfabetică și după profil), cititorului i se dau indicații despre planurile tematice de editură despre orientarea în librării și despre felul cum poate comanda o lucrare prin sistemul „Cartea prin poștă”.

Interesantă ni s-a părut partea referitoare la rețeaua de biblioteci din U.R.S.S., din care nu lipsesc informații privind regulamentele interne de funcționare și folosire a bibliotecilor publice, servirea cititorilor în biblioteci, munca bibliografică, mijloacele de multiplicare, cataloagele de bibliotecă etc. Datele statistice asupra bibliotecilor centrale ale Uniunii Sovietice, referitoare la structura fondurilor, colecții mai importante, sisteme de cataloage, săli de lectură, dau o privire globală, sintetică. Cu titlu informativ sînt descrise sumar marile biblioteci din lume: Biblioteca Congresului din Washington, Biblioteca Națională din Paris, Biblioteca de la British Museum din Londra, Biblioteca Națională a Parlamentului din Japonia și Biblioteca Germană de Stat din Berlin (R.D.G.).

Bibliografia ocupă în *Indrumar* un loc important. De la simple sfaturi de urmărire a apariției literaturii în U.R.S.S. și pînă la *Bibliografia bibliografiilor sovietice*, cititorul ia contact cu liste bibliografice, fișiere bibliografice, bibliografia națională și cele speciale sau cu alte surse, cum ar fi *Catalogul colectiv al cărților străine noi intrate în principalele biblioteci din U.R.S.S.* Cititorului îi sînt prezentate elementele principale ale descrierilor pentru cărți și periodice, din cataloage și bibliografii (p. 204—208) și îi este dată o listă a autorilor distinși

cu Premiul Lenin și Premiul de Stat al U.R.S.S., pe domenii, între 1957 și 1969. După prezentarea bibliotecilor de casă, a unor noțiuni despre ex libris și a literaturii de popularizare asupra cărții și artei cărții, *Indrumarul* bibliofilului se încheie cu un dicționar de termeni din domeniul activității editoriale și tipografice (p. 254—349), care, fără a fi complet, este util.

Aspectul mozaicat al întregii lucrări, datorat multitudinii informațiilor, diversității problemelor expuse, face uneori ca lucrarea să piardă din unitate, cînd, de exemplu, noțiunea de ex libris este situată între noțiunile biblioteci de casă și literatura de popularizare asupra cărții și artei cărții.

Cu lipsurile pe care le prezintă lucrarea — de altfel autorii mai așteaptă sugestii —, dorința de a comunica cititorilor o informație bogată, teoretică și statistic, rămîne meritorie, iar volumul prezintă o mare utilitate atît pentru lucrătorii din biblioteci, cît — mai ales — pentru publicul larg. Credem că, în cadrul *Anului internațional al cărții, 1972*, și marea masă de iubitori ai cărții din țara noastră ar putea să beneficieze de un îndrumar asemănător, privind sistemul editorial-tipografic și sistemul bibliotecilor de la noi.

Justin CONSTANTINESCU

Xilogravură de Anatolii Kalașnikov
(U.R.S.S.)

STATEMENT OF PRINCIPLES ADOPTED AT THE INTERNATIONAL CONFERENCE ON CATALOGUING PRINCIPLES. PARIS, OCTOBER, 1961. Annotated edition with Commentary and Examples by Eva Verona assisted by Franz Georg Kaltwasser, P. R. Lewis, Roger Pierrot. [Expunerea Principiilor adoptate la Conferința internațională asupra principiilor de catalogare. Paris, octombrie, 1961. Ed. adnotată, cu comentariu și exemple...]. London, IFLA Committee on Cataloguing, 1971. XVIII + 119 p.

Așteptată cu nerăbdare de bibliotecarii de pretutindeni, ediția adnotată a *Principiilor de catalogare, adoptate de Conferința internațională de la Paris*, în 1961, a apărut în septembrie 1971, cu un comentariu și exemple alcătuite de Eva Verona, ajutată de cunoșcții specialiști în problemele catalogării Franz Georg Kaltwasser, P. R. Lewis și Roger Pierrot.

În cuvîntul său introductiv, A. H. Chaplin, președintele Comisiei pentru catalogare a Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari (IFLA/FIAB), prezintă istoricul acestui volum. În urma numeroaselor cereri, ulterioare Conferinței de la Paris, privind publicarea textului adoptat la Conferință, cu adnotări și exemple, Comitetul FIAB pentru regulile uniforme de catalogare a hotărât, în 1964, alcătuirea unei forme provizorii a unei asemenea ediții, realizată apoi, în 1966, de către A. H. Chaplin cu ajutorul lui Dorothy Anderson, secretara Comitetului FIAB pentru catalogare. Discuțiile purtate pe baza textului respectiv, la Întîlnirea internațională a experților în catalogare de la Copenhaga (1969), au dus la crearea unui grup de lucru, prezidat de Eva Verona, a cărui muncă stă la baza ediției definitive a Principiilor de catalogare de care ne ocupăm.

În prefața ediției, Eva Verona citează rezoluțiile Întîlnirii internaționale de la Copenhaga pe care le-a luat în considerație la alcătuirea comentariului. Astfel, la Copenhaga s-a subliniat că, deși înțîlnirea nu este autorizată să aducă vreo modificare textului Principiilor aprobat și votat la Conferința de la Paris, ea poate totuși „să atragă atenția asupra scăderilor și inconsistențelor acestuia, să facă recomandări pentru revizuirea lui și să propună soluționarea unor probleme tratate în mod neadecvat”. S-a hotărît de asemenea ca textul ediției definitive să aibă în vedere

observațiile primite înainte și după Întîlnire și să expună diferitele soluții adoptate și diversele coduri de catalogare elaborate după 1961.

Ca urmare, autorii au ținut seama, în alcătuirea comentariului la textul *Principiilor*, de 24 de noi coduri naționale de catalogare printre care cităm regulile de catalogare anglo-americane, cele alcătuite în R. P. Bulgaria, în R. S. Cehoslovacă, noile reguli adoptate de specialiștii germani, normele franceze, italiene, iugoslave, norvegiene, poloneze, sovietice etc. S-au prezentat și unele soluții adoptate într-o serie de bibliografii naționale. Din aceste materiale, au fost incluse în comentariu numai acele soluții care se deosebeau de cele propuse în textul *Principiilor* sau cele care priveau probleme pe care acest text nu le trata. Soluțiile menite să rezolve problemele ce nu și-au găsit o soluționare adecvată în textul *Principiilor* au fost recomandate de autori, celelalte, izvorite dintr-o interpretare deosebită a anumitor paragrafe sau corespunzînd unei îndelungi tradiții naționale în catalogare, au fost doar înregistrate, cu scopul de a-i ajuta pe bibliotecari în folosirea cataloagelor și a bibliografiilor elaborate în alte țări. După prezentarea textului integral al *Principiilor* adoptate la Paris, autorii încep comentariul subliniind, în *Introducere*, caracterul limitat al acestui text, care, departe de a avea pretenția să reprezinte un corp complet de reguli de catalogare se referă numai la alegerea și la forma elementelor principale care determină ordinea de așezare în catalogul alfabetic. Împărțit în 12 capitole, textul constă de fapt din două părți distincte, și anume: capitolele 1-7, reprezentînd partea generală, care cuprind considerațiuni privind funcțiile catalogului alfabetic, structura lui, felul noțiilor bibliografice, utilizarea și funcțiile acesteia și, pe de altă parte, capitolele 8-12, tratînd probleme speciale, cum ar fi vedeta pentru publicațiile scrise de un singur autor, pentru cele ce emană de la un autor colectiv, pentru publicațiile cu mai mulți autori, pentru colecții, pentru operele ce se cataloghează la titlu și, în sfîrșit, reguli pentru transcrierea numelor de persoane. Autorii atrag atenția asupra unor inconsecvențe ale textului în ce privește folosirea termenului de „autor”, acesta cuprinzînd, în primele capitole, și noțiunea de autor colectiv, în timp ce, în ultimele capitole, noțiunea respectivă este desemnată printr-un termen special: „corporate body”. Se insistă asupra diferențelor de terminologie între diversele coduri de catalogare și asupra deosebirii dintre termenii de „carte” sau

„publicație” și „lucrare”. În sfârșit, în ultima parte a *Introducerii* autorii precizează că pentru transliterarea exemplor din comentariu au preferat să folosească prima ediție a Sistemului internațional pentru transliterarea caracterelor chirilice publicat de ISO în 1955 [ISO/R9], întrucât cea de a doua ediție R9 [1968] nu constituie decât un sistem pur formal, care, făcând abstracție de toate particularitățile lingvistice, nu asigură uniformizarea internațională în acest domeniu.

Trecînd la comentarea propriu-zisă a textului *Principiilor*, autorii se opresc la fiecare paragraf în parte, discută și explică textul, scot în evidență diversele inadverențe, făcînd și trimiteri la alte capitole, analizează terminologia folosită și propun modificări în formulare, relatează discuțiile purtate la Conferința de la Paris, precum și la Întîlnirea de la Copenhaga, pentru a elucida anumite probleme, și ilustrează cele afirmate cu exemple în diferite limbi. Arătînd pozițiile noilor coduri de catalogare în probleme mai spinoase, ei ajung uneori la concluzii puțin îmbucurătoare ca, de pildă, aceea exprimată la mult discutatul capitol al autorilor colectivi, în termenii următori: „Analiza de mai sus a celui de al 9-lea capitol și a subcapitolelor lui, precum și exemplele privitoare la diferitele lui interpretări, relevă foarte clar faptul deziluzionant că în domeniul vedetelor pentru autorii colectivi, sistem încă foarte departe de uniformitatea internațională. Nici o singură problemă privitoare la autorii colectivi nu a fost rezolvată de vreun cod apărut după Conferința de la Paris în același fel sau, cel puțin, într-un fel asemănător. Vor fi necesare alte examinări și studii, pentru a se găsi baza necesară unei înțelegeri internaționale în acest domeniu”. Pe de altă parte, menționarea în *Comentariu* a diferitelor realizări în domeniul uniformizării, obținute pînă în prezent, cum ar fi: alcătuirea *Listei internaționale a vedetelor uniforme pentru clasicii anonimi*, de către Roger Pierrot, a *Listei internaționale a formelor aprobate pentru notițele bibliografice privind numele de state*, de către Suzanne Honoré, a lucrării *Nume de persoane: forme naționale uzitate pentru notița bibliografică*, de către A. H. Chaplin și Dorothy Anderson, pledează în favoarea unor noi acțiuni în această direcție.

Furnizînd o amplă imagine a folosirii textului *Principiilor* la elaborarea sau revizuirea diferitelor reguli naționale de catalogare și făcînd o analiză critică a incoerențelor și a neclarităților din acest text, lucrarea Evei Verona și a colaboratorilor săi depășește cu mult cadrul pro-

puls inițial, conformindu-se prin aceasta recomandărilor Întîlnirii de la Copenhaga. Tot pe baza acestor recomandări, autorii *Comentariului* devansează Principiile aprobate la Paris, adoptînd o poziție potrivit căreia numele și titlurile folosite ca vedete urmează să fie redade în *forma lor lingvistică originală* și nu în forma curent acceptată de cei ce consultă un anumit catalog.

Importanța acestei lucrări fundamentale în domeniul catalogării ne îndreptățește să socotim necesar ca ea să fie cunoscută și studiată de un larg cerc de specialiști din țara noastră. De aceea, am propune să se efectueze o traducere a sa, în limba română, sub auspiciile Asociației noastre de bibliotecari. Credem de asemenea că ar trebui să se procedeze într-un ritm mai susținut la analizarea amănunțită și competentă a regulilor de catalogare folosite în prezent în bibliotecile noastre. În felul acesta s-ar crea premisele pentru alcătuirea corpusului național de reguli de catalogare, în care, pornindu-se de la tradiția noastră în acest domeniu, s-ar ține seama, în măsura posibilităților, și de soluțiile pozitive adoptate pe plan internațional în vederea uniformizării informațiilor cuprinse în cataloagele de bibliotecă.

Alice STERESCU

Linogravură de Andruskó Károly
(Iugoslavia)

FIȘIER

Mușat, Mircea și Ardeleanu, Ion
VIATA POLITICA IN ROMANIA.
1918—1921. Buc., Editura politica,
1971.

În anele devenirii societății românești, perioada anilor 1918—1921 înscrie pe multiple planuri mutații de profunzime, evenimente și procese cu semnificații și rezonanțe de mare amplitudine, care aveau să înfrumusească hotărîtor cursul dezvoltării poporului de la Dunăre la Carpați. De aceea radiografia momentului 1918—1921, menită a proiecta o imagine reală a peisajului politic românesc din acei ani, are de înfruntat nu numai o problematică extrem de vastă, generată de o mobilitate și efervescență politică fără precedent în istoria țării noastre, ci și rigoarea și exigențele unor aprecieri și categorisiri a personalităților vremii, a orientărilor și programelor politice, a raporturilor de un fel/sau altul dintre formațiunile sau personajele politice.

Spre meritul lor, Mircea Mușat și Ion Ardeleanu au reușit să depășească dificultățile teimei, aducînd în circuitul cercetării de specialitate o lucrare deosebit de valoroasă care, printr-o analiză atentă și nuanțată a momentului politic 1918—1921, reface fizionomia politică a societății românești din perioada imediat următoare primului război mondial, precizînd trăsăturile esențiale ale regimului social-politic românesc din acei ani, poziția diferitelor clase, partide și militanți politici față de problemele dezvoltării țării.

Autorii pun în evidență de la bun început degringolada partidului conservator, aflat după război într-o totală contradicție cu evoluția generală a societății românești, pierzîndu-și „în contextul evenimentelor de reînnoire generală a vieții noastre politice orice rațiune a existenței sale”. Este pusă în lumină și activitatea partidului poporului, considerat de cei doi cercetători drept o formațiune politică rezultată dintr-un compromis al unor cercuri ale claselor

exploatoare pentru salvarea dominației lor în fața avîntului revoluționar al maselor populare, caracter argumentat prin definirea caracteristicilor eteroclitice ale liniei sale politice, a programelor de guvernare.

În paginile lucrării se realizează în același timp o amplă investigație subsumată detașării principalelor dominante ale activității Partidului național liberal care, deși principal beneficiar — ca partid burghez — al procesului de dezvoltare capitalistă pe care România îl cunoștea în acei ani, ajutat fiind de experiența unor lungi ani de guvernare, ca și de puternica înfrîurire ce o avea asupra palatului regal, a traversat în această perioadă un acut impas de popularitate și aderență socială.

O analiză atentă pune în lumină elementele definitorii, oarecum aparte în contextul fizionomiei politice a țării, ale activității Partidului național român, aflat în perioada înlăptuirii istoricului act de la 1 decembrie 1918, cît mai ales în anii ce au urmat. Lucrarea se ocupă și de prezentarea ascensiunii Partidului țărănesc, organizație politică nou, apărută după întiul război mondial.

Ultima parte a lucrării este rezervată activității Partidului socialist, desfășurată pe fondul avîntului nestăvilit, al luptelor revoluționare ale proletariatului. Autorii nu-și propun o tratare exhaustivă a problematicii mișcării socialiste în acești ani, cît oglindirea locului pe care Partidul socialist l-a ocupat în viața politică a țării, creionînd în același timp o reușită frescă a preocupărilor și frămîntărilor care au dus la transformarea Partidului socialist în Partid comunist.

Varietatea și volumul documentației, profunzimea analitică și justetea aprecierilor ce dimensionează fișa monografică a fiecărei formațiuni politice postbelice înscriu lucrarea de față ca o apariție prestigioasă în teritoriul literaturii istorice, ca o sinteză valoroasă a momentului politic 1918—1921.

Silviu ACHIM

Apărută în întimplinarea sărbătorii Semicentenarului Uniunii Tineretului Comunist, sub îngrijirea Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., lucrarea *File din istoria U.T.C.* reprezintă un omagiu adus tinerilor luptători pentru progres și dreptate socială. Ea se alătură cărților destinate să cultive tradițiile revoluționare ale tineretului român, să educe și să formeze tinerii cititori în spiritul dragostei față de patrie și partid, al responsabilității față de colectivitate, pentru participarea activă la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Împărțirea cărții în șase capitole corespunde unei periodizări a istoriei Uniunii Tineretului Comunist: începuturile mișcării revoluționare și democratice de tineret din România, crearea Uniunii Tineretului Comunist, U.T.C. în anii 1924—1939, U.T.C. în anii dictaturii militar-fașiste și ai războiului hitlerist, tineretul în primii ani ai revoluției populare, U.T.C. în anii edificării socialiste a patriei. Astfel, pe măsură ce parcurge cartea, cititorul ia cunoștință de cele mai importante momente ale istoriei mișcării revoluționare a tineretului, care a participat activ la lupta clasei muncitoare, a forțelor progresiste împotriva exploatarea și asuprirea, pentru libertate națională și socială.

Tematica amplă a lucrării, întemeiată pe documente de arhivă, publicații ale vremii, relatări ale celor ce au trăit și luptat în acei ani, pune în lumină trăsăturile tineretului nostru — dinamismul și receptivitatea, cutzanța gândirii și entuziasmul acțiunii, care l-au situat de-a lungul anilor de acea parte a baricadei unde se aflau forțele de progres și civilizație din România. Multe generații tinere, dând dovadă de înalt patriotism, au participat la împlinirea momentelor cruciale ale istoriei noastre naționale. Și așa cum dovedește lucrarea, cuvântul patriotism s-a exprimat prin cutzanță și eroism duse, nu rareori, pînă la sacrificiul suprem.

Autorii acordă o importanță deosebită evoluției mișcării revoluționare de tineret după crearea în mai 1921 a Partidului Comunist Român, care a situat problemele tineretului în centrul mișcării comuniste, l-a ajutat să se maturizeze politic, să-și îmbogățească experiența de luptă și de organizare, să-și consolideze conștiința de clasă, ceea ce a avut drept rezultat realizarea Uniunii Tineretului Comunist.

Ideile nobile ale programului P.C.R. au cucerit tineretul și au produs profunde transformări în orientarea sa politică și ideologică, au ridicat pe o treaptă superioară activitatea generației tinere. Tineretul revoluționar a văzut în partidul comunist tovarășul de ideal și de luptă, îndrumătorul și conducătorul luptei sale. Uniunea Tineretului Comunist a devenit, astfel, ajutorul real al partidului, rezerva sa de bază în lupta pentru realizarea obiectivelor prevăzute în programul său în anii grei ai dictaturii regale, ai fascismului și războiului, în realizarea insurjecției armate, în luptele pentru un guvern democratic, în epopeea muncii de reconstrucție.

Cartea se încheie cu un amplu capitol destinat generației tinere din zilele noastre căreia edificarea socialistă a țării îi deschide perspectivele largi ale valorificării depline a calităților sale inflăcărâte de cel mai înalt ideal al omenirii — comunismul.

Aurora ROȘCA

Stoian, Mihai. RĂZBOI PENTRU INIMĂ. Buc., Editura enciclopedică română, 1971. 318 p.

Cineva îi numea pe Mihai Stoian, reporterul frenetic. Prin aceasta căuta să evidențieze faptul că pana scriitorului investighează temele nu numai cele mai insolite, dar și cele mai dificile, acelea care obligă la o amănunțită și fină analiză. O astfel de temă, cea a transplantului cardiac, îl atrage pe M. Stoian. Volumul, realizat ca urmare a unei laborioase parcurgeri a unei întinse bibliografii de specialitate, reunește între copertile sale, în același timp, și originale și deosebit de interesante interviuri cu personalitățile motorii ale chirurgiei pe inimă, personalități care își expun punctul de vedere față de una dintre cele mai mărețe cuceriri ale științei puse în slujba omului.

Război pentru inimă realizează o trecere în revistă a etapelor războiului pașnic, dacă putem să-l numim astfel, ale aceluia război dus în numele omului, pentru binele omului, pentru a face viața omului mai lungă, mai frumoasă. Paginile cărții sînt elocvente în ceea ce privește greutatea pe care le-au avut de înfruntat echipele de chirurși de pe toate continentele, începînd cu cele de ordin tehnic și științific și terminînd cu cele de ordin moral și religios.

Dacă cele din prima categorie s-au dovedit a nu fi insurmontabile, în schimb cele din a doua categorie rămîn și încă vor rămîne o bună bucată de timp ade-vărate tabu-uri.

Conștient de marile obstacole ce mai stau în calea succesului, Christian Barnard, cel care a efectuat în premieră mondială un astfel de transplant, rezuma în cuvinte simple că transplantul nu-i încă o metodă de vindecare pentru etapa actuală, ci mai mult o soluție tranzitorie, un paleativ.

Dar cel mai interesant lucru în cartea lui M. Stoian îl constituie nu spectaculoasele intervenții de la Grootte Schuur sau de aiurea, ci oamenii care le înfăptuiesc. Subtil, autorul schițează pe nesimțite profilurile oamenilor care luptă împotriva morții, frumusețea lor morală nu este subliniată, ci mai mult sugerată. Cartea este în același timp și un patetic discurs pentru înfrățirea popoarelor împotriva oricăror forme de discriminare rasială, evidențiind, așa cum au făcut-o și operațiile de transplant cardiac, că o inimă de metis bate în pieptul unui alb sau invers.

D. PETRE

Simionescu, I. **COLȚURI DE ȚARĂ**. Buc., „Albatros”, 1971. 327 p.

Pământul țării noastre, cu perspective variate și priveliști încântătoare, se deschide drumețului însetat de frumos, ca o carte plină de înțelepciune, care te povățuiește, arcuindu-și armoniile și culorile cu dărnicie. Mărturiile oamenilor, de știință se adaugă evocărilor înăpinate ale scriitorilor, împletind observația atentă și concretă cu limbajul metaforic. O asemenea carte este și culegerea de fragmente intitulată *Colțuri de țară*, scrise cu zeci de ani în urmă de profesorul I. Simionescu (1873—1944), a cărui operă cuprinde aria vastă a geologiei, paleontologiei și geografiei, precum și cristalizarea unei activități remarcabile de popularizare a științei. Materialul selectat — ne spune îngrijitorul ediției, Călin Dumitriu — „nu a fost grupat după criteriul cronologic”, urmărind mai degrabă „traseul unei călătorii imaginare”, împărțită în trei mari capitole: *Prin munții noștri, Printre dealuri și prin cimpie, Între Dunăre și mare*. Lectura acestor pagini învederează o mare putere descriptivă, comparațiile se succed ca mărgăritarele unei salbe, alcătuirea evolutivă a rocilor se alătură caracteristicilor așezărilor umane, dănuind în centre de străveche viață strămoșească, decorul pădurilor alternează cu al șesurilor, asociații de idei țînind din polenul impresiilor și al simțămintelor complexe. Relieful ținutului străbătut constituie întotdeauna uvertura unei simfonii susținute de indicații geografice și geologice,

de sedimentele altor drumeții prin aceleași meleaguri, de considerații asupra condițiilor de viațuire sau de surprizele transformărilor atmosferice. Peisajele, sugerate pictural, sînt „desenate” cu unele fine ale intelectualului, căruia nu-i este străin nici un domeniu al artei: tablouri de Grigorescu, versuri de Goethe sau Schiller, tema principală a unei compoziții beethoveniene, comparații admirabile despre strălucirea unui vîrf de munte sub ploaia de raze solare sau a unei pajști smălțuite de flori. Ceahlăul seamănă unui „far zărit la mari depărtări”, coasta Bucegilor este „priporoasă, cu dedal de piramide, stînci, cu văi tăiate adînc...” Pietrele Doamnei sînt „turnuri rămase dintr-o cetate năruită”, mănăstirile Humorului și Voroneștii ne apar ca „două pinacoteci” care au rezistat vremurilor. Noțiunea de nesfirșit întovărășește cîmpia Bărăganului: „Imensitatea spațiului, freamătul tainic al vîntului printre frunzele singuraticului copac... năfrînata furie a furtunii care rostogolește pe cer nori plumburii, cu contururi arcuite...”

Priveliștea se împlinește cu detalii despre existența oamenilor, cu ocupațiile lor, cu descriția sugestivă a portului românesc sau a satelor așezate de-a lungul apelor, cu elemente de economie și sociologie, convertite într-o viziune unitară și de strictă observație.

Multe din aceste colțuri de țară și-au schimbat înfățișarea. Transformarea socialistă a agriculturii, zăgăzuirea apelor, construcția de hidrocentrale, fabrici și uzine șosele și sate au pus în valoare bogățiile subsolului, hărnicia oamenilor și gustul lor estetic, manifestat în viața de toate zilele.

Tînărul care ia astăzi în mînă această carte, plămădită din interesante vibrații ale unui suflet ardent, va fi stimulat să refacă itinerariile propuse, pentru a se împărtași din frumusețea mereu înprospătată a naturii.

„Nu aș ține în seamă nici osteneala umbrelului, nici a scrisului — nota I. Simionescu — dacă aș putea deștepta, prin paginile care vor urma, măcar o mai adîncă înclinare sufletească față de țara care ne hrănește și pe care trebuie să o cunoaștem, ca să o iubim cu adevărat”.

Elena BERAM

Bart, Jean (Eugen P. Botez). **EUROPOLIS**. Buc., „Minerva”, 1971. LV + 336 p. (Biblioteca pentru toți).

Proza lui Jean Bart s-a făcut cunoscută încă de la sfîrșitul secolului al XIX-lea: *Jurnalul de bord și Schițele marine și*

militare, de la a căror apariție în volum s-au împlinit de curind 71 de ani, au fost găzduite mai întâi în coloanele revistelor *Pagini literare* (1899), *Revista maritimă și Noua revistă română* (1900—1901). În 1903, volumul amintit primește premiul pentru literatură „Adamachi”, decernat de către Academia Română. Cu acest prilej, Ioan Bianu, membru al Academiei Române și „bibliotecar al bibliotecii Academiei” (cum îi plăcea să se numească) spunea în raportul său elogios: „...Am dat raportului acestei scrieri o dezvoltare mai mare, tocmai din cauza marilor calități pentru cari se cuvine să se atragă atențiunea asupra talentului întiului nostru scriitor de literatură frumoasă de marină...”¹⁾

Începând cu anul 1902, găsim risipite prin reviste ca *Semănătorul*, *Curentul nou*, *Viața Românească*, *Dunărea de jos* povestirile ce vor alcătui cuprinsul celui de-al doilea volum de proză *Datorii uitate*, pentru care Jean Bart obține în 1917 cel de-al doilea premiu academic pentru literatură, premiul „Constantinide”.

Cel de-al treilea premiu decernat de către Academia Română: premiul „Eliade Rădulescu”, l-a obținut în 1923, pentru volumul de nuvele *Prințesa Bibița*.

Cu ocazia alegerii scriitorului ca membru al Academiei Române, Mihail Sadoveanu sublinia în raportul său: „...Opera [...] dvs. [...] *Jurnalul de bord* este foarte interesant nu numai prin calitățile artistice, dar și prin faptul că e cea dintâi lucrare în genul ei în literatura românească: impresii de călătorie pe mare...”²⁾

Așa cum releva Pompiliu Constantinescu — în cronică apărută în săptămânalul *Vremea* din 13 august 1933 — de la *Jurnalul de bord* și de la schițele și nuvelele lui marinărești, pînă la romanul *Europolis*, apărut în primăvara anului 1933, este distanța dintre două epoci literare. Adîncindu-și experiența în problemele existenței umane și perfecționîndu-și arta, scriitorul a dăruit literaturii române — prin *Europolis* — primul roman nautic românesc.

Cartea s-a bucurat de o mare popularitate, apărînd pînă la război în alte două ediții. G. Călinescu, o considerase ca pe „...o sinteză a operei sale, într-o măsură monografia romanțată a Sulinei...”

Eugen P. Botez ne dezvăluie o lume interesantă, autentică, care trăiește prin eroii săi deosebiți, prin atmosfera marinărească, prin nota interlopă și acea impresie de efemer și zadarnic care se desprinde din fapte și întâmplări.

1) *Analele Academiei Române*, București 25, seria 2, 1902—1903, p. 444—451.

2) *Analele Academiei Române*, București, 42, seria 2, 1921—1922, p. 136—137.

Acesta este, de fapt, fundalul pe care autorul prezintă destinele tragic-sentimentale ale celor două eroine: Penelopa, geloasă, mîndră, levantină se sinucide, dezamăgită fiind în iubirea-i pătimașă; exotica Evantia, venită cu tatăl ei pe malurile bătrînului Danubiu din îndepărtata Americă, cunoaște toate treptele degradării și moare, învinsă de mizerie și de ftizie.

Naturaletă, simplitatea și conținutul de idei al operelor lui Jean Bart au atras atenția unor edituri de peste hotare, care au publicat povestiri și schițe în limba franceză și portugheză, în diferite antologii. Romanul *Europolis* a fost tradus în limba italiană de către editura Baldini și Castaldi din Milano.

După o perioadă relativ scurtă, în care opera sa n-a mai suscitât interesul de ordinărie, scrierile literare ale lui Jean Bart și mai ales romanul *Europolis* și-au recuplat locul cuvenit în aria culturii noastre, apărînd atît în limba română, cît și în limbile franceză, germană, rusă și maghiară.

De asemenea, romanul se editează la Iași în limba bulgară și la Gdansk în limba polonă.

Conceptiile progresiste, dragostea față de oamenii necăjiți și umiliți, realismul și omenia care se desprind din paginile scrierilor lui Jean Bart au făcut ca opera sa să fie solicitată de către un cerc tot mai larg de cititori.

La sfîrșitul anului 1971 a apărut în cadrul Editurii Minerva, în colecția „Biblioteca pentru toți”, o reeditare deosebită a acestei cărți: ediția îngrijită de C. Moșanu, însoțită de note și de un tabel cronologic care prezintă cititorilor, în loc de prefață, studiul lui Octav Botez intitulat „Jean Bart romancier” (din volumul *Figuri și note istorico-literare*, Casa Școalelor, 1944).

Așteptăm cu nerăbdare apariția unei ediții mai cuprinzătoare a operelor scriitorului, care să prezinte cititorilor și unele din ultimele sale scrieri, cum ar fi *Cartea Dunării* sau articolele publicate de-a lungul a mai bine de 10 ani în ziarul *Adevărul* și care nu au fost adunate de autor într-un volum.

Sevastia BALĂȘESCU

George, Alexandru. CLEPSIDRA
CU VENIN. Buc., Editura Eminescu,
1971. 263 p.

„Veninul strîns l-am
preschimb în miere,
Lăsînd întreață dulcea
lui putere”

T. Argezi

Mulți s-au simțit tentați să considere cel de-al doilea volum de proză al lui Ale-

xandru George ca o continuare tematică și stilistică a celui dintîi (*Simple întîmplări cu sensul la urmă*. Buc., Editura Eminescu, 1970 *). Greșit, după părerea noastră. Dacă în volumul de debut unitatea era de ordin formal, în special de „construcție”, în cel de-al doilea, unitatea este tematică [și de timbru], cele 10 povestiri fiind concentrate în jurul aceleiași idei dominante, ideea unei tristeți fundamentale [tristețe existențială ? !] sau poate numai a unei amărăciuni inefabile care îi însoțește pe oameni dintotdeauna și pretutindeni: „acțiunile” prozelor sale se desfășoară aici, în Italia, în Franța, în America Latină... și într-un timp nedefinit, în evul mediu, în epoca Restaurației, în perioada interbelică...

Ideea este de altfel conținută și în titlu, căci veninul ce se scurge în clepsidră, o dată cu timpul, o dată cu viața, este însăși expresia simbolică a amărăciunii.

Ideea de reversibilitate, de asemenea conținută în titlu, este susținută în construcția volumului, cel puțin în prima parte, prin gruparea a două cîte două povestiri, care opun „viziuni” diferite asupra vieții, „câi” diferite de rezolvare a marilor probleme ale existenței, sentimentul că-i domină pe „eroi” rămîind însă și într-un caz și în altul, cel al insatisfacției, al nostalgiei, al tristeții [S-ar putea să fie aici o simplă iluzie a lectorului și nu o intenție definită a autorului]: Prințul din Valea Umbrelor caută fericirea în însingurare, în autocontemplare, autofilozonare (*Poveste fără sfîrșit*); Cruciatul Thybaud de Payns respinge tentația de a afla fericirea în lumea mirifică a iluziei, optînd pentru luptă, pentru înfruntarea realității crude cu credință și curaj (*Vino și vezi !*). Oamenii sînt jucării neputincioase în puterea destinului, determinat de conjunctura astrelor (*Jocul astrelor și capcana morții*); Universul devine o jucărie în mîna omului care reușește chiar, imprimînd o mișcare inversă astrelor, să obțină o întoarcere a timpului (*Mașina de întors timpul*).

Donna Isabella trăiește experiența unei iubiri intense, după a cărei împlinire nu mai poate urma decît moartea... și ea moare „cu totul” și pentru bărbatul care, în veșnica lui goană după absolut, o iubise o clipă (*Don Juan în Sicilia*); Pentru a-și păstra iubirea neprihănită ca lumina și frumoasă de-a pururi, fata pădurarului îl ucide pe Iova haiducul, care „străbate într-o goană bezmetică drumuri cu neprevăzute întortocheri și prea scurte opriri” (*Fata și moartea*).

În fapt, povestirile lui Alexandru George sînt lipsite de linearitatea pe care necesitățile demonstrației ne-au determinat să le-o dăm în „relatările” noastre.

Atmosfera generală e sumbră, plină de taine. Există în volum o proză — *Adevărul secret al unui jucător de whist* — cu care suita paralelismelor se frînge, în prim plan fiind adus motivul tainei, al misterului nedezelegat și, prin aceasta, gratuit. („Căci, așa cum glăsuiește un dicton celebru, în mister, chiar dacă nu găsești vreo utilitate, poți afla plăcerea”). Prin ton și prin temă, mai exact prin simbolistică (pentru că în fond toate povestirile lui Alexandru George sînt niște mari metafore), *Omul și opera* și *Supremul sacrificiu* se integrează pe deplin în ansamblul prozelor cuprinse în volum, pentru ca, în final, povestirea *D-ale Bucureștilor*, desprinsă parcă din sumarul celeilalte cărți (*Simple întîmplări cu sensul la urmă*) să răstoarne brusc toate ipotezele lectorului. O altă posibilă viziune asupra volumului ni se deschide acum. „Misterele” se destramă. Ne aflăm ca în fața unei scene pe care mîna iscusită a unui păpușar antrenează marionetele într-un joc, lipsit de gravitate ca orice joc, chiar dacă mimează marile probleme ale existenței. Fraza cu care înceie Alexandru George povestirea la care ne referim [și volumul] pare a oferi cheia misterului în care autorul și-a învăluit scrierile, deși pe undeva mai stăruie încă un semn de întrebare: „Și totul avea să se înce și să se topească, să se uite și să se dezlege, să se destrame și să se impace — ca un joc știut din închipuire — în apele liniștite ca un veșnic asfințit, în care nimica serios nu se putea petrece și toate erau luate prea în ușor în «atmosfera» Bucureștilor”.

Flavia BUCOV

Ilustrație de Sabin Bălașa la volumul Dona Rosa — voi veni într-o noapte.

*) Vezi: Revista bibliotecilor nr. 5/1971, p. 314.

1 APRILIE — 275 de ani de la nașterea (1697) prozatorului francez ANTOINE PRÉVOST D'EXILES (m. 1763).

Manon Lescaut. Roman. Traducere de Alice Gabrielescu. Buc., E.P.L., 1969. XXIX+200 p. (B.P.T. Seria nouă, 147).

— 10 ani de la moartea (1962) pictorului român CAMIL RESSU (n. 1880).

2 APRILIE — 2—5 aprilie 1929 — A avut loc la Timișoara Congresul general al Sindicatelor unitare din România.

3 APRILIE — 75 de ani de la moartea (1897) compozitorului german JOHANNES BRAHMS (n. 1833).

Crass Eduard. Johannes Brahms. Viața în imagini. [Traducere de Eugenia Ionescu și Alexandra Bolintineanu]. Buc., Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din R. S. România, 1966. 104 p. cu ilustrații.

4 APRILIE — 1945. Eliberarea Ungariei de sub jugul fascist. Sărbătoarea națională a poporului ungar.

7 APRILIE — 200 de ani de la nașterea (1772) lui CHARLES FOURIER, socialist utopic francez (m. 1837).

— ZIUA SĂNĂTĂȚII

8 APRILIE — 125 de ani de la nașterea (1847) lui ARTEMIU PUBLIU ALEXEI, botanist român, militant pentru eliberarea națională a românilor din Transilvania (m. 1896).

11 APRILIE — Ziua internațională a foștilor deținuți, deportați și internați politici antifasciști.

12 APRILIE — 1961. Nava-satelit sovietică „Vostok-1”, având la bord pe maiorul aviator I. A. GAGARIN, a efectuat cu succes primul zbor al omului în cosmos.

13 APRILIE — 50 de ani de la moartea (1922) lui LEONTE FILIPESCU, militant de seamă al mișcării muncitorești din țara noastră (n. 1895).

Leonte Filipescu. Buc., E.P.L.P., 1954. 76 p. cu portr. (Institutul de istorie a Partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.). (Figuri de luptători ai mișcării muncitorești din țara noastră).

19 APRILIE — 125 de ani de la nașterea (1847) scriitorului român CALISTRAT HOGAȘ.

În munții Neamțului. Buc., Editura tineretului, 1969. 263 p. cu ilustrații. (Biblioteca școlară, 31); *Proză*. Vol. 1. Pe drumuri de munte. — 2. Amintiri. Buc., E.P.L., 1969, 2 vol. Vol. 1. XXXI+296 p.; vol. 2 295 p. (B.P.T. 24—24 bis); *Pe drumuri de munte*. Buc., „Minerva”, 1970. 359 p.

22 APRILIE — 1870. S-a născut V. I. LENIN.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvintare la Adunarea festivă consacrată centenarului nașterii lui Vladimir Ilci Lenin. 17 aprilie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 63 p.; *Din copilăria lui V. I. Lenin*. Povestiri de Boncl Bruevici, N. Vereatnicov și A. I. Ulanova. Traducere... Buc., „Ion Creangă”, 1970. 103 p. (Prima mea bibliotecă, 21); *[Viața și opera lui] Vladimir Ilci Lenin*. (Scurtă schiță biografică în cinstea celei de-a 100-a aniversări a zilei de naștere a lui Lenin...) Buc., 1970. 24 p.

Vezi și: Calolanu, Florica, Vladimir Ilci Lenin. 100 de ani de la naștere. Bibliografie de recomandare (I, II, III). In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 12, dec. 1969, p. 712—714; 23, nr. 1, ian. 1970, p. 6 și nr. 2, feb. 1970, p. 72—74.

— 75 de ani de la moartea (1897) lui ION GHICA, om politic, economist și scriitor român (n. 1816).

Opere. Vol. 1. Buc., E.P.L., 1967. 574 p.; *Scrisori către V. Alecsandri*. Buc., E.P.L., 1967. 284 p.; *Din timpul zaverii*. Scrisori către V. Alecsandri. Buc., Editura militară, 1970. 167 p. (Columna); *Opere*. Vol. 2. [Convorbiri economice]. Ediție îngrijită... de Ion Roman. Buc., „Minerva”, 1970. X+574 p.+8 f. pl. (Scriitori români).

Roman, Ion. Viața lui Ion Ghica. Buc., „Albatros”, 1970. 272 p.+8 f. pl. (Oameni de seamă).

24 APRILIE — Ziua internațională de luptă a tineretului împotriva colonialismului, pentru coexistență pașnică.

25 APRILIE — 500 de ani de la moartea (1472) lui LEON BATTISTA ALBERTI, arhitect, pictor și sculptor renascentist italian (n. 1404).

Despre pictură. Traducere... Buc., „Meridiane”, 1969. 88 p.

27 APRILIE — 100 de ani de la moartea (1872) lui ION HELIADE-RĂDULESCU, scriitor și om politic român, personalitate complexă și contradictorie a epocii prepașoptiste și pașoptiste (n. 1802).

Opere. Ediție îngrijită de Vladimir Drimba. Cu un studiu introductiv de Al. Piru. Vol. 1. Poezii. Buc., E.P.L., 1967. 355 p.; *Scrieri alese*. Text stabilit... de Vladimir Drimba. Buc., Editura tineretului, 1969. 280 p. (Lyceum, 47).

— 10 ani de la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale consacrată încheierii cooperativizării agriculturii (27—30 aprilie 1962).

— APRILIE 1944. În luna aprilie s-a realizat, din inițiativa P.C.R., Frontul unic muncitoresc dintre P.C.R. și P.S.D.

— APRILIE — 325 de ani de la moartea (1647) lui GRIGORE URECHE, unul dintre primii cronicari români (n. 1590).

Letopisețul Țării Moldovei. Texte stabilite de P. P. Panaitescu. Buc., Editura tineretului, 1967. 176 p. (Lyceum, 7).

1 MAI — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.

— 300 de ani de la nașterea (1672) lui JOSEPH ADDISON, scriitor iluminist englez (m. 1719).

— 2 MAI — Ziua tineretului din Republica Socialistă România.

— 200 de ani de la nașterea (1772) lui NOVALIS (pseudonimul lui FRIEDRICH LEOPOLD von HARDENBERG), poet romantic german (m. 1801).

Poezii. Traducere... Buc., Editura tineretului, 1969. 124 p. (Cele mai frumoase poezii, 107).

5 MAI — 1818. S-a născut KARL MARX.

8 MAI — 1921. CREAREA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN.

Vezi materialele publicate în cinstea aniversării Semicentenarului Partidului Communist Român în *Revista bibliotecilor*, 23, nr. 9-12, septembrie 1970 și 24, nr. 1-3 ianuarie 1971.

9 MAI — 95 de ani de la proclamarea independenței de stat a României (1877).

— 1945. Capitulara Germaniei hitleriste. Ziua victoriei împotriva fascismului.

— 1945. Eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul hitlerist. Sărbătoarea națională a poporului cehoslovac.

11 MAI — 400 de ani de la nașterea (1572) lui BEN JONSON, autor dramatic și poet englez (m. 1637).

— 75 de ani de la moartea (1897) scriitorului bulgar ALEKO KONSTANTINOV (n. 1863).

Panem et circenses (Scrieri alese). În românește de Radu Albală și Ion Preda. Buc., E.L.U., 1968. 271 p.

12 MAI — 75 de ani de la moartea (1897) scriitoarei finlandeze ULRICA WILHELMINA CANTH (MINNA) (n. 1844).

15 MAI — 1848. A avut loc la Blaj istorica adunare de pe Cîmpia Libertății.

18 MAI — 100 de ani de la nașterea (1872) lui BERTRAND RUSSELL, filozof englez, activist pe tărîm obștească, laureat al Premiului Nobel (m. 1970).

21 MAI — 75 de ani de la moartea (1897) lui CAROL MICULI, compozitor român (n. 1821).

22 MAI — 150 de ani de la nașterea (1822) scriitorului român GHEORGHE SION (m. 1892).

25 MAI — Ziua eliberării Africii.

26 MAI — 150 de ani de la nașterea (1822) scriitorului francez EDMOND DE GONCOURT (m. 1896).

Goncourt, Edmond și Jules de. *Pagini de jurnal*. Traducător: Aurel Tita. Vol. 1-2. Buc., „Univers”, 1970. Vol. 1. 472 p.; vol. 2. 479 p.

27 MAI — 175 de ani de la moartea (1797) lui GRACCHUS BABEUF (FRANÇOIS EMILE), revoluționar francez, teoretician al comunismului utopic (n. 1760).

Mazauric, Claude. *Babeuf și conspirația pentru egalitate*. Traducere. Buc., Editura politică, 1964. 255 p.

IUNIE — 1928. A avut loc Congresul al IV-lea al P.C.R.

1 IUNIE — Ziua internațională pentru apărarea copilului.

2 IUNIE — 50 de ani de la moartea (1922) scriitorului român DUILIU ZAMFIRESCU (n. 1858).

Scrisori inedite. Buc., Editura Academiei R. S. România, 1967. LXII + 304 p. cu ilustr.; *Poezii, nuvele, romane*. Buc., Editura tineretului, 1968. 495 p. (Lyceum, 37); *Opere*. Ediție îngrijită... de Mihai Gaftă. Vol. 1. Poezii. Buc., „Minerva”, 1970. CXXXI + 660 p. + 17 f. portr. și facs. (Scriitorii români); *Viața la țară. Tânase Scatiu. În război*. Buc., „Eminescu”, 1970. 400 p. (Biblioteca „Eminescu”).

Gaftă, Mihai. *Duiliu Zamfirescu*. Buc., E.P.L., 1969. 799 p.; Săndulescu, Al. *Duiliu Zamfirescu*. Buc., Editura tineretului, 1968. 143 p. + 8 f. pl.

4 IUNIE — 100 de ani de la moartea (1872) compozitorului polonez STANISLAW MONIUSZKO (n. 1819).

9 IUNIE — 1848. Adunarea de la Islaz a adoptat Proclamația întocmită de N. Bălcescu. Acest fapt a marcat începutul revoluției în Țara Românească.

11 IUNIE — 1948. Marea Adunare Națională a votat legea naționalizării principalelor mijloace de producție.

18 IUNIE — 90 de ani de la nașterea (1882) lui GHEORGHI DIMITROV, militant de seamă al mișcării muncitorești bulgare și internaționale.

18 IUNIE — Ziua aviației Republicii Socialiste România

22 IUNIE — 60 de ani de la moartea (1912) scriitorului român ION LUCA CARAGIALE (n. 1852).

Abu-Hasan. Buc., Editura tineretului, 1967. 56 p.; *Teatru*. Ediție îngrijită de Al. Rosetti, Șerban Cioculescu, Liviu Călin. Buc., Editura tineretului, 1967. 288 p. (Lyceum, 7); *Momente, schițe*. Ediția a II-a. Text stabilit și note de Al. Rosetti, Șerban Cioculescu și Liviu Călin. Buc., Editura tineretului, 1968. 256 p. (Biblioteca școlară, 16); *D-I Goe*. Buc., Editura tineretului, 1969. 87 p. cu ilustr. (Prima mea bibliotecă, 16); *Kir Ianulea. Nuvele și povestiri*. Buc., Editura tineretului, 1969. 288 p. (Lyceum, 17).

Cioculescu, Șerban. *Viața lui I. L. Caragiale*. Ediția a II-a revăzută. Buc., E.P.L., 1969. 376 p. + 8 f. portr. și facs. (Monografia).

24 IUNIE — 75 de ani de la moartea (1897) lui BRASSAI SĂMUEL, om de știință multilateral maghiar din România (n. 1800).

25 IUNIE — 150 de ani de la moartea (1822) lui E. TH. A. HOFFMANN, scriitor, artist plastic și muzician german (n. 1776).

Opere alese. Meșterul Martin Butnarul și calfele lui. Părerile despre viața ale motanului Murr. Fereastra din colț a vărului meu. În românește de Valeria Sadoveanu. *Pifticuș-zis și Cîmăbru.* În românește de Al. Philippide. Buc., E.L.U., 1966. 647 p. (Clasicii literaturii universale); *Elxirele diavolului.* Roman. Traducere... Buc., „Minerva”, 1970. XLV + 386 p. (B.P.T. Serie nouă, 603); *Urciorul de aur.* Traduceri de Al. Philippide și G. Gusti. Buc., „Ion Creangă”, 1970. 200 p. cu ilustr. (Biblioteca pentru toți copiii, 11).

28 IUNIE — 25 de ani de la moartea (1947) poetului revoluționar ceh S. K. NEUMANN (n. 1875).

30 IUNIE — Ziua învățătorului.

— IUNIE — Între 20—25 iunie au avut loc lucrările celui de-al VIII-lea Congres al P.C.R. (Congresul al III-lea al P.M.R.).

Ilustrație de Octavia Țarălungă la Antologia de texte în limba germană.

JOCURI DISTRACTIVE

EVRIKA

Care este denumirea unui serviciu important într-o mare bibliotecă?

Cum se numesc primele tipărituri?

Ce denumire poate să primească un periodic cu cea mai lungă periodicitate?

Care este capitala deținătoare a unei uriașe biblioteci din cărți de lut?

Cum se numesc cărțile existente într-o bibliotecă, într-un singur exemplar?

Cum se numește noua ramură de știință modernă pusă în slujba documentării?

Care este numele unui procedeu modern de imprimare?

Unde a existat cea mai celebră bibliotecă în antichitate?

Care a fost coautorul la Catalogul manuscrisurilor românești, vol. II, din anul 1931?

Dacă se răspunde corect, inițialele cuvintelor aflate vor forma numele și prenumele primului bibliotecar al Academiei Române.

Costel CERNAT

(Soluția în numărul următor)

Soluția jocurilor distractive din nr. 2

COPERTA DE CARTE :

MIRCEA TOMESCU
ISTORIA CĂRȚII ROMÂNEȘTI

ARITMOGRIF :

COBUZ ; VRAJA ; CIRCOAVA ;
GEOVAS ; ERVIN ; EMIL ; VAG
A-B : BACOVIA

Xilogravură de Dusan Janousek
(Cehoslovacia)

Xilogravură de Wojciech Barylski
(Polonia)

В НОМЕРЕ

Международный год книги/группировка материала/	130	ратуры по библиотечному делу (1966—1970). Статистическое исследование/	160
Ioana TAUTU: Книга в молодежном клубе-активный фактор	142	Peter ATANASOV: Бухарестская типография иеромонаха Лаврентия	171
Elisabeta DOBRIN и A. VALERIU: Чтение молодежи и окружающая среда (Сондаж среди 101 учащегося)/	146	Drăgelu MAKSUTOVICI: По библиотекам И.Р. Албании	176
Constantin NEGULESCU, Adela IUREA и Ana LOWENSTEIN: Структура, значение и место публикации литературы по библиотечному делу (1966—1970). Статистическое исследование/		George SEBASTIAN: Хроника международного года книг-1972	178

SOMMAIRE

SUMMARY

L'Année Internationale du Livre (Un montage)	130	The International Year of the Book (Selection of items on the subject)	130
Ioana TAUTU: Le Livre dans les clubs des jeunes — une présence active	142	Ioana TAUTU: The Book in Youth Clubs — a Live Presence	142
Elisabeta DOBRIN et A. VALERIU: La lecture des jeunes et le cadre environnant (Sondage d'un nombre de cent-et-un collégiens)		Elisabeta DOBRIN and A. VALERIU: The Reading of Youth and the Environment (A poll among hundred-one high-school students)	146
Constantin NEGULESCU, Adela IUREA et Ana LOWENSTEIN: La structure, l'importance et le lieu de publication de la littérature bibliothéconomique (1966—1970). Recherche statistique		Constantin NEGULESCU, Adela IUREA and Ana LOWENSTEIN: The Structure, Weight and Place of Publication of the Librarianship Literature (1966—1970). Statistical Research	160
Peter ATANASOV: L'imprimerie du moine Laurentie à Bucarest		Peter ATANASOV: The Printing Press of the Monk Laurentie in Bucharest	171
Drăgelu MAKSUTOVICI: En visitant les bibliothèques de la République Populaire d'Albanie		Drăgelu MAKSUTOVICI: Visiting the Libraries of the People's Republic of Albania	176
George SEBASTIAN: Chronique de l'Année Internationale du Livre — 1972	178	George SEBASTIAN: Reports on the International Year of the Book — 1972	178

REDACȚIA: Str. Biserica Amzel nr. 5—7, sectorul 1, București. Oficiul poștal 22. Telefon 13.70.27

COLEGIUL DE REDACȚIE

George BAICULESCU, Dumitru BĂLAET, Virgil CANDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor șef), Alexandru IONĂȘCU, Atanase LUPE, Gheorghe MAXIM, MESZAROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBÄCHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan SIMONESCU.

41 000